

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Égész évre 28 k., (14), 1/3 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3.50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1.20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Az egyedüli hazafi.

Budapest, június 16.

(v.) Az agrár napilap, felvélvén tegnapi kifakadásomra, azt bizonyítja hosszadalmasan, hogy nem én vagyok ebben az országban az egyedüli hazafi. Bizonyítása oly erős, hogy magamat is meggyőzne, ha ugyan valaha állítottam vagy hittem volna ilyen eszteleniséget. De az agrár thézis, mely ellen én védekeztem, úgy szól, hogy én nem is lehetek jó hazafi. Hiába mondom magam annak, hiába hiszem magam annak: jó hazafi én semmiképp nem lehetek. Mivelhogy jó hazafi csakis a gazda ember lehet. Az se mind. A zsidaja például képtelen az igaz hazafiságra; annak hiába van kastélya, fogatja, latifundiuma: magyar hazafiságot ne várjon senki tőle, a bevándoroltól. Mert a feudális felfogás szerint a zsidó, haszinte magyar földben porladna huszadiziglen fölfelé minden őse, bevándorolt marad. Ellenben például gróf Zselénzky Róbert ur *törzsökös fajmagyar*, noha Lengyelországból származott magyar földre az édesatya. Hát az ilyen felfogás számára hiába toboroz az agrár sajtó híveket, amíg az egész közvéleményt meg nem eteti nagragulyával.

Agrár lapnak egyébiránt igazán csak rossz megszokásból nevezzük a *Hazánkat*. Mert ha agrárius az, aki jómódot s boldog megélhetést kíván a föld népének, aki a kis- és középbirtokost — a magyar faj e legerősebb oszlopait — meg akarja szabadítani az uszorának, de aztán *minden fajtájú uszorának* a pusztításaitól s aki azt kívánja, hogy az édes anyaföldből egy talpalatnyi se jusson olyannak, aki érzésben, nyelven s gondolkodása irányában nem magyar: ha ezt nevezzük agráriusnak, akkor én vagyok a legvadabb agrárius. De a *Hazánk* nem így érti

az agrárizmust. Ő forradalmi hangnak bélyegzi azt, ha valaki feljajdul azon, hogy a törzsökös fajmagyar parasztság nagy részét nyomorult cselédorsra kárhoztatják a mostoha birtokeloszlási viszonyok. S demagóg izgatást lát abban, ha az ember rámutat ama száz meg százezer magyar emberre, aki hiába győtri magát verejtékes munkában élete fogytáig, de annyi földhöz sem tud hozzájutni, amennyin egykor bölcsője ringott s amennyin valaha koporsója fog állani. A *Hazánknak* nincs kifogása az olyan hitbizományosok ellen, akik évente százezer forintokat huznak a magyar földből, de nyelvüket nem értik, ezzel a hazával nem törődnek s a honi talaj gyümölcsét idegen földön költik el és véle idegen népek idegen kulturáját hizlalják. Ez nem bűn a *Hazánk* szemében; de igenis halálos vétek azt kimondani, hogy akik agrár politikáról beszélnek, gondoljanak kissé arra is, aki a földet munkálja, ne csak mindig arra, aki azt bírja. Hát nem is agrárius irányzat ez, hanem *feudális*. Avagy nem feudális egyoldalság-e az, ha e tendencia hívei a pénz- és áruuzsora ellen nagy hévvel küzdenek ugyan, de menten elhallgatnak, mihelyt a munka- és földuzsorát emlegetik nekik? S nem feudális egyoldalság-e az, mely tüstént félreveri a haragot, mihelyt egy darabka föld zsidóhíttű magyar ember kezére jut, de azt nyugodtan tűri, hogy az elbukó erdélyi középosztály birtokaira mint teszük rá kezüket a szász és az oláh pénzintézetek? Tul a Királyhágon következetesen foly a magyar középbirtoknak oláhok és szászok által való kisajátítása; a feudálizmus szövetsége meg se mukkan e végzetes folyamat láttára, — hja, ott nincs kazár, akin a magyarok kondása végig suhinthatna a kezébe adott kártyával. Az oláh s a szász „törzsökös“

elem neki. Sebaj, ha Bukarest felé szít az egyik s pangermán szidalmakat vág a magyar nemzet szemébe a másik. Nekik szabad; de aki magyarul érez és beszél, aki szellemét a magyar irodalommal táplálja, aki maga is lelke egész erejével kiveszi a maga részét a nemzet kulturmunkájából, annak coki, ha a zsidó hit szerint fohászodik az egyistenhez. Valóban ez a politika épp oly kevésbé magyar, mint agrárius. Kozmopolita feudális politika ez a szó legszorosabb értelmében.

De már azon a vádon csakugyan kacagnom kell, hogy én vagyok az, aki a magam szerencsétlen kezével megakadályozom a magyar társadalom egybeforrását. Mi vagyok én? Igénytelen tolmácsa a szabadelvűség szent eszméinek. Ez a szabadelvűség azt mondja, hogy meg kell teremteni s amilyen mértékben kialakul, meg is kell edzeni a nemzeti egységet. Ne azt keressük hát, ki mit hisz és ki mivel keresi kenyerét; hanem azt nézzük, kinek van magyar hazafiság és magyar becsületesség a lelkében. Akik ilyen értelemben igaz magyarok vagyunk, fogjunk össze, állítsuk magunk közt helyre a testvéri egyetértést, hogy vállvetett erővel bírassuk le azokat, akik odakünn és idebenn a magyar nemzet és a magyar állam ellen fenekednek. Ez az összhang erőssé teszi majd nemzetünket és biztosítja számunkra a nyugodt, zavartalan haladást. Ezt a szabadelvű politikát hirdetem én, mióta pennát forgatok. Ezzel szemben mit hirdet a feudális sajtó? Azt, hogy a földmivelés az egyetlen értékes nemzeti elem az országban, ellenben az ipar s a kereskedés csak élősködik a nemzetfenntartó osztályon. És azt, hogy a mezőgazdaság egyedül immunis a visszaélések ellen, holott az ipar és kereskedelem tele

TÁRCA. — ÚJ VILÁG.

— Történelmi regény. —

Írta: JÓKAI MÓR.

A rendőrség megtette a maga intézkedéseit Aramies Cyrill feljelentése után. Megszaporította a csendőrök létszámát a helységben. A főparancsnokságnál Schwalbe ur azzal igazolta az eljárását, hogy a környékben guerillák mutatkoznak.

És jó szímaton járt.

Még ugyan csak egy guerilla jelent meg a vidéken, maga a vezér, az sem érintkezett mással, mint a kastély urával, akit a vadászakba hivatott ki.

Üstökösül járt az égen. Volt is háború elég nagy. De mégse olyan nagy, hogy Ausztria is belekeveredett volna. A szabadsággért epedő magyarok nem várhattak tovább a külföldi segílyre. Java hős vezérek emigránsok voltak, csupa biztatásból éltek. Csak néhányan maradtak meg idebenn a hazában, kiknek a kapituláció meghagyta a személyes szabadságát. Azokra kellett számítani. Ilyen volt Lippay Tihamér. Nagy vagyonu uraság. Híres a bőkezűségéről. Ezzel a Buddhahit terjesztésével messzeterjedő összeköttetéseket szerzett magának. Mindenki azt hitte, hogy ez csak álcázása egy nagy forradalmi összeesküvésnek. A régi fegyvertársak őt tekinték az első kezdeményezőnek. Egy guerillavezér meglátogatta titokban és közölte vele a tervet. Számításba lett

véve, hogy e vidéken lappang egy egész csapat fegyverfogható legény, aki leányruhában kerüli az osztrák ujoneozást. Ezekkel lehet megkezdeni a guerillaharost. Rendén fog az menni. Az első kitérésnél megrohanják a helybeli rendőrséget, lefegyverzik s szétosztják a proklamációkat: arra az egész nemzet talpra áll. Az első puskalövésre idebenn betér az Adria felől a magyar légió. Aztán lesz pénz elég! Napoleon és az északamerikai köztársaság ontják a milliókat a magyar fölkelés szervezésére.

A guerillapajtás hogy szavainak nyomatókat adjon, elő is adta a szüre újjából a dobot, amelyben nem kevesebb, mint százezer dollár volt becsomagolva s azt Tihamér kezébe tette le. Ő viselje gondját. Gyönyörű szép kivitelű bankjegyek voltak, acélmetsetben a kormányzó daliás alakjával a cimlapjukon, öt- és tíz-dolláros jegyek magyar és angol szöveggel.

Hogy ne melegítette volna Tihamérnak a koblély ily tetemes összeg? Százezer dollár amerikai valutában. S ezt átadják neki csak úgy hazafiu szavára.

Csakhogy ezt még egy időre titokban és dugaszban kell tartani.

Tihamér elfogadta. Vannak a kastélyának rejtkei.

Azután megint egy napon találkozóra hivta a guerillabajtárs.

Ezzel proklamációkat hozott és szuronyos puskákat, szénás szekérbe jól eldugva. Azokat szekereitől együtt otthagya a szarvasvető-tanyán. Nemsokára majd előkerülnek.

Ilyenformán Tihamér azokat a napokat, amik a Buddha-pénteket megelőzték, messze kiható tevékenységben töltötte el. Országdöntő nagy szerepe szánta el magát.

Komolyan ugyan nem gondolt erre a feladatra. Nem bízott az embereiben, de legkevésbé önmagában.

Megesik ugyan néha, hogy egy élvhajhászó, léha férfi, ha egy nemes célu harc hevőbe kerül, hős válik belőle: egy híres pesti kártyás a szolnoki hid ostrománál vezette diadalra kaszás nemzetőreit, glazskéztyűvel a kezén; de az ilyen eseteket ritkaságképpen őrzi a hagyomány.

E közben pedig Negrotin sem töltötte hiába az időt a lippai kastélyban.

Sokat értekezett Natáliával a válságos nap után való teendőkről.

Radikális terve volt e balhelyzet megorvoslására, amihez Natália beleegyezése volt szükséges.

Kemény rendszabály volt, de sikert ígérő. Az akkori viszonyok között egyedül alkalmazható.

— Hiszen csak akkor vesszük alkalmazásba, ha elkerülhetetlen lesz. Biztatá az urótt Negrotin.

— Mi lehet az az eset?

— Ha Tihamér elárult titka miatt őrlüt dühbe jön s önt megveri.

— Hogy engem Tihamér megverjen? Az lehetetlen.

— Sőt megfojtja, megöli.

Natália nevetett. „Engemet? Tihamér!“

(Folytatása következik.)

van káros erkölcsi kinövéssekkel. Továbbá azt, hogy az ingó tőke etikai és nemzeti szempontból egyaránt kárhözátos. És végül azt, hogy a nemzeti eszme nem egyéb kozmopolita csalásnál, az egyedül helyes tömörülési alap pedig a felekezeti gondolat. Ahány tézis, megannyi dinamit-akna a nemzeti egység szétrepedésére. Ezekből a dinamit-aknákból szedegetem én ki a töltést, ami bizony elég fáradságos és életveszélyes dolog, — és mégis én lennék az, aki a társadalmi egybeforrást megakasztja? Ejj, kit akar a feudális szellem ezzel a ráfogással megtéveszteni?

Száz szónak is egy a vége: nem jó időpontban intézi a feudálisizmus a maga ostromat a nemzeti tömörülésnek szabadlevő politikája ellen. A korszellem vajudik, nagy átalakulások, talán nagy felforgatások vannak a méhében. A fennálló rendre vásik a foga a társadalmi radikálisizmusnak, mely azt hiszi, hogy már végképp elkorhadt a mai szociális szervezet s hogy ennek összeomlása után az ő uralma fog következni. Ezt a veszélyt a feudálisizmus csak fokozni tudja, de ellensúlyozni nem. A békés kibontakozást ebben a helyzetben egyedül a szabadelvűség biztosítja, mely megóvja a konzerválhatót s a józan, nyugodt haladás révén gondoskodik a társadalmi egyensúly uralmáról. Akik nálunk a feudális politikát csinálják, azoknak volna hát a legerősebb érdekük, hogy őszintén szegődjenek az igazi szabadelvűséghez. Ugyan gondolkozozzanak ezen kissé a *Hazánk* patronusai.

A feudális lap cikkirójának gorombaságaira pedig most nem felelek. Először azért, mert vasárnap én még sokkal gorombább voltam vele. S másodszer azért, mert ugyanakkor kiadtam minden mérgemet. A *Hazánk* most újra kezdheti napról-napra való csipkedéseit és rugaszkodásait. Ha aztán megint megteik a kehely s kicsordulván, rá csordul, ő lássa.

BELFÖLD.

A miniszterelnök itthon. *Szell* Kálmán miniszterelnök rátóti birtokáról holnap reggel hazakerézik a fővárosba.

A közigazgatási ankét. A belügyminisztériumban ma délelőt 10 órakor *Gulner* Gyula államtitkár elnöklete alatt folytatta tanácskozását a közigazgatás

egyszerűsítése tárgyában összehívott ankét. Ma a *közigazgatási bizottság* eljárásának szabályozásával foglalkoztak. A *gyámügyi szabályrendelet-tervezet* 19-én veszik elő. A mai vitában részt vettek: *Gulner Gyula*, *Szell Ignác* államtitkár, *Némethy Károly* miniszteri tanácsos, *Reiszig Ede*, *Molnár Viktor*, *Sándor János*, *Lukács György*, *Beniczky Ferenc* főispánok, *Beniczky Lajos*, *Bezerédi István* alispánok. A szabályrendelet-tervezet azonban lényegesen módosítás nélkül elfogadták. A tanácskozás befejeztével *Gulner Gyula* államtitkár az akadályoztatása miatt távollévő miniszterelnök nevében is megköszönte a szakértelkezelteit tagjainak kiváló buzgósgát és nagybecsű észrevételeit s kérte őket, vigyék háza azt az ündatott és azt a meggyőződést, hogy a kormányt is a legjobbat akarata s a legizabibb törekvés veszerli a tekintetben, hogy tisztességes, gyors, becsületes, hazafias és a kor igényeinek meg-elölő közigazgatás teremtessek. (Élénk éljenzés.) *Beniczky Ferenc* főispán köszönetet mondott az elnökli államtitkárnak a tanácskozás ügybuzgóját és tapintatos vezetéséért, majd *Zechmeister Károly* győri polgármester, arra való tekintettel, hogy a városok ezuttal először részesültek őket érdeklő ügyek megvitatására való meghívásban, külön is felkérte *Gulner Gyula* államtitkár, hogy ezért *Szell Kálmán* miniszterelnök előtt a városok képviselőinek köszönetét tolnásolja.

Száznyolcvan millió. A *Narodni Listy* bécsi parlamenti körökbeli tudósítást közöl, mely szerint a tüzérség új felszerelésére a már ismeretes 38 milliót felül még 180 millió korona kell. Ebből az összegből 1904-től 1906-ig a hadügyi kormány évenként 40 millió koronát fog kérni a delegációktól. Ez a tudósítás nincs ellentétben a hadügyi kormánynek a delegációkban tett nyilatkozataival, de azért a kellő fenntartással veszünk róla tudomást.

Üdvözlét a konverzátor. A konverzió nagy-szabású művelete alkalmával a közvélemény tulajnyomó része lekes elismeréssel honorálta *Lukács László* pénzügyminiszter nagy sikerét. De az elismerésbe innen-onnan gános és támadás vegyült. Ezekkel a támadásokkal szemben kívánt elégtételt szolgáltatni *Selmecz-Bélabánya* város törvényhatósági bizottsága, mikor nagy lelkesedéssel elhatározta, hogy *Lukács László*-t, a város diszpolgárát feliratilag üdvözli az államadósságok konvertálásának sikeres pénzügyi műveletéért. Az üdvözlő felirat a következő:

Nagyemlétságu miniszter ur!

Kegyelmes urunk!

Selmecz-Bélabánya város közönsége lesztit érdeklődéssel kísérte nagyméltóságod államférfi elhatározását, mely milliárdos államadósságok konverziójának nehéz útjára lépett.

Tanulmányoztuk törvényjavaslatának bölcseségét, dagadt kobelettel mérlegettük a céul kitűző kö-zgazdasági és politikai érdekei szulást és aggódo ké-ményvel tekintettünk a nagy hitelművelet szerencsés lebonyolításá el.

Az eltemetett templom.

— A *Budapesti Napló* eredeti tárcája. —

Irta: *Szász Zoltán*.

Vagy tíz évvel ezelőt *Octave Mirbeau*, egy ügyes, messzeható tollu párisi újságíró fölfedezte *Maurice Maeterlinck*-et. Egy fiatal belga ügyvéd volt ez, akit akkor, a naturalizmus napjának délutánján, az elővendő esodás, irodalmi pirkadás egyik hajnalcsillagá gyanánt mutattak be Európának. Akkor még nem írt valami veszedelmesebb dolgót, de már elég jelet adta annak, hogy az irodalmi szelhármosságok nem szegény történetében egy új fejezetet fog jelenteni s valóban azóta letelt pályája őt a mult századvég hőbortos, gondolatsegény és elfajult irodalmának legnagyobb misztifikátorává avatta. Hogy tehát *Mirbeau*, aki különben azóta a nemi elemekörtán próbátéves eseteinek irodalmi feldolgozása révén szintén nagyon ismert névvé lett, ezzel a fölfedezéssel jószímatu embernek bizonyult, az immár nyilvánvaló. Mert *Maeterlinck* ugyan nem vált be lángésznek, nagy drámaírónak, nagy filozofusnak s a többi másnak, amivé együgyű, könnyen megvezethető tisztelői kinevezni szerették volna, de sikerült neki az, ami a kis-kaliberű emberek áma: ismertté lett a neve, beszéltek róla, komolyan vették: felültek neki.

Legújabb tréfája, amivel az európai művelt eszéleket fölülteti akarja, „Az elsőlydt templom” című könyv. Filozofikus munkának adja ki magát, tényleg azonban csak együgyű, fontoskodó fogalom-habarek. Ha nem volna a hőbort s a neveltségesség gazdag bányája, igazán nem volna érdemes vele foglalkozni, de mivel nagyonmu látságos s művelődéstörténeti tünetnek is elsőrangú, tehát fogok róla beszélni. A bölcselkedő íráshoz tényleg hasonlít annyiban, hogy a gondolkodás és a hatálatlan problémáival foglalkozik. Ez a

foglalkozás azonban nem komoly értelmi munka: az ismeret birtalmának nem kiszélesítése, de viszont határozott lemondás se a dolgok és-forrásának megismerhetőségéről. Mert ilyen világosan ez a kérdés nem áll *Maeterlinck* előtt: ő hallott egyet-mást az élet megjelenési formáiról és a jelenségek forrásáról, lényegéről, a végsőről és végtelenről, a viszonylagosról és egyetemesről, tudatosról és tudatlanról s ezeknek a nagy szavaknak a filozofikus zamatjából kotyvasztott aztán össze valami kis elmélet teleomorosított bájfált. Hogy milyen könnyű s mennyire különbözik ez a nagy szavak mögött levő nagy jelentőségek tudományosan szétbontó vagy értelmezéstől, ez nemesak az elmékedő, de az ugynevezett józan ész előtt is világos.

Hogy pedig még világosabb legyen, idefordítok egyet-mást ebből a fontoskodó fogalom-zagyvalékból. „Azt hiszem, a mi tudattalan életünk az az óriási, kimeríthetetlen, kikutatthatatlan, az isteni az, amiben szerencsénk vagy balsorsunk magyarázatát megtalálunk kell. Van bennünk egy lény, mely a mi valódi Enünk, a mi elsőszülött, elgondolhatatlan, határtalan, általános s valószínűleg halhatatlan Enünk. A mi értelmünk valószínűleg csak fosztorezkálás eme belső tenger fölött, melyet az eme csak tökéletlenül ismer.” Könyvületességéből egész eddig az utolsó mondatig fordítottam, hogy az olvasó lássa, mi az, ami *Maeterlinck*nek mégis valami szegényes érték gyanánt számítható be s ami sikerének tényleg egyik fő magyarázata. Teljes, minden enyhítő körülmények nélküli ostobaságait ugyanis némelykor harmad-negyedrangú, de mégis nem tökéletesen értéktelen költői hasonlatokkal, képekkel, metafizikus mondásokkal tartkítja. Igaz, hogy csak a legromantikusabb, legzongolatszegényebb költőség adottja magának az ilyen „belső tenger fölött való fosztorezkálást”; de ez mégis jelent valamit, mert amit ezelőt filozofia cézzalt mond, azt semmiféle filozofia nem legitimálná. Hiszen termé-

és mint a köd tömegei oszladoznak a napsgár behatása alatt, úgy tűnedeztek aggrálvaink is nagyméltóságod győzedelmes lépéséi nyomában, migien az immar biztosított tényes siker az ónézet és az őbrim életés és boldogító verőnyét árasztotta nemcsak nekünk, de gazdasági bajokkal mindenütt küzdő egész hazánkra is.

A hűtelenségre való hálандóság habozásával kérdézzük önmagunkól még most is: leheltségese, való-e, hogy sikerült a milliórdot meghaladó különbözö természetű és kamatozású, részben félzolgolag is biztosított kölcsöntörzseinket unifikálni, — a kültöld javára arnyaban törlesztendő óriás ősszegetek kisebb kamatozású és koronáértékű járadékkölcsőre átváltotatni és így koronáértékünk nemzetközi elismerését már most biztosítani.

Es a tények azszal letelek, hogy mindez való, hogy mindez sikerült nagyméltóságodnak. Sikerült, noha Ausztriában ellenséges tényezők kezét fogtak nagy hitelművelésnek megrottására. A kültöld előtt immár elismerve hazánk őnaló hitelképessége! Mily vívmánya az excellenciának és mennyire szükségünk van erre ma, a gazdasági átkudokzás nehéz küzdelmei közepette. Az ellenség kezéből a legvesélyesebb fejevert, a kishífti honiak lelkeből a gyávasságot kivette nagyméltóságod annak bezbizonyításával, hogy Magyarország képes, ha kell, pénzügyének és így gazdasági életének is őnaló berendezésére.

Kegyelmes urunk!

Valamint a lélek beteg testben is tud hevülni eszményekért, úgy tudott mindenkor és tud ma is ós bányavárosunk közönsége, habár elviselhetetlenül rossz anyagi helyzettel küzdökdi, a benne rejló hazaszeretet és a vidéken oiy mértékben, mint nálunk ritkán taláható intelligencia erejénél fogva a megélhetés nyomasztó napi küzdelme közt is országos kérdésekkel és nagy eseményekkel foglalkozni. Így méltányolva most a milliárdos konverzió közzgazdasági és politikai jelentőségét, megragadjuk ez alkalomát, hogy nagyméltóságod, mint városunk diszpolgárát legújabb nagy sikere alkalmával örömmel üdvözöljük. Fogadjá kegyesen üdvözletünket mint kiváló nagybecsületesnk kifejezést. Fogadjá szívesen ugy is mint ragaszkodásunk és háláérzetünk bizonyítékát ma, az újból reánk szakadt és ós bányavárosunk jövőjébe vetett hitünknek tápláló bányász-szerencse áldásos napjainban nagyméltóságod mint bányászunk hű barátja és oszlopa iránt, azért a kitartó ádozatkészségért, melylyel a balszerencse nehéz éveiben is bányászataunkat lenntartani képeskedett.

Aldás és szerencse kísérje ezentul is hazafias törekvéseit, melyekhez a magyarok listene adjon erőt és egészségget nagyméltóságodnak.

E hó óhajunkat ismételve, maradjunk kiváló tisztelttel

nagyméltóságú miniszter urnak

kegyelmes urunknak

alázatos szolgáló

Selmecz-Bányán, 1902. évi június hó 10-én megtartott rendes havi közgyűlésünkbel

Szinyai József, s. k.
kir. tan. v. polgármester.

Sztancsny Miklós, s. k.
főjegyző.

Rákóczi emléke és a török. *Turóc-Szent-Márton*ból jelentik: *Turóc*-megye törvényhatósági bizottsága legutóbbi közgyűlésén az állandó választmány javaslata alapján egyhangulag elhatározta, hogy föliratot intéz a képviselőházhoz a *Rákóczi*, *Thököly*

szetes is: a tudatosnak és tudattalannak itteni szelptetése s egymással való viszonybadlításá mutatja, hogy *Maeterlinck* számára ez a két fogalom nem két, külső megfigyelésekéből és belső gondolatmunka által kialakult jelenségesoport, hanem egyszerűen két hatásos szó, ami köré a hókuszpókuszos magyarázatok hálózatát lehet szőni. Igaz, *Hartmann Eduard* egy egész filozofiai rendszer alapjává tette ezt a különbséget a tudatos és tudattalan közt. De ez aztán másképp is néz ki, mint a *Maeterlinck* össze-visszabeszélő mélylegése.

Ha mégis nagy jóakarattal valami alap-gondolat-felét s néhány vezérgondolatot akarunk ebből a szövegmazából kibontakoztatni, akkor a tudattalan, a mi benső, titkos önünk eleve meghatározott sorsának tanával, ezzel a predesztináltsággal kell megelégednünk. Csak hogy nagyon tévednének azok, akik ebből a végzettségéről, a fátum-uralom régi tanának becsületes, őszinte föltámasztását várják. *Maeterlinck* erre nem vállalkozik: a fátum uralmának hívőjét és terjesztőjét szofukárság, megadás, köznöz, minden tételődéstől való mentesség jellemzi. Természetes is: ha a sorsunk eleve meghatározott s általunk befolyásolhatatlan hatások eredménye, akkor nekünk igazán nem érdemes egy szót se vesztegetnünk. „Az elsőlydt templom” ellenben igenis folyton beszél a sorsról s együgyűbbnél együgyűbb magyarázatokkal próbál a törvényeibe behatolni. Nyilvánvaló tehát, hogy nincs tisztában azokkal a következményekkel, melyek saját alapjából folynak.

Egy ilyen elsőrangú együgyűség az a titokzatos kiválási folyamat, mely egy jövőbeli szerencsétlenség számára az embereket tudattalan részüket közreműködésével összevezeti. Hallgassak csak: „Akár szerencséről, akár balsorsról van szó, körülbelül a következő történet: A nagy, örök törvények mélységeiből kilép egy kedvező vagy végzetteljes esemény s az utunkba áll. Moz-

és Berossényi diffamáló törvény eltörlése tárgyában. A közgyűlés től nemzetiségű tagjai közül senki sem szólalt föl az állandó választmány javaslata ellen, ami nagyon jó benyomást tett, mert ezzel halgatóságok is elismerték, hogy a diffamáló szabadsághősök harca nemcsak a magyarság, hanem az egész magyar nemzet szabadságáért folyt. A nagy harcokból különben a tótok is kivették részüket.

Báró Bánffy Dezső audienoián. Bécsből táviratozók, hogy a király ma délelőtt az általános kihallgatás során báró Bánffy Dezső főudvarmestert is fogadta. A főudvarmester azért járult a felségs ur elé, hogy megköszönje az édesanyja halála alkalmából kapott részvétlívratot.

Bizottsági ülés a főrendiházban. A főrendiház pénzügyi bizottsága ma délelőtt gróf Desseffy Aurél elnöklése alatt ülést tartott. A kormány részéről Lukács László, Darányi Ignác és Wlassics Gyula miniszterek voltak jelen. A bizottság Ludwig János előadásában elfogadta az 1898. évi IV. törvények 14. szakaszának kiegészítéséről szóló törvényjavaslatot; a Sopron szab. kir. város részére engedélyezett rendkívüli házadoménosság tárgyában hozott képviselőházi határozatot; a kir. József-műgyemtem állandó elhelyezésére szolgáló államépületek létesítéséről szóló törvényjavaslatot; a gazdasági munkások és cseléd-pénztárról szóló 1900. évi XVI. törvények kiegészítéséről; és az 1899. évi közösügyi zárszámadásra alapított végleges lezárolás szerint Magyarország terhére mutakozó tartozás lefedéséről; továbbá az 1897. 1900. és 1901. évi közösügyi kiadásokra Magyarország által pótlólag fizetendő összegekről szóló törvényjavaslatokat.

A temesvári mandátum. Lendl Adolf, a temesvári választókerületben megválasztott képviselő ellen beadott petíció dolgában a kir. Kuria tudvalevőleg elrendelte a vizsgálatot. Lendl ellenjelöltje Joannovics Sándor megyei főjegyző volt.

A petíció dolgában ma volt a kir. Kuria a folytatás tárgyában Páiss Andor elnöklése alatt. A kérvényezőkhöz meghatalmazottja Dr. Hajdu Frigyes temesvári ügyvéd, a védelmet dr. Krishaber Adolf látja el. A vizsgálat eredményét Beck Hugó királyi bíró ismereti. A Kuria tizenhárom kérdésre rendelte el a vizsgálatot s ítélet arra, vajjon igaz-e, hogy Lendl Adolf a választás előtt az Első Temesvári Takarékpénztár és a Járás Népbank igazgatója és tisztviselője abban állapodott meg, hogy a két intézet pressziót gyakorol adósaira, kölcsönöket felmondja és részletfizetési kedvezményeket megvonja, ha nem szavaznak Lendl Adoltra, ellenben visszavonja azok kölcsönökének felmondását, akik Lendlre szavaznak? E körülményre nézve a takarékpénztár és népbank igazgatóit, igazgatói tagjait, tisztviselőit és adóssait kihallgatták. A legtöbbet azt vallották, hogy a dologról semmit sem tudnak, de találkoztak olyanok is, akik határozatlan tudnak a takarékpénztárak által kitéjtett presszióiról, amelynek híre egyébként közszájon forgott.

Konkrét esetről egyik sem tud. Ítéletet ma nem hozták.

Szóll a hármasszövetségről. A *National Zeitung* a következőket írja: Amit Szöll Kálmán a gazdasági helyzetéről mondott, német szempontból nem eshetik kifogás alá. Nem azt jelözte a miniszterelnök, hogy a politikai viszonyt a gazdasági differenciák veszélyeztethetők s nem is ama nézetének adott kifejezést, hogy német részről a hármasszövetség megújítása érdekében gazdasági engedményeket kellene tenni. Igaz ugyan, hogy a német vámtartó-javaslatokban a kereskedelmi szerződés megújításának nehézségét látja, de ebben időtlenül igaz van, mert hisz kétségtelen, hogy a nemzetközi tárgyalások megkönnyítésére a javaslatok körül kifejtett agióció mit sem tett.

A szepesszombati petíció. Igórló táviratozók: A szepesszombati országgyűlési képviselőválasztást megtámadó petíció dolgában a kassai királyi tábla részéről kiküldött dr. Sponer Gyula a február 6-ika óta húzódó vizsgálatot június 16-án befejezte, mintán 563 tanút kihallgatott és a választást védők több mint 300 tanu kihallgatásától előállottak. Az eddigi költség a 4600 koronát meghaladja.

Katholikus papok a pangermánok ellen. A csanádi esperesi kerület papsága Pacha István esperes és nagy-szent-miklósi plébános indítványára egyhangulag állást foglalt azzal az országgyűlésre elterjedt hírral szemben, hogy a délvideki németek a pangermán izgatók bujtoságát folytán hazafias érzelmeikben megántorodtak és hogy ezt a szomorú jelenséget az ottani papság indolenciával nézi, sőt itt-ott támogatja is. Leikes hangu nyilatkozatában a leghatározottabban kijelenti a nevezett espereségy papsága, hogy az ő lelki vezetése alatt álló németauk nép ma is a legbensőbb szeretettel ragaszkodik a magyar állameszméhez és hazához s ha néha föl is bukkan azon a vídvéken egy-egy idegenből jött nemzetiségi bujtogató, annak szava visszhangra nem talál s a délvideki németek legnagyobb része a kéretlenül házukba küldött pangermán izságokat el nem fogadta, sem azokra elő nem ízetet. Ami pedig a lekiprésztörököt illeti, azok mindnyájan bármily nyelvű anyától születek legyen is, teljes lélekkel ragaszkodnak a magyar buzához, szívből-lelékelők magyaroknak vallják magukat, a hazáért készek bármily áldozatra és teljes erejükből azon iparkodnak, hogy híveiket a hazafiatlan betolyástól megóvják, őket a magyar haza szeretetében megtartásák és erősítsék.

Igaz örömmel veszünk tudomást erről a szép, meleg, hazafias manifesztációról s óhajtanók, hogy a többi németlaka vidék papsága — és pedig a ekezeki különbség nélkül — ugyanilyen leikesen foglaljon állást a hazaáruló bujtogással ellen.

dulatlanul, sorsterhesen, óriásian, megrendíthetetlenül mered előtünk. Nem tördök velünk: nines miattunk a világon. Onmagában és önmagáért van a lét-oka. Egyszerűen nem ismer minket. Közéledünk feléje s mihelyt vonzó-körébe kerülünk, menekülnünk kell előre vagy dacolni vele, el kell őt háritanunk vagy keresztelnünk kell irányát. Tegyük fel, hogy az esemény szerencsétlenséget hozó, egy hajtóérés, egy tűzvész, egy villámcsapás vagy egy haláleset, betegség, baleset vagy más valami szokatlan formájú vész. Láthatatlanul, vakon, közönyösen, megmáshatatlannal, de még meg nem történtén vár. Teljesen és egészen létezik már, de még csak a jövőben s számunkra, kiknek érzelmei az értelem és öntudat szolgálatában állanak s ugy vannak alkotva, hogy a dolgokat csak időbeli egymásutánjukban veszik észre, még nines léte. Tegyük fel, hogy még közelebről meghatározzuk, hogy egy hajtóérésről van szó. A hajó, mely el fog merülni, még nem hagyta el a kikötőt: a zátony, melyen megfenekleni fog, még a hullámok alatt alszik s a vihar, mely csak a hónap végén fog kitörni, látókörünkön kívül a légkör titkai közt szunnyadoz. Rendes körülmények közt, ha nem volna mi sem megírva, s a szerencsétlenség a jövőben már meg nem történt volna (sic), ötven utas szállt volna vagy öt-hat országból hajóra. De a hajó a sors által kiválasztatott. Szilárd bizonyosság, hogy tönkre fog menni. S ennek következtében már hónapok, sőt talán évek óta az utasok közt, kik egyazon napon tengerre szállni szándékoztak, egy titkosztatatos kiválás történt. Valószínű tehát, hogy az ötven eredetileg utazni szándékozó közül csak husz lesz a hajón, mikor ez fölhuzza a horgonyt. . . ."

...Allig kell még az ilyen ostobaságokhoz bíráló szót fűzni. Nyilvánvaló, hogy ez az egész elmélet lapangó álarcos formája a régi, derék Gondviselésnek, mely az ilyes fogalmak veterán-egyesületében igen kiváló szerepet játszhattak, de ko-

moly, a lét haránt irányító világhadvezérnek már be nem válik. Miszticizmusra hajló s a miszticizmusból még ki nem nőtt lekeknek be lehet adni ezt az elméletet is. Mi értelme van azonban annak, hogy Maeterlinck mint bölcsészett, tehát nem vallásként fölborultatja ujját a Gondviselés szép szavakkal kikendőtött fogalmát? Maeterlinck értelmetlensége és gondolatszegénysége vezet ennek megértéséhez. Az úres, meddő elmék régi módszere, hogy az emberiség gondolatiuntárból beszerzett eszméket divatos maszkarába öltöztetve a legujabb esodáknak kiáltják ki a piacra.

Egy másik megdöbbentően együgyű, de ropantul nagyszerűsödő vezér-gondolata ennek a könyvnek az az állítólagos igazságtalanság, melylyel a sors jó szerencsét és balsorsot osztogat. Ilyen igazságtalanság például az, hogy ha egy ember azzal a szándékkal ugrik a vízbe, hogy valakit beléje fojtson vagy kimenten beléje, egyaránt beléfulladhat. Ilyen igazságtalannak tartja Maeterlinck valószínűleg azt is, hogy akár egy világboldogított szabadsághős, akár egy rablógylkos ugrik ki a börtöne ablakából, mindkettő összezuhan magát. S lehetne még néhány ilyen igazságtalansági esetet megszerkeszteni: mert tagadhatatlan, se a nehézdedési törvény, se a víz hőlaka vagy sodró eleven-ereje nem fogja respektálni a hatalmába kerülő emberi testek erkölcsi belbesét. De hát érdemes-e előttr ma még töprengeni? Szabad egyáltalában ilyen kérdéseket fölvetni s a kiéfélekben igazságtalanságot lát, van-e annak sejtelve az igazságosság, s egyáltalában minden erkölcsi ítékezés hatás- és érvény-köréről? S megint csak ugy van az ilyen beszédnek némi, persze gyermekes értelme, ha egy emberiesített jó Istenre vezetjük vissza a világ kormányzatát, akihez aztán tényleg lehet a jó bukásának s a gonosz győzelmének esetében appellálni. Azaz lehet átkozódni, imádkozni, lehet meghasonlítottan kétkedni az Isten igazságosságában; s ezt a vallásos emberek meg-megteszik is. Tehát Maeterlinck

KÜLFÖLD.

A bolgár fejedelem utja. Ferdinánd fejedelem elutazott Pétervárról, ahova nem közvetlen politikai cél vezette, habár Danev miniszterelnök vele volt is ott. Danevnek legfőleg az volt ott a dolga, hogy véglegesítette az orosz kormány közvetítésével szerzett párisi százmillió kölcsönt, amelynek fejében nem kellett lekötni a bolgár dohányjövédéket. Mint egy párisi táviratunk jelenti, Danev ma az orosz pénzügyminiszter segédjével, Visnegrackij uralma odaérkezett. Az orosz-francia szövetségnek hát mégis csak megvan a maga haszna. Illetékes bolgár részről a következőket jelentik a fejedelem utazásáról:

Hogy a bolgár udvari vonat Varsóban várakozik a fejedelemre, ez azt mutatja, hogy a fejedelem Bécsen át fog hazautazni, de Bécsben vagy Ebenthalban aligha fog egy-két napnál tovább maradni. Itt dől majd csak el, hogy melyik furdóbe megy a fejedelem gyógyulást keresni a csúzara, Nauheimba-e vagy Pöstyénre, amely helyeken már korábban is volt, vagy más furdóhelyre. Az semmiestre sincs kilátásba véve, hogy esetleges bécsi időzése alatt ő feléig-e is ellátogathat-e. De megvan a lehetősége annak, hogy Ferenc József királyval való találkozására későbbi időpontra van fenntartva.

Ami a pétervári látogatás politikai oálját illeti, tisztán csak híresztelés, kombináció az, ha arról beszélnek, hogy a pétervári látogatás főeredménye Ferdinánd fejedelemnek közelebb királylgy való problémálása lesz. A bolgár politikának e pillanatban nem aktuális mozzanata a fejedelemnek királysággá való előléptése. Bulgária nem érzi túlságosan terhesnek a szultán főuraságát, mert a valóóság az, hogy a fejedelem is, az állam is teljes függetlenségét élvez. Szabadon köthet idegen államokkal kereskedelmi szerződéseket; idegen akaratól függetlenül küldhet diplomáciai képviselőket mindenüvé, habár az illető kiküldöttök nem valóságos követek is, hanem csak diplomáciai ügynökök. A berlini szerződésnek az a pontja, hogy Bulgária a török államadósságnak egy bizonyos hányadával megterhelhető, eddigéle csak holt betű volt s valószínűleg az is marad. Egyáltalában nem is tudnak arról, hogy Ferdinánd fejedelem királyi koronára áhítozik, hogy hasonló legyen más balkáni uralkodóházaihoz. Neki most az ország politikai, gazdasági és katonai viszonyainak a konszolidálása a célja. Amint tehát úres kombináció a pétervári uttal kapcsolatban a szófiai koronáció, ugy nines igazi alapja annak sem, hogy a fejedelem legközelebb egybekel egy orosz nagyhercegnővel. Csak annyi bizonyos hogy a fejedelem a lehető legbarátságosabb viszonyt kívánja fenntartani Oroszországgal, de nem ismeri félre azt sem, hogy Bulgáriára nézve mily fontos az Ausztria-Magyarországgal való jó viszony is. Ez értelemben igen valószínű, hogy Ferdinánd fejedelem tiszteletét

megint nem tett egyebet, mint a primitív, gyermeces, fejletlen vallásosság problémáit öltöztette modern hőbortu ruházatba. S épp ezért neki is szól az, amit minden vallási tépelődésre, minden létkedésre az Isten igazságosságában egyaránt fel lehet a pap és a tudós: „Baráitaim, ha az életmenet épp úgy befűll a vízbe, mint a gyilkos szemléllő, ennek az a magyarázata, hogy a természeti törvények nem az ember alatt, hanem az ember fölött állanak, tehát az embernek, akármilyen viselkedésű különben embertársával szemben, elsősorban ezekhez a törvényekhez kell alkalmazkodnia. Isten nem csak azt mondja, hogy szeresd felebarátodat, hanem azt is, hogy ismerd meg a természeti törvényeket s ne menj a falnak, mert az átháthatatlanság törvényénél fogva betörök a fejed. S épp ezért, aki embertársával szemben a legerköcsösebb is, ha a természethez nem alkalmazkodik, épp úgy tönkremegy, mintha a legnagyobb gazember követi el ezt az oktalanságot. Nemcsak az emberi, társadalmi törvények ellen való vétés bün, hanem a természeti törvények megsértése is: s a különbség az, hogy ember-erkölcsi törvényeket esetleg meg lehet sérteni büntetlenül, például úgyesen lopni büntetlenül lehet, de a természetiüket soha. A természet tehát emberi értelemben se nem igazságos, se nem igazságtalan, mivel közönyös: ellenben az ember lehet ostoba, ha nem alkalmazkodik hozzá. Ha tehát a gazember és a szent vízbegrának s belefulladnak, ez nem különböző erkölcsiségük dacára, hanem közös értelmi korlátoltságuk miatt történik így.”

Maeterlinck naiv korlátoltsága nyilvánvaló. Nem tudja, vagy nem alkalmazza azt a tudását, hogy minden morál, tehát az igazságosság minden kérdése csak a természeti törvényekhez való alkalmazkodás alapján fejthető ki és fejthető meg. Az egyes ember és az emberiség alá van vetve a természetnek, ha okos, ugy intézheti a dolgait, hogy ez szolgájává lesz. A nehezkes törvényével szembeszállani nyaktörésre vezet; a

óhajtja tenni *Ferenc József* 6 felségénél, hogy tudára adhassa, mily becsesen tartja Bulgária az Ausztria-Magyarországgal nemrég kötött konzuláris egyezményt.

Moszkva, június 16.

Ferdinánd bolgár fejedelem tegnap ideérkezett. A pályaudvaron a polgármester sőt és kenyeret adott át a fejedelemnek, aki aztán a Krmbé ment isztentszteletra. Az isztentsztele után a szertárt nézte meg a fejedelem.

A polgár- király. *Viktor Emánuel* olasz királynak sajtósági konfliktus kellett elintéznie. Előtt néhány hónappal az olasz szenátus egyik ülésén *Pelloux* volt miniszterelnök, aktív hadtestparancsnok és a szenátus tagja hevesen megátámadta *Giolitti* belügyminisztert, amiért a vasutasok sztrájkját azzal akadályozta meg, hogy a vasuti alkalmazottakat katonai szolgálatra rendelte be. *Giolitti* akkor magából kikelve replikázott és szemére vetette *Pelloux*nak, hogy hadtestparancsnok léte a kormányt támadja. *Pelloux* azzal válaszolt, hogy mint szenátorok joga van a kritika gyakorlására.

Azóta a legfeszültebb a viszony *Giolitti* és *Pelloux* közt. A hadtestparancsnok azonban az eset óta kegyvesztett lett a királynál, aki inkább a polgárság érdekeit tekinti, semmint a merev katonai reglementet. A király a két államférfiú közt fölmerült kontroverziát azzal oldotta meg, hogy *Giolitti* kitüntette saját arcképe odaajándékozásával, *Pelloux*at pedig nyugdíjba küldte. A király döntése általános elismerést keltett Olaszországban.

Combes és a papok. *Justin Emile Combes* francia miniszterelnök, az egykori *Combes abbé*, aki oly buzgó teológus és szemináriumi tanár volt, siet beváltani a klerikalizmus leküzdésére tett ígéretét. Amily komolyan vette teológiai hivatását, amíg a kutatás szelleme el nem terelte erről a pályáról, oly buzgó lát most elváltalt feladatához. Egy mai párisi távirat röviden jelenti, a miniszterelnök Haute-Garonne megye tiz plébánosának a javadalmazását választási agitáció miatt feljegygette. A korteskedő plébánosok ellen már *Waldeck-Rousseau* is helyzetett kilitásba megtörő rendszabályokat. Ezeket valószínűleg most meg *Combes*, kiről kormányra léptekor joggal mondták, hogy kabinetje folytatása lesz a *Waldeck-Rousseau* kormányának.

HIREK.

A kadét.

— Hja, der Kadet... A fescher Kerl!..

Igy beszélgetnek a tisztí bédékben a kadétról. S a kadét, kinek selymes, kis bajusza most kezd kitolakodni, szelid pirulással ül az asztal végén. Lélekből még gyerek, —

hozzá való alkalmazkodás felhőkbe emeli az embert. Sőt mivel a természet változatlan, becsületes, őszinte, még közönye miatt se lehet kegyetlen ellenséget látni benne. Nem volt kegyetlen például akkor se a föld, mikor leokádta tüzzel *St. Pierret*; mert hisz a vulkanizmus és összes veszedelmessége, tehát szeszélyessége, meglepétségű meg-megjelenése ismert tünemények s *St. Pierre* lakosait senki se kényszerítette arra, hogy éppen Martiniqueen üssenek tantát.

Tudni kell ezt, minthogy az emberek egymásközi magatartásának alaptörvénye, hogy egymást respektálni tartoznak, így viszont az egész emberiség s az egyes emberek magatartásának a természettel szemben alaptörvénye az, hogy nekik kell a természetet respektálni. Itt nincs kölesönösség. Minden zuglódás tehát Isten vagy a sors vagy a természet ellen a jó embert érő elemi csapások miatt ostobaság. A természet első sorban nem azt kívánja, hogy jók, azaz egymáshoz alkalmazkodók, hanem azt, hogy okosak, azaz hozzá alkalmazkodók legyünk.

Milyen egyszerű dolog ez s mégis olyan világ-érdekeség, mint *Maeterlinck* fejtőfűl adja fel az emberiségnek az olyan kérdéseket, amelyeknek ezek az egyszerű belátások elveszik minden létjogukat. Különbösen az ostobaságok, semmisségek, számárságok fontoskodó és titkoskodó nagygyávúvása jellemzi *Maeterlinck* egész multját: az ő mulatságosságig unalmas szindarabjai nagyszerű példái annak, hogy mit lehet az emberiségnek beadni s vele irodalom, sőt filozofia gyanánt elfogadtatni. Sajnálom, hogy most nem beszélhetek rólok, mert igazán méltó példantjei a drámáirás terén a filozofiaiktól ajánlkozó Eltemetett templomnak. De, azt hiszem, *Maeterlinck*ből éppen ennyi elég: mulatságul és óvószérül.

talán tizenkilenc éves! — de hosszú kardja van, a tisztok távollétében ur a századnál, — így hát katona is. Rangban az őrmester fölötte áll, de tapasztalásokban alatta s ugy nehezebb gyakorlatok alkalmával titokban tanácsot kér tőle s kedvében jár. Ezért aztán tekintélye nincs.

Lakása a század területén belül egy kis szobácska, a legénység látja, mikor kap kaszárnyaárístimot; hozzá lélekből legközelebb az önkéntesek vannak, azokkal fraternizál, de mert az önkéntesek egyenlőrangúak a legénységgel, a kadétnak a legénység előtt sincs tekintélye.

De a katonaságnál tekintélynek kell lenni! S ezért a kadét néha hűtlen lesz önmagához s gyermeki ingerlékenységének egy fellobbanásában úgy megkínnozza a századot, hogy átkukba foglalják az izzadó közemberek.

Pedig a kadét alapján véve jó fiú. Négy vagy nyolc esztendő, fiatalasága legfőkényebb idejében kemény fegyelemben nevelték a *K. und K. Unter-Realchule*ban vagy pedig a kadétiskolában. Kimennie talán minden hónapban egyszer lehetett s nosza! amint megkapta a hosszú kardot, rohan ki a világba. Az erős fegyelem egyszerre a semmibe vész abban a nagy, szabad világban s a pelyhesállu kis kadét mulat, mulat és egyre csak mulat.

Kedvence a tisztoknak, mert félszességében bájos és esetlenségében nevetett. Tudja, hogy mindent megbocsátanak neki s ezért pimaszul kedves és szembelen. A tisztokkal együtt iszik, együtt kacag velük trófaikon s ur akar lenni és ur is, holott fizetése hetvenhat fillér egy napra s ezenkívül huszonnégy korona pótlék hónapoként. Előírás szerint a legénységi koszt jár neki, de az keserves eledel s így uzus, hogy a tisztokkal ebédel. Délután, a parancs-olvasás után, fölveszi waffonrockját s csörgető kardjával kilejt a korzóra. Az asszony mosolyognak rá, a bakfisok elpiroznak, mikor mellettük elesőtret s egy vidám sóhajtás libben végig az utcán:

— A kadét...

Mit néki fegyelem, mit néki függelem?

A fegyelmet most vetette el magától s a jövőre évek szomorú függelme még nem törté össze. Fialat és racionálisan, mint egy csikó. Az ő kacagása a lehangosabb, de az ő keserve a legmélyebb is.

Él, hal a lányokért s egy-egy kalandért, ha kell, nekirohan a halálnak is. Mert öregnek, tapasztaltnak és férfinek akar látszani. A színházért rajong s tudja, ha ősmerevséget köt egy szép színésznővel, a tisztok, talán még a kapitányok is irigykedve mondják:

— Hja... der Kadet...

...Valahol pedig egy nagy, csöndes budapesti bérházban, vagy komoly falusi lakásban egy keményen fésült, szemüveges, egyenes járásu asszony várja, hogy kapitány vagy őrnagy váljék belőle, mint ahogy az volt apja és nagyapja is.

P.

Budapest, június 16.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Június 15-én új előfizetés nyílt a *Budapesti Napló*ra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés ezen a napon lejárt méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Személyi hír.** *Ulimann Lajos*, a Dunagőzhajózási társaság igazgatója tüdőgyulladásban veszedelmesen megbetegedett.

— **A király a Schneebergen.** A király holnap a Schneeberge rándul, ahol nagyban készülnek a fogadására. A puchbergi állomást feldisziútk. A király a Schneeberg tulajdonosának, gróf *Hoyos*nak lesz a vendége.

— **Hadhajók a Dunán.** A budai rakodóparton. A Várkert-bazár előtt tegnap óta két hadihajó borgonyoz: a *Maros* és a *Körös* duai monitor. A hajók két torpedónaszád kíséretében érkeztek ide s pár nap múlva Erősbé mennek, ahol hadgyakorlatot tartanak. A hadihajóknak állandóan sok nézőük van.

— **Gróf Lónyayék látogatásai.** Gróf *Lónyay Elemér* és felesége ma több helyen látogatást tettek. A gróf pár holnap reggel *Visegradra* utazik, amelynek vidékén nyaralótelepet szándékoznak vásárolni.

— **Eljegyzés a cári családban.** Hivatalosan jelentik Pétervárról, hogy *Miklós görög herceg*, a cári kebelbarátja, jegyet váltott *Vladimirovna Helén* nagyhercegnővel. *Helén nagyhercegnőről* csak nemrégiben azt mondták, hogy kezét megkérte a bolgár fejedelem. Ezekkel ezelőtt pedig az a hír járt, hogy a nagyhercegnő megszökött egy orosz diákkal, de az osztrák határon nyomukra akadtak, visszahozták őket s a diákok Szibériába száműzték.

— **A képviselőházi főtőrebiatos jubileuma.** *Farkas János*nak, a képviselőház ióterembiztosának tegnap ünnepelekké tiz éves szolgálati jubileumát. Az ebből az alkalomból rendezett lakomán ott voltak *Csávossy Béla* udvari tanácsos, a képviselőház háznapya és *Dessenyfi Arisztid* titkár is. A jubilánst több ióiközöntőben üdvözölték.

— **Báró Dóczy Lejost meglopták.** Báró *Dóczy Lajos* nyugalmazott külügyminiszteri osztályfőnök ma éjjel tizenegy óra tájban megjelent a rendőrségen s jelentést tett, hogy a körüti villamos egyik kocsián valamit ügyes tolvaj kilopta, a zsebéből értékes aranyórát, a láncát együtt, amelyen egy drága briliánsfüggelék volt. A rendőrség nyomozza a zsebtolvajt.

— **Előléptetések a posta- és táviró-intézetnél.** *Láng Lajos* kereskedelmi miniszter *Nikolits Mihály* posta és táviró segédtitkár a VIII. fizetési osztály 3-ik fokozatába posta és táviró titkárrá; *Meixner Agoston* és *György Vilmos* fogalmazókat a IX. fizetési osztály 3-ik fokozatába segédtitkárrá; *Dezso Endre*, *Kopácsy Zsigmond*, *Fridrich Antal*, *Szűts Ferenc*, *Stasser Lajos*, *Wold Ferenc*, *Dr. Czeran Adám*, *Petry János*, *Jurio Péter*, *Bakcsi Antal*, *Tárnok Márton*, *Mitsko Ferenc* posta- és táviró főtiszteteket a VIII. fizetési osztály 3-ik fokozatába posta- és táviró ügyelőkké; *Berencsy Károly*, *Hölländer Miklós*, *Altman Samu*, *Lénárt József*, *Ritter Sámuel*, *Sarric György*, *Hackmüller Sándor*, *Handel Antal*, *Sztranyovszky István* *Csanádi Béla*, *Uj Stróbi Antal*, *Gáspár Géza*, *Viktora Ferenc*, *Soós Jenő*, *Bertók Béla*, *Bauer József*, *Blauthorn Dávid*, *Földi Agoston*, *Lajos Zoltán*, *Schusztar János*, *Karozs György*, *Eriich József*, *Biácsi Imre*, *Sipos Gyula*, *Dammé Károly*, *Farkas János*, *Gaal Gyula*, *Némédi János*, *Molnár István*, *Mihalka László*, *Hody Imre*, *Maász János*, *Széperti Szilárd*, *Dénes Iván*, *Rüth József*, *Schäffberger Gusztáv*, *Csobánok Domokos*, *László Vilmos*, *Osia Albert*, *Kertész Gyula*, *Kimes Ottó*, *Oltag Aladár*, *Kilán Károly*, *Materny Miklós*, *Majerosák József*, *Pelcs József*, *Sohnébi János*, *Feldmesser Sámuel* posta és táviró tiszteteket, *Kaltenberger Samu* posta és táviró segédmérnököt a IX. fizetési osztály 3-ik fokozatába posta és táviró főtisztékké nevezte ki. Az előléptetéseket a hivatalos lap holnap publikálja.

— **A martiniquei áldozatokért.** A martiniqueiek felsegítésére a *Budapesti Újságírók Egyesületéhez* ma a következő adományok érkeztek: *Riffault Agoston*, budapesti francia főkonzul 300 korona, *Nyiry István* és neje 20 korona, *André Leval* 20 korona; összesen 340 korona, hozzáadva a vasárnapi kimutatolt 2777 korona 34 fillért, a gyűjtés eredménye eddig 3117 korona 34 fillér.

A martiniquei nyári ünnepet, amely iránt a közönség rendkívüli érdeklődést mutat, június 19-én, esütőrétkön még kedvezőten idő esetén is megtartják. Esős időben a *Gerbeaud-léle* városiugyati helyiség heyyett az ünnepség az Operaházban lesz, amelyet gróf *Kelegyich István* intendáns e célra a bizottságnak nagy előzékenységgel becsótott rendelkezésére. *Miss Isadora Duncan*, aki a *Rákóczi-induló*t fogja táncolni, már Budapestre érkezett és megkezdte próbáit *Rádics Béla* zenekarával. Az ő száma az ünnep egyik legérdekesebb része lesz. Rendkívüli nagy vonzerőt gyakorolnak az operaház tiz magánénekesnőjének együttes énekszámái, amelyekből a próbák Mader igazgató személyes vezetése alatt serényen folynak. Az ünnepet *Riffault Agoston* budapesti francia főkonzulnak az alkalomra irt gyönyörű irancia költeménye fejezi be, mely a francia és a magyar nemzet közötti benső barátságának lelkes és kőtoi szárnyalású ódája. A költeményt *Markus Emilia*, a Nemzeti Színház nagy művésznője fogja előadni. A „Journal de Budapest” *Salomon Odón* francia hetilapja rendkívüli külön *Martinique-számot* adott ki, mely az ünnepélyvel vezérelőkben foglalkozik, ezenkívül közli egy irancia tisztnek, mint szemtanúnak érdekes leírását a borzalmas katasztrófáról. A lap helyívást intérd a Budapestben tartózkodó idegenekhez, hogy a nevezetes ünnepségben mennél tömegesebben vegyenek részt. A felírvásra már eddig is igen sok külföldi jelentete be részvételt. A rendezőbizottság mai ülésén gróf *Szapáry Pál* elnökölt. A bizottság hálás köszönettel vette tudomásul az elnök előterjesztését, hogy gróf *Kelegyich István* kedvezőtlen idő esetén rendelkezésre becsótotta az Operaházban.

— **A rózsánünnep elhalasztása.** A rózsánünnepet az előkészületek sokasága miatt június 21-ére, szombatra halasztották el, akkor októtenül megtartják. A rózsakirálynő *Szojyer Ilonka* lesz. Lesz virágosata, hangverseny és táncvigalom. Közreműködnek: *Jónás Jolánka*, *Fanusek Ida* és *Gizella*, *Sziklasi Mariska*, *Aranyosi Janka*, *Suhajda Rózsi* és *Mosolygó Ferenc*. Kezdele déntán öt órakor. Belépőjegy ára 1 korona. A rózsánünnep tisztá jóvelmele az Operaház munkásai nyugdíjalapjának jut.

— **A szász király betegsége.** Sibyllenorthból táviratozzák hogy ma reggel 7 órakor az orvosok a következő jelentést adták ki Albert szász király állapotáról:

Tegnap és az éjjel a király sokat aludt. Étvágya csekély. Ervéreése szabályos és megiehető erős. Különbösen nincs lényeges változás.

Az este 6 órakor kiadott orvosi jelentés így hangzik:

A nap folyamán nem állott be javulás a király állapotában. A gyengeség tünetei egyre tartanak.

— **Az angol koronázás.** Londonból jelentik, hogy az angol király szombaton vonult be ünnepélyesen Aldershotba. Vele volt a királyné, a walesi herceg és neje, valamint a connaughti herceg. A mai csapatsemlére 40.000-nél több katonát gyűlt egybe. A király szombaton szakadó esőben nyitott fogaton kocsizott. A szokatlan hidegben meghűlt és szabát kapott. Éjteltől oly rosszul volt, hogy Londonba táviratoztak az udvari orvosért. Vasárnap délelőtt ágyban kellett maradnia. A királynak az istentiszteletől való távollmaradása a katonaság között nagy nyugtalanságot okozott. Délután azonban már a lakosságna tudára adták, hogy a király gyengélkedése teljesen elmúlt s egy esti táviratunk jelenti is, hogy sokkal jobban van, mint tegnap s este 6 órakor Windsorbba ment.

A koronázási ünnepségek programja a következő:

Június 17-én a királyi pár az askói versenyeket látogatja meg s a napon az indiai s a többi vendégeket, másnap a jogászokat, harmadnap az építészeket vendégelik meg. A nátlai miniszterelnök tisztelőtérére is rendeznek bankettet s ez lesz a háború óta az első alkalom, amikor az anyaország és a gyarmatok között a béke által megpecsételt testvérosulást kiijezésre juttatják.

Június 23-án az udvar átköltözik a Buckingham-palotába s ezen a napon az United Empire Trade League megvendégeli a gyarmatok államférfiát.

Június 26-án történik a koronázás.

27-én a királyi pár lényes kísérettel bejárja London utcáit. Ez a két nap nyilvános ünnepnap.

Június 28-án a spitheadi kikötőben diszhajószemle 170 hadihajóval.

Június 29-én Szent Pál-templomban ünnepélyes hálaadó istentisztelet. Ugyanekkor szentelik be a Vagan bibornok által épített katolikus templomot. A koronázási ünnepélyek sorát a windsori palotában kerti ünnepély rekeszti be.

Az aischázban Balfour a kincstár első lordja ma közölte, hogy a ház a koronázó ünnepségek alkalmából június 25-től július 2-ig el fogja foglalni ülését.

A pápa követsége, mely Merry del Valból, Montegnimból, a párisi nunciatura uditoréből és Lelio Orsini herceg pápai nemes testőrből áll, hoinap este utazik Londonba.

— **Ujabb expedíció a Kaukázusba.** Lazkó Dező veszprémi főgimnáziumi tanár, az ismert geológus. Oroszországba utazott, hogy résztvegyen Dechy Mór kaukázusi és középázsiai utazásában. Dechy ugyan újabb expedíciót szervezett, amelyre hazánk-ból Lazkó tanárt hívta meg. Már ebben a hónapban, 25-ikén indul utnak Odesszából. hogy öt hónapon át a keleti Kaukázus még ismeretlen havasait és a középázsiai glecsereket nyugati nyúlványait kutassák.

— **Csetei Herceg Péter Amerikában.** Szó volt már arról, hogy csetei Herceg Péter tanulmányutrá kiment Amerikába. Mint ujában jelentik, két héttel ezelőtt megérkezett már New-Yorkba. Az amerikai lapok behatoln logialkocznak tengeren túl való tartózkodásáról. Külön cikkekben méltányolják kiváló kereskedelmi tevékenységét s Pierpont Morgannal hasonlítják össze. A New-York Evening Journal különösen azokra a nagy érdemekre utal, amelyeket Herceg a dohánytermelés és a dohánykivitel terén szerzett. Az ő a dohány terén, mondják az amerikaiak, mint Sir Thomas Lipton a tea dolgában. Megelégedéssel fogadják az amerikai lapok, hogy csetei Herceg Péter üzleti összeköttetésbe óhajt lépni a tengerentúli államokkal és némely ipari és kereskedelmi cikküknek ott piacot óhajt szerezni. E közlemények szerint Herceg New-Yorkból Kentuhy és Virginia államokba megy hogy magas fejlettségű dohánytermesztésüket tanulmányozza.

— **Betőrés a királyi villájába.** Ischből jelentik, hogy a mult hétfőn betörték a király ischli villájának egyik épületszárnyába. A betörőt Fleischberger János napszámos személyében letartóztatták. Kroha napos káplár délelőtt fél kilenckor észrevette, hogy az abban az időben lakatlan szolgálati épület ajtóit, amelyeket az előző estén bezártak, nyitva állanak s a kulcsok hiányoznak. Kroha értesítette Zelmner felügyelőt, aki viszont jelentést tett a csendőrségen, hogy a lakatlan szolgálati helyiségbe alkalmisint behatolt egy idegen és a telefon-apparátust szétszedte. az alkatrészeket pedig elemelte. A csendőrőrsparanosok Krohával együtt átkutatta a helyiséget s az egyik kályha-

lyukban egy fiut találtak elbujva. Elővezették és kihallgatták. Ez elmondta hogy Fleischberger Jánosnak hívják és éjszakára ide jött aludni. Tűkrőt féstít s egy csomó kulcsot találtak nála, a kabátja jobb zsebében pedig ráakadtak a szétszedett telefon egyes részeire. A kutyatván a kályhalyukak, amelyben el volt rejtőzve, egy kendőbe csavarva hetven kulcsot találtak, amelyekből negyvenkilenc a szolgálati épület ajtóinak és szekrényének a kulcsa volt. Az ellopott kulcsok a bezárt ajtó mögött voltak állakasztva, s hogy hozzáfuthasson, a tolvajnak csaknem az egész épületen keresztül kellett halotnia. A szobákból nem hiányzik semmi. Ugy látszik, hogy a tolvajnak nincsenek cimkösai. Fleischberger azt mondja, hogy vasárnap este 10 órakor ment az épülethez, nyitva talált egy konyhajatót, bement és lelekedt aludni egy padra. Fleischberger az ischli kerületi bírósághoz vitték. Husz esztendő, a Schärding kerülethez tartozó Diersbach községből való és már négyszer volt büntelve közük egy izben lopásért.

— **Ujabb vulkán kitörése.** Guatemala államban ez év április 13-án este 8 óra 25 perckor irtózatoss földrengés volt, amely eddig soha nem észlelt erővel lépett fel. Különbösen heves volt a rengés kezdete az egész országban, de kivált Quezaltenango városban, amelynek 30.000 lakosát hajléktalanra tette a katasztrófa. Az ország valamennyi városában összedőltek a házak; a szerencsétlenség csak Guatemala fővárosát kímélte meg. Emberélet aránylag nem sok esett áldozatul, mert a lakosság, mivel a földrengés a korai esti órákban kezdődött, még idejekorán menekülhetett. Az erről szóló jelentések, illetőleg becslések igen eltérők; az elpusztult emberek száma 200 és 500 közt lehet.

Guatemala fővárosát az ijedségnél egyéb baj alig érte. Emberek egyáltalán nem pusztultak el s az épületeken esett rongálódás könnyen helyre lesz hozható. A többi városokban és az ültetvényeken okozott anyagi kár azonban óriási; egyelőre még megközelítő becslés sem lehetséges, de annyi bizonyos, hogy sok millió értékű vagyon semmisült meg.

Az április 18-iki földrengés után még számtalan, többé-kevésbé heves földlökés volt és a rengés itt-ott még most is ismétlődik; remélik azonban, hogy a legrosszabbban már túl vannak.

A földrengést, ugy látszik, az idézte elő, hogy Quezaltenangoval szomszédos Cerro-Quemado vulkán kitört. Ez a vulkán sohasem aludt ki teljesen; utolsóelőtti kitörésének idejét biztosan megállapítani nem lehet; mindenesetre még Amerika felfedezése előtt, vagyis több mint négyszáz éve volt.

— **A mérnöki cím.** Prágából jelentik, hogy a két műegyetem hallgatói tegnap közös gyűlést tartottak, amelyen a mérnöki cím kérdéséről tanácskoztak. A tanácskozás német és cseh nyelven folyt. Egyes szónokok köszönetet mondtak a kormányak és különösen a közoktatásügyi miniszternek a mérnök-cím kérdésében tanúsított magartásáért. A gyűlés végül határozati javaslatot fogadott el, amelyben azt kívánják, hogy a mérnök-címeket kizárólag végzett műegyetemi hallgatóknak adják meg és nem végzett ipariszkolai tanulóknak is.

— **Egy legényegylet jubileuma.** Bécsből jelentik, hogy a katolikus legényegylet tegnap ünnepelte fennállásának ötvenéves jubileumát. Az ünnepélyen képviselve voltak Magyarország és Ausztria összes legényegyletei, azokivül ott voltak a londoni párisi, úrszeeli stockholmi, berlini, müncheni, kőni és a világ más városaiából való vendégek. Az ünnepi istentisztelet után az egyesület a Musikverein nagyertermében disztyulást tartott, amelyen jelen volt Lipót Szalvator főherceg, Gruscha bajoros hercegecske, Talliáni pápai nuncius és más előkelőségek. A gyűlésről üdvözlőt táviratolt küldtek a királynak és a pápának. Gruscha bajoros beszédet mondott, amelyben a katolikus legényegylet alapítását és egész Ausztriában való elterjedését méltatta. A gyűlést a király és a pápa dítésével rekesztették be.

— **Megszökött kávé.** A rendőrség egy fővárosi kávéház tulajdonost keres most mindentel. Nagy János az illető, Tapolezán született, most 42 éves. Valamikor pinóer volt. Nemrégiben átvette az Ó-utca 34. számú kávéházat, amelynek teljes berendezése, mintegy 800 koronát ér, a háztulajdonosé volt. Pinóert is fellefogadott 200 korona óvadékkal. A napokban aztán eladta az egész berendezést és pinóere óvadékdéval megugrott. Középtermetű pocokos, szőke haja és szes, szőke, gondozott bajusza van. Szeme szárkékék, arca egészséges.

— **Közimunkák kiállítása.** A főváros III. kerületi községi polgári leány- és női ipariszkolában a közimunkák, rajzok és női iparmunkák gazdag gyűjteménye van kiállítva Különbösen a magyar motívumok alkalmazására s a gyakorlatiasságra való törekvés jellemzi ezt a kiállítást melyet e hó 20-áig délelőtt 9 óráig délután 1 óráig lehet megtekinteni.

— **Lezuhant turista.** Bécsből jelentik, hogy tegnap a Naxon ismét turista-szerencsétlenség történt. Egy Gozmann Ferenc nevű husz éves fiatal ember egy szikláról a mélységbe zuhant s azonnal meghalt.

— **Bichler Johann.** A temesvári káplánt tisztelik ezen a néven. Fiatal legényke ez a Bichler Johann, de azért már jól beletanult abba, hogy miképpen kell a vért arcába szökkeneni a magyarnak. A király koronázásának évfordulóján a temesvári nagygyűlésen agghonvédek is elmentek szépen, sorban, hogy egy imádságot mondjanak a magyar királyért. Ezt az alkalmat használta ki az alldéutseh tébolyban szenvedő papocskára, hogy a tisztelőtreméltó aggyastyá-nokkal még az Istenházában is éreztesse, hogy odakünn miféle szenvedélyek dálnak a lelkekben. Bichler Johann felállt a szőszékre s elkekedett nemetül prédikálni a magyar szabadságharc-hősöknek. Természetes, hogy erre az izléstelen és vakmerő támadásra a honvédek sem maradtak nyugodtan a helyükön, hanem szépen sorban kivonultak a templomból. Bichler Johann pedig tovább prédikált a falaknak.

— **Vízáradás.** A nyári esőzések az ország több vidékén nagy és szinte pótolhatlan károkat okoztak. Ma Dacsról és a szamosvölgyi községekben érkeznek riadóztó hírek, melyek szerint ezeken a vidékeken olyan vizár pusztít, amilyenre félszázad óta alig volt példa. A Deés városát átszelő Szajka-patak a város délkeleti részét teljesen elpusztította. A vasuti pálya, a pályaúdvár, a beszerce-naszói fűrészgyár és fátélep mind víz alatt állanak. A Szamoson túl fekvő községek, mint Alór, Arpástó, Mikeháza, Retteg és Bethlen községek nagy károkat szenvedtek. Beszerce-jelé tizenegy községet lepett el a víz. A szamosvölgyi vasut kára kétszáz-ezer korona, a fűrésztelep százhatvan ezer korona. Négy vasuti hidon és tizenhat átvezetőn történt rombolás. A közlekedés a deés-zilahyi és deés-beszercei vonalon megszünt és előreláthatólag körülbelül egy héttig fog szünetelni. A Szamos mentén husz ezer hold területen megsemmisült a termés. Az egész kár körülbelül három millió korona. A gyümölcsstermetést már a tagy tette tönkre az egész megyében, úgy hogy a kiszáradt között az inség jelei kezdenek mutatkozni. A mentőmunkákat Deésy Zoltán főispán Bány György főjegyző Szilágyi polgármester, Stingly rendőrkapitány vezette. Láng Károly honvéd-százados öt tisztel és százhusz honvéddel tizenhatszembert, sok háziállatot, butort és más tárgyat mentett meg. A lakosság is közreműködött a mentésben, a rendőrség és a tűzoltóság segítségével. A vármegye főispánja intézkedett, hogy a földművesgazdák korán érő kukorica-vetőmagot kapjanak s e célból táviratilag államsegítséget kért. Minthogy a fátélepen az üzem már az őszön megszűnt, Deésben börgyár létesítését tervezik ugyanarra a helyre, hogy a deési iparosozást u-ra talpraállítsák. Erre nagy szükség van, mert a mezőgazdaságot a rossz évek, az ipart más bajok egészen tönkrelelték. — Szatmárról táviratozzák, hogy a Szamos-olyó még mindig árad. Krassó, Pettyén, Pálialva, Szamosd és Vetés községek határai, valamint a szatmári határ egy része víz alatt áll. A vasuti hid építése az áradás miatt szünetel. Az uszodák hajókötőekkel és láncokkal vannak a partokhoz erősítve. A vetékekben és kaszálókban okozott károk kiszámíthatatlanok. A lakosság ezrével áll a partokon s aggódva nézi a pusztulást. — Máramaros-Szigetről táviratozzák: Kazy József, a helyvidéki ki-rendeltség vezetője, Darányi földmívelésügyi miniszter felhívására ideérkezett, hogy az árvíz okozta károkról meggyőződés szerzessen s a vármegye vezetőségével érintkezésbe lépve, az inség ellen való akciói módjait megállapítsa azokon a vidékeken, ahol az Iza és a Móra kiútense következtében odalett a szegény emberek vetése. — Az országos vízellátási igazgatóság vizrajzi osztálya 16-ikáról a következő árvíz-jelentést adta ki: Tegnap kevés eső esett az országban. A Tisza árvize Namény fölött tetőzik. Namény-nál ma + 687 centiméter a vízállás. Naménytől lefelé körülbelül a májusvégi árhullámzás magassága várható. — A Szamos Szatmárnál az eddig észlelt legmagasabb jégnyelkűl vízállást meghaladta tizenöt centiméterrel; a reggel nyolc órakor Szatmáron + 575 centiméternél kulminál. A Tisza többi mellék-vizein nincs jelentékeny áradás.

— **A szultán egy magyar művésznek.** Szép kiüntetés érte a napokban Hegyei Géza. Konstantinápolyban lakó zongoraművész hazánkfiát. II. Abdul Hamid szultán az Ozmanje-rend kommandóer keresztjével tüntette ki Hegyeit, aki mint előadó művész és a szultán unokának zongoramestere nagy kedveltségnek örvend a török udvarnál. Különdi művészt még nem ért hasonló kiüntetés a Yildiz-kioszkban, ahol most Hegyei az első udvari művész.

— **Elégett család.** A badeni nagyhercegségből jelentik, hogy Ober-Bauen faluban, Zell mellett, ma reggel légegett egy ház, amelyben három család lakott. Az egyik héttagú család a lángokban lóte halálát.

— **A nagyzebeni zászló-affér.** Nagy-Szebenből jelentik a Magyar Távirati Irodának: Néhány budapesti lapnak azt a jelentését, hogy az itteni evangélikus főgimnázium egyik növendéke egy ünnepélyi alkalmával a magyar zászlót elégette, az iskola igazgatósága alaplatannak jelenti ki.

— **A Humbert-ügy.** Daurignac urat, Humbertné öccsét, akit a rendőrség a napokban Tunizában letartóztatt, ma szabadon bocsátották. A Humbert-palota árverését is ma kezdték meg Párisban, nagyszámú közönség jelenlétében. Az eddig befolyt összegek természetesen aránytalanul kicsinyek a hitelezők követeléseikhez képest.

— **Halálhír.** A *Belvárosi Polgári Kör* dr. Kautz Gyula elnök vezetésével testületileg vesz részt elhunyt alelnöké, dr. Fried Adolt temetésén. Mely holnap, 17-én délután 3 órakor lesz. Az elnökség főkéri a kör tagjait hogy holnap délután harmadfél órakor a kör helyiségekben gyűljekezzenek.

— **Szökés a fogházból.** Az Alkotmány-utcai törvényszéki épület fogházából ma délután megszökött egy rab, aki mint vizsgálati fogoly volt a fogház lakója. Fogl Jánosnak hívják a szökevényt, akit most fővároszerte keresnek a detektívek. Fogl Jánost több társával egyetemben kirendelték ma délután a fogházépület tetejének tisztítására. Egy ór vigyázott a rab-munkásokra, akik nagy évezettel végeztek a munkát s szívták a friss levegőt a magas épület tetején. Egy négy óra tájban vette észre az őt, hogy egyetlen kevesebb rab dolgozik a tetőn, mint amennyi megkezdte a munkát. Kitért csakhamar, hogy Fogl János 20 éves utcaözvevény hiányzik a rabok közül. Az őt rögtön jelentést tett a szökésről *Kisfaludy* fogházfelügyelőnek s átutalták az egész törvényszéki épületet a szökevény után, de nem akadtak nyomára: eltűnt, mintha csak a föld nyelte volna el. Vallatták Fogl rabtársait is ezek azonban nem akarták tudni sem róla, hogy mikor és merre tűnt el társuk. Valószínű, hogy Fogl a padlásra ment s az épület valamelyik mellékfolysóján át menekült el; de az sem lehetetlen, hogy valamelyik csatornában, vagy a villámhárító vezetékén mászott le s úgy oldott kerekelt.

Fogl János csak november 26-án szabadult ki a fogházból, ahol lopás miatt négy hónapot töltött. Alighogy szabadon eresztették, betűrűs lopás miatt ismét visszakerült a fogházba. Mielőtt letartóztatták, a guacsai-dűlő 9642 telekőnyvi szám alatt lakott az anyjával, Fogl Juliannával, akinek törvénytelen gyermeke. A fogházfelügyelő a szökésről azonnal jelentést tett a rendőrségnek s most mindenféle detektívek keresik a megszökött rabot.

— **Megtagodott elégtétel.** Berger osztrák képviselő legutóbb a Reichsrathban súlyosan sértő kijelzéseket használt a Dunagőzhajózási Társaság főfelügyelője ellen. Bauer főfelügyelő ma két katonaiszettel provokálta Berget, akit azonban az elégtételt megtagadta.

— **Kinevezések.** A *Közlöny* titkárság-Részvénytársaság igazgatósága tegnap tartott ülésén Hacker Bertalan és Schütz Már ógvezetőket igazgatóhelyettesekké nevezte ki.

— **A soproni bankbukás.** Sopronból írják: Az iteni bankbukás után a belfügymintzer kiküldött közegével megvizsgáltatta a város ügyvezetését. Ennek jelentése alapján most leiratott intézett a városhoz, amelyben azon való megütöközést fejezi ki, hogy a gyámpénztár 32.000 korona kölcsönt nyújtott a tanácsnak a kormány engedélye nélkül. A miniszter ismételt esetére szigorú feyelemi vizsgálatot helyez ki átásba, egy szersz mind kiigazolja, hogy a gyámpénztárnál két olyan tisztviselő működik, aki közeli rokonságban van egymással. Végül a jelen állapot sürgős megváltoztatását rendeli el.

— **Házasság.** Beódi Balogh Frigyes az osztrák-magyar bank felvizsgálója, beódi Balogh Gyuláné, néhai beódi Balogh Gyula os. és kir. huszáralvezredes özvegyének fia elegyzte *Ajtai Lovács Sárkát, Ajtai Kovács Sándor* egyetemi nyilvános rendes tanár és felesége, nagyszüzei *Naty Sarolta* leányát Budapesten. Dr. Tholl József budapesti kir. törvényszéki albiró eljegyezte *Zsoldos Margit* kasszonyt, dr. *Zsoldos Károly* takarékpénztári vezetőtárk leányát.

— **A nagyváradi éntámít-est.** Az a dinamit amelyet a minap Nagyvárad város törvényeségi tárgyaló termében fedeztek fel, mint tudósítónk jelent, újabb galibát okozott. A törvényeségi elnök ugyanis elrendelte, hogy a dinamitot semmisítsék meg, mire azt az emésztőgödörhöz vezető csatornába dobták. A dobolgór megemlékezett a *Szabadság* című lap s megírta azt is, hova dobták a dinamitot. A cikk nagy lélemlmet kellett, mint hogy a dinamit veszedelmességén a víz mitsém változtat. A törvényeségi elnök rendelkezéseire felbontják az egész csatornát műszaki felügyelet mellett s a dinamitot végképpen megsemmisítik.

— **Igaztás egy tótlapban.** *Turóc-Szent-Márton*ból jelentik, hogy *Bretek János* nyugalmazott tanító és a *Turóc-Szent-Mártonban* megjelenő *Ludové Noviny* kiadó-szerkesztője ellen a közoktatásügyi miniszter feyelemi vizsgálatot rendelt el, mert lapjában a magyar nyelv tanítása ellen ígató cikket közölt. A vizsgálatot a közoktatási bizottság megbízásából a járási főszolgabíró vezeti.

— **Gyilkosság az ablakon keresztül.** *Lippa* közelében tegnap este agyonlőtték *Schöffler* Albin vizmai földbirtokost, *Schöffler* Sámuel földbirtokos fiát. Az áldozat tegnap este a feleségével és tisztartójával,

Kaul Jánossal vacsorázott, amikor egyszerre kívül lövés dördült el és a következő pillanatban *Schöffler Albin halva bukott le a székéről.* Az ablakon keresztül lőtték le. Ki a gyilkos, még nem tudják, de egy koscsit gyanúsítanak, akit *Schöffler* nemrégben elbocsátott a szolgálatból.

— **Elfoglott család.** A rendőrség ma letartóztatta *Balogh* Ferenc foglalkozás- és lakásnékülit embert, aki dr. *Rakóczy-Balogh* Ferenc gimnáziumi tanárnak adta ki magát. Mint ilyen ismerkedett meg nemrég egy közöshadseregbeli hadnaggyal, akinek azt ígérte, hogy gazdag feleséget szerez a számára. Ekközben mindenféle ürügyre 340 koronát esalt ki a hadnaggyól. A hadnagy végre megtudta, hogy szélhámos csalóval van dolga és följelentette a rendőrségnél, amely ma letartóztatta az ál gimnáziumi tanárt.

— **Rendőri hírek.** A rendőrség letartóztatta *Lorch* Adám volt boltiszlógát, aki Bécsben betűrűs követelt el. Budapesten *Kohlmann* név alatt lakott s a lopott ékszereket itt akarta értékesíteni. — **Pollák** Már napidíjának ma a főposta gépterméből ellopták a ruháit. A rendőrség nyomozza a tolvajt. — Tegnap este a *Ferenc József* hidról egy ismeretlen férfi a Dunába ugrott s elmerült a habokban. — *Csernyu* Antal zenész, aki tegnap a Kender-utca 13-ik számú házban sósvat ívott, az éjszaka a Rókusban meghalt. — A stuttgarti ügyészség közöri *Grabber* József kleinheubachi születésű 47 éves kereskedőt, aki *Ludwigsburgból* 1200 márka eliskasztása után június 7-én megszökött. A sikkasztó kereskedő magas, nyulánk, sovány, haja és bajusza öszes. Szökésekor barna jelöltöt viselt.

— **Cigányzene a Telefon Hírműködésben.** Ma esti cigányzene közvetítésével kellemes szórakozást nyújt előzetőknek a Telefon Hírműködés. Nyolc órakor megszólal a Hírműködés *riadója* s ki sem mozdulva otthonról, pompás cigányzenés-kat halhatnak az ahonnemek egészen 11 óráig. E cigányzene átvitelt az Emke-kávéházból közvetíti a Telefon Hírműködés. E zenével azonban megszakított szünet 8 óra 15 perckor, mikor a külföldi főszerkesztőket olvastatja fel a beszélő újság és fél 10—10 óráig, midőn az est folyamán érkezett legújabb hírek felolvasása napirenden.

(x) A női szépség előéréséhez és fennmaradásához fölülmulatban ó szer a *Földes K.* aradi gyógyszerész által készített *Margit-erme*, mely teljesen ártalmatlan. Törvényesen védve, kapható minden gyógyszertárban. *Fővárosok Budapest Török J.* gyógyszer-tára, *Király-utca 12. sz.* és *Andrássy út 26. sz.* Dr. *Erger* Nádor gyógyszer-tára *Váci-körút 17. sz.*

(x) A női szépség előéréséhez és fennmaradásához fölülmulatban ó szer a *Földes K.* aradi gyógyszerész által készített *Margit-erme*, mely teljesen ártalmatlan. Törvényesen védve, kapható minden gyógyszertárban. *Fővárosok Budapest Török J.* gyógyszer-tára, *Király-utca 12. sz.* és *Andrássy út 26. sz.* Dr. *Erger* Nádor gyógyszer-tára *Váci-körút 17. sz.*

(x) A női szépség előéréséhez és fennmaradásához fölülmulatban ó szer a *Földes K.* aradi gyógyszerész által készített *Margit-erme*, mely teljesen ártalmatlan. Törvényesen védve, kapható minden gyógyszertárban. *Fővárosok Budapest Török J.* gyógyszer-tára, *Király-utca 12. sz.* és *Andrássy út 26. sz.* Dr. *Erger* Nádor gyógyszer-tára *Váci-körút 17. sz.*

(x) A női szépség előéréséhez és fennmaradásához fölülmulatban ó szer a *Földes K.* aradi gyógyszerész által készített *Margit-erme*, mely teljesen ártalmatlan. Törvényesen védve, kapható minden gyógyszertárban. *Fővárosok Budapest Török J.* gyógyszer-tára, *Király-utca 12. sz.* és *Andrássy út 26. sz.* Dr. *Erger* Nádor gyógyszer-tára *Váci-körút 17. sz.*

(x) A női szépség előéréséhez és fennmaradásához fölülmulatban ó szer a *Földes K.* aradi gyógyszerész által készített *Margit-erme*, mely teljesen ártalmatlan. Törvényesen védve, kapható minden gyógyszertárban. *Fővárosok Budapest Török J.* gyógyszer-tára, *Király-utca 12. sz.* és *Andrássy út 26. sz.* Dr. *Erger* Nádor gyógyszer-tára *Váci-körút 17. sz.*

(x) A női szépség előéréséhez és fennmaradásához fölülmulatban ó szer a *Földes K.* aradi gyógyszerész által készített *Margit-erme*, mely teljesen ártalmatlan. Törvényesen védve, kapható minden gyógyszertárban. *Fővárosok Budapest Török J.* gyógyszer-tára, *Király-utca 12. sz.* és *Andrássy út 26. sz.* Dr. *Erger* Nádor gyógyszer-tára *Váci-körút 17. sz.*

(x) A női szépség előéréséhez és fennmaradásához fölülmulatban ó szer a *Földes K.* aradi gyógyszerész által készített *Margit-erme*, mely teljesen ártalmatlan. Törvényesen védve, kapható minden gyógyszertárban. *Fővárosok Budapest Török J.* gyógyszer-tára, *Király-utca 12. sz.* és *Andrássy út 26. sz.* Dr. *Erger* Nádor gyógyszer-tára *Váci-körút 17. sz.*

(x) A női szépség előéréséhez és fennmaradásához fölülmulatban ó szer a *Földes K.* aradi gyógyszerész által készített *Margit-erme*, mely teljesen ártalmatlan. Törvényesen védve, kapható minden gyógyszertárban. *Fővárosok Budapest Török J.* gyógyszer-tára, *Király-utca 12. sz.* és *Andrássy út 26. sz.* Dr. *Erger* Nádor gyógyszer-tára *Váci-körút 17. sz.*

(x) A női szépség előéréséhez és fennmaradásához fölülmulatban ó szer a *Földes K.* aradi gyógyszerész által készített *Margit-erme*, mely teljesen ártalmatlan. Törvényesen védve, kapható minden gyógyszertárban. *Fővárosok Budapest Török J.* gyógyszer-tára, *Király-utca 12. sz.* és *Andrássy út 26. sz.* Dr. *Erger* Nádor gyógyszer-tára *Váci-körút 17. sz.*

(x) A női szépség előéréséhez és fennmaradásához fölülmulatban ó szer a *Földes K.* aradi gyógyszerész által készített *Margit-erme*, mely teljesen ártalmatlan. Törvényesen védve, kapható minden gyógyszertárban. *Fővárosok Budapest Török J.* gyógyszer-tára, *Király-utca 12. sz.* és *Andrássy út 26. sz.* Dr. *Erger* Nádor gyógyszer-tára *Váci-körút 17. sz.*

(x) A női szépség előéréséhez és fennmaradásához fölülmulatban ó szer a *Földes K.* aradi gyógyszerész által készített *Margit-erme*, mely teljesen ártalmatlan. Törvényesen védve, kapható minden gyógyszertárban. *Fővárosok Budapest Török J.* gyógyszer-tára, *Király-utca 12. sz.* és *Andrássy út 26. sz.* Dr. *Erger* Nádor gyógyszer-tára *Váci-körút 17. sz.*

(x) A női szépség előéréséhez és fennmaradásához fölülmulatban ó szer a *Földes K.* aradi gyógyszerész által készített *Margit-erme*, mely teljesen ártalmatlan. Törvényesen védve, kapható minden gyógyszertárban. *Fővárosok Budapest Török J.* gyógyszer-tára, *Király-utca 12. sz.* és *Andrássy út 26. sz.* Dr. *Erger* Nádor gyógyszer-tára *Váci-körút 17. sz.*

(x) A női szépség előéréséhez és fennmaradásához fölülmulatban ó szer a *Földes K.* aradi gyógyszerész által készített *Margit-erme*, mely teljesen ártalmatlan. Törvényesen védve, kapható minden gyógyszertárban. *Fővárosok Budapest Török J.* gyógyszer-tára, *Király-utca 12. sz.* és *Andrássy út 26. sz.* Dr. *Erger* Nádor gyógyszer-tára *Váci-körút 17. sz.*

(x) A női szépség előéréséhez és fennmaradásához fölülmulatban ó szer a *Földes K.* aradi gyógyszerész által készített *Margit-erme*, mely teljesen ártalmatlan. Törvényesen védve, kapható minden gyógyszertárban. *Fővárosok Budapest Török J.* gyógyszer-tára, *Király-utca 12. sz.* és *Andrássy út 26. sz.* Dr. *Erger* Nádor gyógyszer-tára *Váci-körút 17. sz.*

(x) A női szépség előéréséhez és fennmaradásához fölülmulatban ó szer a *Földes K.* aradi gyógyszerész által készített *Margit-erme*, mely teljesen ártalmatlan. Törvényesen védve, kapható minden gyógyszertárban. *Fővárosok Budapest Török J.* gyógyszer-tára, *Király-utca 12. sz.* és *Andrássy út 26. sz.* Dr. *Erger* Nádor gyógyszer-tára *Váci-körút 17. sz.*

Helységnévtára cím alatt. A cseh-tót egység magyarországi orgánuma a nevek önkényes, teljesen eltérő megállapításánál a következő systemát követi. Azon ősmagyar helységnevet, amely tóra lefordítható, egyszerűen lefordítja tóra, például: Királyi — Kralova. A lefordíthatlan magyar neveket pedig elírdített alakban, oly módon reprodukálja, hogy azt a tót kultúrmetet kimondani tudja; például: Köpösd — Kapesd, Negyed — Neded, Nyitra — Nitra.

(„Kütnék bennünket!”)

Ismeretes, hogy *Liptó-vármegye* tavaszi rendes közgyűléséhez indítványt nyújtottak be az ottani tót tulzók vezérére, hogy a közgyűlések tárgyalási és jegyzőkönyvi nyelve ezentul a magyaron kívül tót is legyen. Ezt az indítványt a közgyűlés elvetette. Ebből az alkalomból a *Narodnie Noviny* *Kütnék bennünket* cím alatt vezérlőkben elmondja, hogy a tótokat már nem csak az országból, hanem az ő szűkebb hazájukból is kikergetik. „Liptóban, ahol 72.067 tótot mutatott ki 1771 magyar mellett a papiros-magyarokat teremtő s a tót-ságot kisebbítő hivatalos statisztika, az 1771 magyar lelket illetőleg megjegyzi a cikk, hogy ez humbug, svindii és hazugság), ahol ezer év óta a legtitább irodalmi tót nyelvet beszélők (!), ahol a tót nyelv nélkül az embereknek ugatni, vagy rőfogni kellene, nem szabad tótul beszélni, ha csak be nem bizonyítja az illető, hogy magyarul nem tud. Néveletlenül, tanulatlanul tessik a népet a magyarsággal!”

(Bankalapítás.)

A tót nemzetiségi agitáció újabb idő óta *Zólyom vármegyére* vette magát s működése központját *Zólyom városát* szemelte ki. A *turóc-szent-mártoni bank*, a *Titra* főköt akar nyitni *Zólyomban* *Ludova Banka* címmel. A mozgalom élén dr. *Vesél Ján* zólyomi ügyvéd áll, akit dr. *Turzó* és dr. *Fajnor* ügyvédek támogatnak. Az új bankfők, amelynek részvényeit már aláírták, június 1-én kezdte meg működését.

Ezekből a személyekkel látni, minő veszedelmes eszközökkel dolgoznak a panszlávok. Vajjon meddig tart a magyarság türelme?

Az agyonlőtt kadét.

Budapest, június 16.

A keszthelyi csendőrkök fegyvere tragikus halált okozta ma egy fiatal huszár-kadétnak. *Báró Puthény Zdenko* huszár-tiszthelyettes, fiatalos könnyelműségének eseit áldozatul s vérző holteste fölött nemcsak a sajnálkozásnak kell hangot adni, hanem a megdöbbenésnek is a fölött a ridegség fölött, melyet a szabályzat diktál s amely az emberi érzések és hangulatok figyelembe vétele nélkül a vissza nem hozható halállal büntet nevetésges kis könnyelműségeket. A fiatal tisztet kaszárnyafogságából a féltékenység készítette szökésre s ennek a féltékenységnek szörnyű büntetése lett a halála.

Báró Puthény Zdenko tiszthelyettes nemrég helyezték át a keszthelyi nyolcadik huszárezred második osztályához. Rokonszenves, kellemes fia volt s így hamarosan megszerették a keszthelyi társaságokban. Vidámsága sok jó barátot szerzett az alig huszáres fiatalembernek, aki igazi típusa volt a mulatni szerető husárnak. Kelletlenül kissé nagyobb könnyelműségét misem jellemzi jobban, mint az a kijelentése, melyet nem egyszer tett pajtsái előtt:

— Tizenöt ezer forint vagyonom van. Ha ez elfogy, lejbeolvom magamat. De addig uri módon élek. A katonai fegyelmet nem igen szerette s csak legutóbb is szolgálati feleselésért kaszárnyaristomra itették. Büntetése esk estején azonban már engedélyt kért arra, hogy az estét a folyosón tölthesse. Az őrmester szívesen megengedte ezt *Puthénynak*, aki azonban alig néhány perccet töltött csak a folyosón. Egy őrizetlen pillanatban elhagyta a kaszárnyát, lakására sietett, magához vette revolverét s a színház felé sietett.

A fiatalember néhány héttel ezelőtt ismerkedett meg a keszthelyi szintársulat egyik színésznőjével, *Molnár* Bellával, akibe beleszeretett. Egyenest a színház felé tartott s a színpadra akart menni, hogy a kisasszonyt felkeresse. Az igazgató itt utját állotta a kadétnak s megtiltotta neki, hogy a külszázás kőre menjen. *Puthény* bosszusan hagyta el a színházat s a színésznő lakására ment, melyet nyitva talált. Alig tartózkodott itt néhány percig, mikor a színház igazgatója s egy csendőrhadnagy lépett be s fölkiérték *Puthényt*, hogy térjen vissza a kaszárnyába.

— Legjobb lesz, ha visszamegy, — mondták. Az őrző utgvis meglátál s csak kellemetlenségeidet növel.

— Nem megyek — mondta konokul a kadét s hirtelen revolvert rántott elő s a halántékához tartotta.

Elienség a hazában.

(A felvidéki panszlávok mozgalma.)

— A Budapesti Napló tudósítójától.

Budapest, június 16.

(Mostanság, amikor a nemzetiségek mozgalma egyre nagyobb mérvet ölt, fokozott figyelemmel kell kísérnünk a felvidéki panszlávokat, akiknek felkeltése fölöttébb veszedelmes. A *Felvidéki Sajtótudós* Clair Vinca kollégánk kitűnő szerkesztésében igazán nagy szolgálatakat teljesít, amikor éber szemmel figyelemmel kíséri ezt a kárhozatos áramlatot. A *Felvidéki Sajtótudós* nyomán állítottuk össze a következő júniusi szemlélet a panszlavizmus legutóbbi gazságnáról.)

(A tót sajtó.)

Miként igyekeznek a tót sajtó a tótajku magyar lakosságot kitanítani, mutatja a *Ludové Noviny* 20. és 21. számából néhány szemelvény:

Kinek kegyéből él Magyarország? Ausztria kegyéből, mely évenként nehéz milliókkal többel járul a közös kiadásokhoz, így bírja magát Magyarország nagynehezen fenntartani.

Miert kell a szegény tótoknak kivándorolniok? A magyarorsztás és a nyomor végett emely miatt a tótiság egy egész stöde kénytelen volt a tengeren tútra meneküni.

Mit kell tudni a vármegyei bizottmányokról? Itt az 1883: XLIV. törvények, mely biztosít nektek jogot, hogy ha a vm. bizottmányba 1/3 részben olyan tagokt külltök, akik miattatok, vagyis a tót anyanyelvért nem fognak szegyenkezni, akkor ott tútt fognak beszélni és ha tót jegyzőkönyvet is jogtok követelni, akkor annak is meg kell lenni, mert azt a törvény parancsoija és a tót a saját hazájában nem rabszolga.

(A szabadságharc.)

*„A szabadságharc egy nagy család, melyet, visszaölve az egyenlőség, szabadság és testvériség magasztos eszméjével, három tót renegát, Hanhovszky (P) Kossuth és Petrovic (Petőfi) idézett elő. Ha ezen eszméket el akarjuk érni, ki kell köpnünk anyánk nyelvét és kerepelt kell szánkba vennünk. (Kivonat a *Narod. Nov.* „Miben rejlik a nemzeti erő?” — című cikkéből.)*

(Magyarország és Szokolca.)

Míg a helységnevekről szóló törvény végrehajtása a főhivatalos *Dud. Tud.* szerint még évekig eltarthat, addig a „szokolai tót kormány” a maga hivatalos orgánumban, a *Hlasban* közli az egész Felvidék helységeinek tót nomenclaturáját a *Tótöld*

A két jóbarátunk sikerült leegyezvezni Puthéányt a hosszúságára egy kicsit lecsökkentették.

A kadét azonban nem ment vissza a kaszányába. Eszébe jutott, hogy ilyenkor tisztisárai az Amazon-szálloda éttermében vigadnak a remélte, hogy Molnár Bellát is ott leli. Számításában nem csalódott. Az étkezőterem asztala körül tiszték ültek a vidáman poharaztak a szeszszöve. A fiatal báró is letelepített közéjük s ott töltötte az est egy részét. Mikor hazatért indultak, barátai figyelmeztették, hogy jön az Őrjárat s kérlelték, hogy térjen ki előlük.

— Nem térek ki — kiáltotta szenvedélyesen. Én senki elől sem térek ki.

A Kossuth-utca irányában ekkor négy osendőr alakja tűnt föl, Puthéány megállította őket s harsány hangon kiáltott rájuk:

— Őrjárat?

— Igen — hangzott a válasz.

— Én Puthéány Zdenkó vagyok.

A osendőrök lekapták fegyverüket, keresztben állták az utcát, a csendőrhadnagy pedig így szólt:

— Leegyezvezni! Add meg magad!

— Soha! — kiáltotta a kis kadét s előrántva revolverét, lött.

A négy osendőr erre szintén tüzelt. A lövések zajára nagy embertömeg lepte el az utcát. A kis kadét ott fektet az utca kövére, véresen, állott koponyával. A csendőrhadnagy közlül csak kettőt találtak meg s így kétséges, hogy a kadét életét csakugyan a csendőrhadnagy, avagy saját revolvere oltotta-e ki.

A rokonszenves fiatalember halálát özvegy édesanyján kívül az egész város mélyen láljalja. Ezrede gyászjelentést adott ki haláláról, temetésére Majoros főhadnagy s több tiszt Keszthelyre utazott. Pécsről egy hadbíró utazott Keszthelyre, hogy az esetet alaposan megvizsgálja. Egyelőre annyit konstátáltak, hogy a fiatalember a szabályzatok ellen súlyosan vétett s hogy legalább a szabályzatok szerint tragikus sorsa indokolt volt. De a szabályzat ridegségén oly gyakran lehetne enyhíteni!

Egy éjjel érkezett táviratunk hírü adja meg, hogy Puthéánynak megtalálták egy levelét, amelyben azt írja, hogy szerelm és adósság miatt öngyilkosságot fog ekövetni. Puthéány haltestét elszállították Kecskemétre a családi sírjába.

Oh miért oly későn?...

— Magyar ifjak Transvaalban. —

A késő délutáni órákban értesültem arról, hogy egy szer magyar ifju utra szándékozik kelni Transvaal felé. Természetesen azonnal elsieltem az ifjak vezéréhez és meginterjúvoltam őt. Beszélgetésünket itt adom élethű tudósításban.

En: Jó estét.

As ifju: Jó estét.

En: Hogy van az, hogy ifjuságod csak így későn, levelek hullása, daruk és angol katonák távozása idején megy Transvaalba?

As ifju: Rokonszenvem visk a boerokhoz!

En: Jó, jó. De miért csak most?

As ifju: Jobb későn, mint soha. Remélem, ezzel nem arra akar célozni, hogy a háború idején kellett volna Transvaalba mennem?

En: A világért sem. Ambár voltak olyan megfontolatlanok, akik...

As ifju: Az romantika. És azzal ugyszólván nem is segítettek a boeroknak. Mig én pénzt viszek most oda.

En: És ott akarja hagyni?

As ifju: Nem. Vissza akarom hozni.

En: Nyereség nélkül?

As ifju: Csak nem gondolja, hogy egészségi okokból viszem a pénzemet délre?

En: Tehát nyerni óhajt.

As ifju: Ugy van.

En (az én okos fejemmel): Tehát mégis csak az a vége, hogy ön ide akarja hozni a boerok pénzét, Ugy-e?

As ifju: Igen.

En: És ezt ön ugy nevezi, hogy résztvesz a boerok helyrehozásának nagy, humanus munkájában.

As ifju: Ugy.

En: Rendszerben van. Önnek van igaza. Inkább mennék én is oda most, amikor gránátalma pirul a fán, mint a háború idején, amikor a gránát nem almból volt, hanem vasból és puskaporból. A rezón ön mellett szól, óh magyar ifju.

As ifju: Aki mer, az nyer.

En: És se igaz. A boerok mertek és ön fog nyerni. De ismétlem, az ön eljárása észszerű. Mert mi az erő? Akarat. Ön hiába akart volna velük küzdeni, ily kevés erő nem használt volna nekik. De most pönzzel megy le, s így ók gazdagabbak lesznek...

As ifju: Bizony.

En (kapján mooslyival): ... egy tapasztalattal. Mert megtudják, hogy a háborúban nem lehet annyit veszteni, hogy a háború után jelentkező élelmes ifjaknak ne jusson.

As ifju: Bocsanát, előállt a kocsim.

En: Isten öné, ifju. Udvözlöm Steijn elnököt, Ladysmitet, Spionskopot, a Tugelát s valamennyi véres csatamezőt. Sajnálom, hogy nem mehetek oda. Mert én vagy megyek harcolni, vagy nem megyek a béke után sem. Én már ilyen vagy- vagy fu vagyok.

As ifju: Én pedig élelmes fu vagyok.

(Csomagol és elutazik.)

— o. —

FŐVÁROS.

(*) A főszámvéő jubileuma. A közgyűlés Heltai Ferenc indítványára tudvalevőleg elhatározta, hogy Lampi Hugó főszámvéő, aki szerdán töltötte be negyvenévi szolgálátát, küldöttség után üdvözli. A küldöttség, amelyben több városatyá vett részt, a tanácssteremben ma üdvözölte a főszámvéőt. Márkus József főpolgármester szép beszédében méltatta a főszámvéő nagy érdemeit. Lampi Hugó főszámvéő nagy érdemeit. Lampi Hugó főszámvéő megköszönte az ünneplést s meghatva tett ígéretet, hogy a jövőben is egész erejével fogja szolgálni a fővárost.

(*) A piaristák telke. A pénzügyi és gazdasági bizottság ma délelőtti rendkívüli ülésében tárgyalta a piaristák belvárosi telke rendezésének ügyét Vassilovits János elnöklete mellett. A bizottság terveihez elcsönek Polónyi Géza szóltot s azt ajánlotta, hogy vagy azt a telekosportot sajátítsák ki, amelyet a Vámbáztér, Molnár-utca, Váci-utca és Havas-utca zár magában vagy pedig a Zichy-léle telket. Javasolta, hogy kérjék fel a tanácsot, hogy ezen kombinációk tervének és költségtérítésének elkészítésére utasítsa a mérnöki hivatalt, úgy hogy az ősi időszakra ezekhez a törvényhatósági bizottságnak legyen módja hozzászólni. Kun Gyula, Heltai Ferenc és Springer Ferenc hozzászólása után a bizottság elfogadta Polónyinak az elnaplósra vonatkozó indítványát.

(*) Adókvetés. A fővárosi adókvető-bizottságok ezen a héten a következő új helyrajzi számú házak lakóinak III. osztályu keresetadójavaslatát fogják tárgyalni. Az I. kerületben kedő és péntek kivételével, amikor nem tárgyalnak, a többi napokon a külön meghívottakét. — A II. kerületben kedőn 3830/1—3900 szerdán 3900/1—3958, csütörtökön 3958—3961/37, pénteken 3961/37—4007, szombaton 4008/10—6298. — A IV. ker. kedőn, szerdán és csütörtökön 527. hrsz. (Közp. városbázsa), pénteken 528—531. szombaton 532—535. — Az V. ker. az I. bizottság kedőn 784—735-ig, szerdán 736—738-ig, csütörtökön 739—740-ig, pénteken 741—742-ig, szombaton 743—747-ig; a II. bizottság kedőn 1145—54/1—7/8—1145—54/11-ig, szerdán 1145—54/12—1155—66/2-ig, csütörtökön 1155—66/4—1166-ig, pénteken 1167—1176-ig, szombaton 1177—1216-ig. — A VI. kerületben az első bizottság kedőn 3633—3639-ig, szerdán 3640—3653-ig, csütörtökön 3654—3665-ig, pénteken 3666—3667-ig, szombaton 3668—3679-ig; a II. bizottság kedőn 3052—3065-ig szerdán 3066—3080-ig, csütörtökön 3081/83—3990/7-ig, pénteken 3090/10—3101/6-ig, szombaton 3102—3114-ig. — A VII. kerületben az első bizottság kedőn 4938—4952-ig, szerdán 4953—4984-ig, csütörtökön 4985—4973-ig, pénteken 4974—4981-ig, szombaton, valamint az első napokon és a jelzett számokon kívül a külön meghívottakét; a második bizottság kedőn 4353/6—4358/9-ig, szerdán 4359—4362-ig, csütörtökön 4363—4373-ig, pénteken 4373—4385-ig, szombaton a külön meghívottakét. — A VIII-ik kerületben az első bizottság kedőn 5009—5045/b-ig, szerdán 5046—5065-ig, csütörtökön 5066—5029-ig, pénteken 5030—5030-ig, szombaton 6081—6088-ig és a Rákóczi-téri vásár-csarnok; a második bizottság kedőn 7120—7148-ig, szerdán 7147—7180-ig, csütörtökön a külön meghívottakét pénteken 7181—7226-ig, szombaton 7227—7240-ig; a IX. kerületben kedőn 9189—9197-ig, szerdán 9199—9220-ig, csütörtökön 9221—9246-ig, pénteken 9247—9273-ig, szombaton 9274—9282-ig.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** A Zeneakadémia vizsgálata. Ma este tartották meg az Operaházban az Országos Zeneakadémia operai tanfolyamának évről vizsgálátát és az alkalomból ismét meggyőződöttünk arról, hogy az anyag, amelyet a vélelen esély hoz össze, ebben a legelőkelőbb intézetünkben a legjobb kiképzésben részesül. Sajnálattal kell konstátálnunk, hogy ebben az esztendőben vajmi kevés értékesebb tehetség került a Zeneakadémia tanerőinek kezébe. Ha kivesszük Ambrus Zoltánról, aki ez idő szerint legnagyobb örömmünkre már tagja a magyar királyi Operaháznak, alig látunk ifju tehetséget, akinek jövője — legalább a mai vizsgálati eredményéhez képest, — valami fényes ígéretekkel kecsegtetne. Ambrus Zoltánról teljesen ki-

lépett a vizsgálati előadás kere éből és mint Desdemona (Otsio nagy jelenetében) a gyönyörű organumával, pompás énekechnikájával és tudatos játékkal valóban elragadta a közönséget. — A vizsgálat egyébként egy Faust-részlettel kezdődött, amelyben Schrecker Matild (Margit) késs technikával, de különösen a középső regiszterben győngye szopránál énekelte a balladát és az ékszeriát, Durigo Iona (Márta) pedig feltűnő muzsikális biztonságról és értelmességről tett tanúságot. — A kórátorát énekezők között fellépett Joksch Irma, aki csiszolt énekechnikával énekelte (Gáborral) a duettet és az első áriát a Traviatából. — továbbá Gross Adél, aki nemcsak kórátorátjával, de kedves játékaival meg bájos egyéniségével is érvényesült (Dinorah). — Szerepe Arpad, az egyetlen férfüvendő, akihez ma este szerencsénk volt, Abrányiné-Wein Margit, a kitűnő művésznő tanítványa, akinek bensőséges előadásában és intelligens művészetében telismerték illusztris mestereje hatását. Kiváló felismerésként, bár nem mindig diadalmas organummal énekelte Tell Vilmost és a lövés jelenetben egyénevény accentuálta szívünkig hatott. — Weiss Erzsébetre, aki temperamentummal és nem közönséges énekelői készséggel énekelte egy-két részletet a Mari, az erdő leánya című valdműből, felhívjuk operett-színházaink igazgatóinak figyelmét. — Keller Elzának (Fides) alhangja szépen érvényesült, különösen a mélységben, de ugy rémlik, mint a kissaszonyt az 6 hibás lélekzetvétele megakadályozná ereje teljes kifejtésében. Vikol Lóza kissaszony mezoszopránja talán az elfoglaltság követézetben nem érvényesülhetett a maga teljes erejében. — Az egyes számok előadását Gábor József, Kárpát Rezső, Kertész Ödön, Kornai Rikárd és Ney Bernát, az Operaház rendes tagjainak közreműködése tette lehetővé. — Végül a legnagyobb elismeréssel kell megemlíkeznünk a kitűnő tanerőkről akik a rendelkezésükre álló anyaggal valóban fényes sikert értek el; Abrányiné-Wein Margit, Maleczkyné és Passy-Cornet asszonyok büszkén tekintethetnek az eredményre, nemkülönben Vízvári mester is, aki a növendékeket — meglepő sikerrel — természetes játékmódra oktatta. (G.)

** Kúry Klára szerződése. Kúry Klára kissaszony szombaton irta alá szerződését, amely 1902. október 15-től számítható 6 esztendőre, tehát az új bérleti ciklus utolsó napjáig a Népszínház kötelékébe csatlója. A szerződés idő és arányok dolgában alkalmazkodik ahhoz a magas mértékhez, amelyet a kissaszony nivó, tudás, művészi tekintély, a repertoár bősége, munkabírás, komoly kötelességtudás, népszerűség és vonzóbb dolgában jelent. A szerződés előkészítése és formalizálása körül mindkét részen a legnagyobb loyaltás mutatkozott és igen összhangzatos, gyümölcsöző munka indult az alapon, amely ezzel a szerződéssel a színház stabilitásának és konszolidált viszonyainak igen eleven példáját mutatja.

** X asszony a Vígsházban. A Vígsházban holnap, kedőn ismét sorra kerül az X asszony, Gavant és Berr bohózata, amelyet a berliniek vendégzerepése folytán közel két hét óta nem adtak. A szellemes ujdonság cimszerepét Csilling Teréz adja, aki X asszony alakját nálunk oly nagy sikerrel kreálta. Hegedűs, Góth, Nikó Lina, Lenkey Hedvig, Péchy Paula játszószák a többi több szerepet.

** Növendék-hangverseny. Vámos Gizella, a jeles híru zenetanárnő vasárnap délelőt a Terézvárosi Kaszinó dísztermében hangversenyt rendezett, amelyen zeneköltője növendékeinek tehetségét és haladását mutatta be. Örömmel konstátáljuk, hogy Vámos Gizella zeneköltőjében a növendékek a modern zenepedagógia rendszerhez képest egyéni kiképzésben részesülnek és kitűnő haladást mutatnak. A zongora-szakmában fellépett Reich Piroksa, Berger Margit Tábori Irén, Tolnai Irén, továbbá Weiss Szidónia, Goldmann Arthur, a szép tehetségű Handass Juliska és Horváth Gyula, aki virtuozus jászottát a tehetségre való saját szereménnyű rapszódáitát. Külön kell megemlíkeznünk Víg Zoltánról, akinek temperamentuma és éneke igazi hivatottságot árukt el. A hegedű-szakma élén Jaulisz Béla tanár, a kitűnő hegedűművész áll, akinek kitűnő módszerét Strauss Ernő, Schwarz Andor, Udvardy Gyula, de Major Leó és Bergmann Endre pompás produkciói dícsérik. — Csomay Ándor, Novacek tanár tanítványa intelligens gondnokjátékával tünt ki. Ehrenfeld Jenny, Torontályi Dénes tanítványa hangos sikert aratott pompás cimbalom-játékával. A hangversenyt nagyszámú előkelő közönség hallgatta végig.

** Vígsházaiak művészköruja a vidéken. A Vígsház művészgárdájának egy jelentékeny része nyári szabadságidejének egy részén és pedig egész július haván keresztül, az elsőrangú vidéki szimpadokon fog vendégzerepelni. A vígsházai ensemble három francia bohózzal indul a vidéki körútra A szabával, Az örvény ural és X. asszonnyal. A vígsházaiak ezt a darabot Keekemélen, Szegeden, Szabalkán, Temesvárott, Aradon, Sopronban, Kassán, Pozsonyban, Pécsen, Debreczenben, Nagyváradon, Nagybcskerekén fogja eljátszani és pedig ugyanabban a szereposztásban, melyben ezek a darabok a Vígsházban színr kerültek. A vígsházai ensemble, mint

éretülünk, egy impresszió szerzőjévé erre a körre.

A dada Berlinben. A Vígsházban vendég-szereplő Deutsches Theater igazgatója, dr. Brahm, értesülésünk szerint megszerezte Bródy Sándornak a dada című erkölcsrajzát s a nagyhatású, mely pszichológiai megalkotott magyar darab a jövő színházi évadban bemutatásra kerül a berlini színházban.

Növendékszíni vizsgálati előadás. Rákosi Szidi iskolájának hatodik vizsgálati előadását a Népszínház színpadán fogja megtartani. Június 2-án, vasárnap délután vizsgáznak az első és másodéves operette-növendékek ének és táncból. Közadják a Corneville harangok egy részét, Fortunio da át és A remete csempéjének egy részletét, továbbá Szabados Béla két kártyáját. Jegyek egész héten előre válthatók a Népszínház elővetéti pénztáránál. A Vígsház színésziskolájában az elméleti évszáz vizsgálatok holnap, kedden kezdődnek és egész héten át tartanak. Szombaton, 21-ikén az első éves növendékek Dalassa Jenő tanár vezetésével tartják meg gyakorlati vizsgájukat délután három órakor a Vígsházban a sajtó képviselői és meghívott vendégek jelenlétében. A növendékek szavazatok, mesék előadása és kisebb színdarabok előadásában mutatkoznak be. Vasárnap 22-ikén délután három órakor ezidei utolsó nyilvános előadását tartja meg az iskola. Szinre kerül ez alkalommal Rómoszki Gusztáv tanár vezetésével Bokor József Gyerekaszony című énekes vígjátéka, melynek dalait Kun László tanította be és a zenekart is ő vezényli. Az iskolai év június 20-ikán végződik. — Horváth Zoltán Szemészeti előkészítő iskolájának növendékei folyó évi június 19-ikén tartják vizsgálati előadásukat az Úrnai színházban. Szinre kerülnek: Fortunio dala egyfelvonásos operette; A szép Galathea egyfelvonásos operette; A bagdadi hercegnő második felvonása és A bálú köpeny egyfelvonásos vígjáték.

Hírek a Népszínházról. A holnap este műsorra tűzött Lili előadása helyett szinrekerült Paragó Jenő és Márkus Géza nagysikerű kínai látványossága a Kin-Fu, mely e héten még pönteken is előadásra kerül, szerdán pedig Strauss operettjét A cigánybáró adják, Saffi szerepében Hegyi Arankával, Ciprát, a cigányasszonyt, ez estén V. Margó Célia adja. Az új jödebur, Hívós Iván és Ince Henrik operetteje legközelebb e hónap 19-én, csütörtökön, kerül szinre R. Sipos Etel vendégfellépével Jolán szerepében pedig Hegyi Arankával.

Fővárosi Nyári Színház bemutatója. A budai nyári színház személyzete erősen készült A kereszt jelen című nagyszabású történeti színmű bemutatás előadására, mely pönteken, e hónap 20-án lesz. A rendkívül érdekes tárgyú darabban részt vesz a színikör egész személyzete. A főbb szerepeket Fáy Flóra, T. Csige Böske, T. Hadrik Anna, Holcsey Ilona, Földi Frida Rózsa Gizella, Thury Elemér, Bartos, Réthely, Sziklai, Körmeny és Izsó Miklós játsszák. A kereszt jelen bemutatója és több előadása iránt a közönség körében ritka nagy érdeklődés mutatkozik, amit a jegyek tömeges előre váltása is bizonyít.

Berlini színi vizsgálatok. A berlini színi vizsgálatok, akik teznap rendezték buscelőadásukat a Vígsházban, nem térnek vissza, mint megirtuk, egyenesen Berlinbe. Waldmann Imre igazgatónak ugyanis sikerült a berlini kiutó társaság két tagját, Heims Elza kasszonyt és Reinhardt urat a Schall und Rauch berlini színi társaság vendégcserepélésében való részvételre megnyerni. Heims kasszony A más felesége című darabban lép föl és a fővárosi közönségnek alkalma lesz Reinhardt művészetében is újra gyönyörködni. Föllel még a jelenkori német művészek egyik legkiválóbbja, Emanuel Reicher és így a Schall und Rauch rövid vendégjátéka a legtrikább műelővezetre nyújt kilátást. Ma, kedden este lesz az első vendégjáték pompás és mulatságos programmal. Az előadás nyolc órakor kezdődik. Az érdeklődés a vendégjáték iránt rendkívül. Már eddig is a jegyek legnagyobb részét megvásárolták. Érdekes lesz Heims kasszony nőleple azért, mert A más felesége című darabot Lutzó Andor fiatal magyar író írta Berlinben, ahol már sikerrel előadták.

Hegyi Aranka növendékek vizsgája. A Városligeti Nyári Színházban holnap Hegyi Aranka növendékei tartják vizsgálati előadásukat. Szinre kerülnek: A kaland, Makai és Szécsi dramolejtje, jelenetek a Vagydrosból, hangverseny, továbbá Eljegyzés lámpafényénél és végül Fal tövében, vígjáték. Szerdán Ráthonyi Tilla fellépését A cigánybáró kerül szinre. Csütörtökön a Nebántávirágot adják, amelyben Sadghi Terka játsza a címszerepet.

Magyar színi vizsgálatok. Dr. Janovics Jenő új szegedi társulata nagy sikerrel mutatta be Fiumában Fényes Samu hatóság drámáját a Kuruc Feja Dávidot. A közönség szorongásig megtöltötte a nézőteret. A darabnak óriási hatása volt, úgy, hogy számtalanszor nyílt színen is irenetikus tapsokban tört ki a publikum. Különösen nagy ovációkban részesült, Hettyei Aranka, aki Tábóri Orszé nagy drámai erővel adta. Mellette a legnagyobb sikere László Gyulának volt, aki a „Lantos” művészi tökéletességgel játszott. Az első felvonásai versét és még több jelenetét hosszasan megtapsolták. A címszerepet Bihar Akos férfiasan és különösen a drámai kitérősekben igen jól játszotta. Kiváló alakításokat produkáltak még: Arday Ida, Horváth Paula, Mészáros Giza és Pataki József.

Ibsen-izsai előadások Bécsben. A bécsi Deutsches Volkstheater a jövő évadban Ibsen-disszelőadásokat fog rendezni. A bécsi színház Ausztria és Német-

ország jelentősebb társulatait fogja meghívni, hogy egy-egy Ibsen-darabot adjanak elő színpadán.

Az orosz színházak állami felügyelet alatt. Oroszország nem éri be a színházi cenzurával, hanem annyira fél a színpadon kimondott szótól, hogy teljes békiyct akar verni a színpadi művészetre. A napokban ugyanis egy bizottság ült össze Pétervárott, mely a fölött a kérdés fölött határozott: vajjon a színházak magánvállalkozásoknak tekintendők-e, vagy bizonyos állami jelentőséget kell-e azoknak tulajdonítani és így megkivánják-e a kormány külön gondosságát. A bizottság, természetesen, a kérdést az utóbbi értelemben döntötte s adatokat fog gyűjteni arra nézve, hogy ez a színházi reform milyen módon való-sítható meg. Hogy Oroszországban a szellemi szabadság dolgában mi értened a kormány különös gondkodása alatt, az könnyen elképzelhető.

A zombor-nyitrai színház. A zombor-nyitrai színi kerületet, egy könyvomatos tudósító jelentése szerint, egy évi időre Mezey Béla, a pécsi színtársulat igazgató-helyettese kapta meg. Ehhez a hírhez hozzáfűzhetjük, hogy Mezey Bélának eddigig igazgatói koncessziója nincs.

MŰVESZET.

Kossuth és Petőfi szobra. A Balaton egyik kies fűrdőhelyén, Almádban most állítják föl Kossuth Lajos és Petőfi Sándor szobrát. A Petőfi-szobrot július hó 21-én, Kossuth szobrát pedig augusztus 25-én Lajos napján lepezik le nagy ünneppéssé közt. A két szobor Almádi új fűrdőparkjában áll.

A nagy művészeti ösztöndíjak. A közoktatásügyi minisztérium egy ismeretlen jöltévi adományból minden évben két, egyenként 4200 koronás ösztöndíjat ad érdemes fiatal művészeknek. Az országos képzőművészeti tanács, melyet a miniszter a javaslatlételre felhívott, a két ösztöndíjra Katona Nándor és Bosznay István ístművészeket ajánlotta.

Andrássy arcképe. Az ő felsége személye körül minisztérium Braunecker Stina bárónőt bízta meg gró. Andrássy Gyula arcképének megfestésével. A művész portré már nagyjában elkészült s általános meleg elismeréssel fogadják művészi körökben.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

A Magyar Tudományos Akadémia III. osztálya ma déltan Széy Kálmán elnökével ülést tartott, amelyen Entz Géza érkeztetett először néhány palatoni volégnéről. Utána Högcs Ernő ismertette a budapesti Pasteur-intézet 1901. évi működését. Az intézet 1901-ben 2974 veszett és veszteséges granus állattal megmart ember kereste fel védoltás céljából, ezek közül 287 a szomszéd országokból való volt. A veszteséggel való fertőzés előfordása ez évben is emarás volt (90-70%); a legtöbb marási eset a nyári hónapokban fordult elő. A halálozási arány a védoltotknál 0-3% volt, míg a nem védoltotknál 13-99%. A budapesti Pasteur-intézetben megnyitása óta (189) április 15.) 14732 magyarországi és 2168 szomszéd országbeli részesült veszteségesen védoltásban. Högcs ezután je-entést tett újabb vizsgáló módszereiről a n. vestibularis működésének tanulmányozására. Ugyancsak Högcs mutatta be dr. Markovszky György egyetemi tanárségéről Kapcsolat a labyrinth és a testfelület érzékenysége közt című érkeztését. Könyv Gyula előterjesztette Bauer Mihálynak arithmetikai közleményeit; Klein Gyula pedig Kubacska András részéről A Xanthium tövisének morfológiai értéke című tanulmányát.

Közönséges halandók.

— Szöllősi Zsigmond novellás könyve. —

A nyári kánikula lehelletének első, de igen forró idejében jelent meg a magyar litteraturának egyik legújabb terméke. Távolság a karácsonyi vagy husvéti könyvnyia lármas zajától, szeliden, egyszerűen, minden reklám és kürtölgetés nélkül. Es a Közönséges halandók megjelenésének ez a módja jellemzi a könyvet is, iróját is. Valami magasabb erkölcsi érték van benne, mely talán nem törődik a divattal s annak felkapott szeszélyeivel, csak a maga besűletességével és talentumának jelességeivel akar hatni.

Novellákat, apró tárcacikkeket manapság minden jóvalaké újsgírónak kötelessége írni tudni; de olyan tárcákat, amelyek túlélik a huszonégy óras terminust, amelyek nyomot hagyva emlékezetünkben fel-támadnak gondolatvilágunkban, értelemünk között, ilyen tárcákat csak igaz író, igazi talentum írhat. A kenyérkereset, az érvényesülésnek legközelebbi módja a napi szükséglet viszi rá legjava iróinkat is, hogy egyes témáikat ne engedjék megfélemlíteni, ne vizsgál-gassák a tajaik távolabb eső körülményeit is, hanem csak éppen egy-egy hirtelen ötlettel vezetve állítsák a közönség elé egy bejezett, rövidke történet ke-retésben.

Ez hibája is, erénye is a tárcacikkeknél, még a legjobbakkal is és így természetesen találhatók meg Szöllősi Zsigmond új könyvében. Szinte sajnáljuk, hogy egy-egy szélesebb koncepcióra érdemes

alakja mellett mint megy el a modern novellista könnyedségével s mint érint csak néhány sorral bizonyos szcenákat, amelyeknek kiépítése szintén művészember ambíciója volna.

Csaknem mindegyik története egy-egy ötlet, némelyik talán csak éppen anekdota, de ennek, mint már kifejtettük, nemcsak ő, hanem a műfaj az oka. Némelyik ember egész lelkületét egyetlen mondása, vagy egyetlen tette karakterizálja, éppen így a tárcái-ri egyetlen ötletében meg kell jelennie hőse természetrajzának. Mert Szöllősi nem apró meséket, kedves fordulatosokat gondol ki, hanem típusokat hoz elénk, embereket, közönséges halandókat, amint ezt köztelnek címében is mondja, akiket mindnyájan ösmertünk s akiknek egynemely vonatkozásában talán önmagunkra is ösmertünk.

A falusi élet, a falusi emberek iránt való soha el nem muló szeretet árad ki az új könyvből; meg-érezzük belőle, hogy írja gyermekéveit a szabad mezőkön töltötte el s elszakadva ebbe a nagy városba, magával hozta ifjúság, diákéve örökös emlékeit. Mánás Tóth István, A gögöcs Kun Barnabás, A lapda (ez különben a könyv legszebb meséje) mind ebből a falusi, vidéki világból való, telve erővel és szeretettel a föld iránt. Kerek, bejezett, mondhatnók: kiélezetten csatán minden története, visszatükrözi irójának a komoly-ságát, tudatosan meggondolt választékoságát és izlé-sét. Nagy szenvedélyek soha sem szólnak meg no-velláiban. Az ő saját, kissé elmdzős lelkületé csak itt-ott csillan fel, de különben jeltétlenül urala témáinak. Könyvét igazi gyönyörűséggel olvastuk végig, azzal a meggyőződéssel, hogy írja a napi kritika dicsérő pajtáskodásának területén kívül álló jeltétlenül erős talentum és egyéniség.

A Közönséges halandók ára 3 korona és minden könyvkereskedésben kapható. (p. á.)

SPORT.

A Magyar Athletikai Klub nemzetközi viadalát Ma tartotta a M. A. K. nemzetközi athletikai viadalát margitszigeti sport-telépén. Nagyon érdekes volt a rudgrás. Kausser F. 336 centimétert ugrott rud-dal. Ez eredményével nemcsak az eddigi országos rekordot javította meg lényesen (eddiggi hitelesített rekord 315, legjobb eredménye 321 cm. a M. A. K. legutóbbi házi viadalán), de nyertő esélyekkel indulhat az angol bajnokságban is. A versenybíró-ság élnöke dr. Krasznay Ferenc alelnök, országgyűlési képviselő volt. Jelen voltak többek közt gróf Széchenyi Imre alelnök, Bartha Miklós, Latinovits Géza. Rákosi Viktor országgyűlési képviselő, Desseffy Arisztid, dr. Gerenday György. Az egyes versenyeredmények a következők:

I. Gerenday-vándorj. 100 yardos siktítás: 1. Schuberth Ernő M. U. E. 10^h mp., 2. Thaly Ernő M. A. K. 3. Koppán Pál M. A. K. II. Rudgrás. 1. Kausser F. Jakab M. A. K. 336 cm. országos rekord, 2. itabb Sasse Karoly M. A. K. 298 cm., 3. itabb Szilberleitner Ferenc M. A. K. 2-8 cm. III. Egy angol mörködés siktítás Magyarország bajnokságáért. 1. Brédl Pál M. A. K. 4 p. 45 mp., 2. Bodor Odón M. U. E., 3. Sax Lipót W. A. C. (Bécs). IV. Távoigrás Magyar-ország bajnokságáért. 1. Garzágó Tibor B. E. A. K. 6-4 m. országos rekord, 2. Schuberth Ernő M. U. E. 3. Koppán Pál M. A. C. 5 p. V. Sülydobs. 1. Crettler Izsó M. A. C. 12 m. 23 cm., 2. Strauss Gyula B. E. A. C. 3. Thaly Ernő M. A. C. VI. Andrássy vándorj. 1/4 ang. médes siktítás. E versenyzám beérkezési sor-rendje a következő volt: 1. Koppán Pál M. A. C. 55 mp., 2. Niernsee Gyula P. T. É. Pozsony, 3. Mező Béla M. A. C. Niernsee óvására, mert az indulók közt szerepet Ugró (álnév) M. U. E. öt versenyzésében hátráltatta, a versenybíró-ság élnöke a versenyt meg-szemlissítette. Új verseny tűzött ki, melyről Ugró el-titattik. VII. Kalapács-vetés. 1. Sailer Gyula B. E. A. C. 25 m. 93 cm., 2. Strauss Gyula B. E. A. C. 3. Hübschl Kálmán M. A. C. VIII. Esterházy emlékeverseny. 4 ang. médes siktítás. 1. Brédl Pál M. A. C. 23 p. 11^h mp. országos rekord, 2. Weimann Vetuslav A. C. Sparta—Prága. 3. Penninger Gusztáv M. U. E. IX. 220 yardos siktítás handcap. 1. Vajda Károly B. E. A. K. (10 m) 24 mp., 2. Gorka Ágoston Bp. Sp. C. 3. Pártos Géza B. A. K.

Kerékpárverseny. Ma dől el az a nagy ér-deklődéssel várt 30.000 méteres match, amely vasár-napkor elmaradt. Gerger, a magyar bajnok és a bécsi Dietrich voltak a versenyzők motorvezetéssel. Papp helyett Katzer próbálkozott, de az utolsó köröknél ki-állott. Gerger nagy fölényrel, majdnem hal körrel verte Dietrichet s dacára annak, hogy a távo ságot 34^h perc alatt tette meg a legjobb kondícióban, biokli-klótt vállára vetve s a nagyszámú közönség zajos éljénétől kísérve, hagyta oda a pályát. Ezután Wiegand javította meg a motorricikli rekordot, öt kilométert 5 per 59^h másodperc alatt tette meg.

Távovágás. Herkulesfűrdőről írják: A „To-rontálvármegyei lovas- és agrársz-egyesület” gróf Eissingen Ernő mester vezetése alatt nagy távovág-lása közben vasárnap ideérkezett. A távovágáson részvevőknek a mesteren kívül báró Patich Iván elnök, Dániel Ferenc, Jankó Gusztáv, Solymos Gusztáv, Furgly,

Emil, Gyika Elemér, Urbán Péter és Balázs Iván tagok. A társaság Verseczről indult el s első napon Jámig mentek, onnan Umoldován, Sviniczán át a Szécheny-ni-on Orsovára jutottak. Herkulesfürdőnél Bozovioson és az Almásyölgyön keresztül Marilavölgyet keresik fel; a végül Oravica. Az egész út 300 kilométert tesz.

Magyar evezősök diadala. A magyar evezősök tegnap nagy dicősegek szereztek Bécsben. Az ott rendezett regattán a bécsiek végképpen elmaradtak egyetlen jelentősebb versenyt sem tudtak megnyerni, pedig tizenkét pontból állott a program. Ellenben a magyar evezősök a Kaisermühlen-Preis ki-vételével minden versenyt megnyertek, amelyben csak indultak, s a küzdelem ugyszólván mindig csak a két leírándult sportegyesület a Pannonia és Nemzeti Hajó-egyesület között fejlődött ki. Az érdeklődés természetesen óriási volt, s általános meglepetést keltett, hogy a Nemzeti Hajóegyesület pompás nyolcosas verséget szenvedett a Pannoniával szemben, amely különben minden számban győzött. Csak ezer méterig tudott a Nemzeti csapata a Pannonia hatalmas stroke-ját követni, ezután a Normannsen csapatával együtt teljesen kiesett a versenyből. A bajnoki skiff-verseny szintén meglepetéssel végződött annyiban, hogy csaknem mindenki Wetzel Györgyöt hitte győztesnek s Mannó *Mitlades* vitte el a pálmát. Ezek után Mannó a monarchia legjobb scullistája. A Pannonia junior csapata külön dicőselet érdemel. Hazánk négy kiváló bajnokából van összeválogatva, akik már harminckét bajnokságot nyertek. A verseny részletes eredménye a következők volt:

I. *Jockey-Club* díja. Négyes kormányossal (juniorok részére). 1-ső Pannonia (Budapest), Gillemot F., Bauer R., Halmay Z., Gräffl O., Koch L. (korm.) 2-ik Ister. Indult még: Normannsen, Donauhort, Bruna. Az egész pályán a győztes csapat könnyen evez és könnyen nyer.

II. *Osztrák-magyar vándor-díj.* Kormányos nélküli négyes 1-ső Nemzeti H. E. (Budapest) Schwicker, Szandtner B., Szandtner P., Rumpelles. 2-ik Donauhort, könnyen nyer.

III. *Igazgatósági díj* (double sculle). 1. Pirát, 2. Vozvárits, könnyen nyer.

IV. *Osztrák szövetség-díj.* Osztrák bajnokság (skiff). 1. Mannó M. (Budapest Pannonia), 2. Weber-Nemchhof (Mainz), 3. Wetzel. Indult még: G. Morawe (Oderhort), E. Rieckel (Donau-Ulm). 1000 méterig Wetzel küzd Mannóval, ezután Wetzel leszorult és Wéber áll küzdelembe, de Mannó ezt is könnyen lerázza és biztosan egy hosszal nyer.

V. *Kaisermühlen-díj* (négyes kormányossal). 1. Wicking (Linz), Puschmann, Schutz, Frauenberger, Gabriel Schiller (korm.) 2. Pannonia. Indult még: Bruna, Ister, Donau (Bécs), Münchenner R. G.

VI. *Duna-díj* (skiff). 1. Steinhauzer (Donau-Ulm). Indultuk még hárman.

VII. *Fürstenberg-herceg-díj* Junior nyolcos. 1. Pannonia (Budapest). A junior és senior négyes csapatok, kivéve Rajcsot, ki helyett Jakabfalvy lépett be. 2. Donauhort. Könnyen nyer.

VIII. *Silberer-díj* (négyes kormányossal). Norman-nen ellenél nélküli egyedül evezte végig a pályát.

IX. *Comiti-díj* (double scull). 1. Pirát, 2. Donau (Ulm).

X. *Metropol-díj* (négyes kormányossal). 1. Ister, 2. Bruna. Indult még Münchenner R. G., Donauhort, Donau (Bécs), Wicking.

XI. *Regatta-egyleti-díj* (junior skiff). 1. Parnitzky L. (Pannonia), 2. Dvoracek (Lindenburg). Indultak még hárman.

XII. *Harrach-díj* (nyolcos kormányossal). 1. Pannonia (Gillemot, Bauer, Halmay, Gräffl, Kauser, Ranzenberger, Abray, Vampetich, Csupor, 2. Norman-nen, 3. Nemzeti H. E.

A regatta után bankett volt, amelyen *Silberer* éllette a magyarokat és példaként állította fel kiváló szorgalmukot, amelynek árán a szép dicősegekhez jutottak. A szíves vendéglátást dr. *Fortelky* László köszönte meg.

A krakkói orlovasversenyek első napja így folyt le:

I. *Megnyitó síkverseny.* Coolidotego (Reimers) első, Pojata (Reichin) második, Trzynasta (Mundt) harmadik. Azután Chorzelanka. Totalizátor: 10: 15. Helyreigodások: I. 50: 50. II. 50: 50.

II. *Hatasló-akadályverseny.* Rifke (Bartosch) első, Folly (Koller) ebukott. Totalizátor: 10: 21.

III. *Totalisator gátverseny.* Waopan (Reimers) első, Banda (Mittenhuber) második. Totalizátor: 10: 15.

IV. *Átam-díj.* Ákadályverseny. Beveda (Raus) első, Maikönig (Reimers) második, Cara Mia (Reichin) harmadik, azután Viera. Totalizátor: 10: 67. Helyreigodások: I. 50: 211. II. 50: 66.

V. *Tízti akadályverseny.* Buff (Reimers) első, Campbell (Reichin) második. Totalizátor: 10: 14.

VI. *Nyaretlen gátverseny.* Esztelen (Reimers) első, Vándor (Reichin) második, Biszoe (Bartosch) harmadik, azután Jerry. Totalizátor: 10: 17. Helyreigodások: I. 50: 61. II. 50: 69.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **Sajtópör.** Vészi József országgyűlési képviselő, a *Budapesti Napló* főszerkesztője, dr. *Léprády* Imre, a *Pesti Hírlap* felelős szerkesztője ellen sajtópört indított a nevezett lap vasárnapjában foglalt *Nyilatkozat* című közleményért.

§§ **Egy főispán elégtétele.** Dr. *Farkas* János deácsi ügyvéd 1900 szeptember 14-én a helyügyminiszterhez beadványt intézett, amelyben báró *Bornemissa* Károly szolnok-dobokamegyei főispánt különböző visszaélésekkel vádolta. Így azt írta, hogy a vármegye középítkezéseinek a vállalkozókka összeajzított, közvagyonból fődzötte szilagy-csehi kastélya építésének költségét s amikor 1897-ben az iskolai alapokból nyolc-tízezer korona eltűnt, a dolgot elpalástolták, mert a főispánnak kellett volna a hiányt megtérítenie. Báró *Bornemissa* Károly, miután megindult vizsgálat kiderítette a vádak alaptalanságát, nyilvános rágalmazásért följelentette az ügyvédet. Ezt az ügyet ma délelőtt tárgyalta a törvényszék *Szabó* Géza bíró elnöklésével. A vádhatóságot *Daróczy* királyi ügyész képviselte. A tárgyalás kezdetén dr. *Farkas* kijelentette, hogy a politikai pártusák hevében őt félrevezették, amit irt, nem felel meg a valóságnak, s ezért bocsánatot kér. Báró *Bornemissa* kijelentette, hogy a bocsánatkérés tudomásul veszi s a maga részéről az ügyet befejezetnek tekintti. *Daróczy* királyi ügyész szerint ugyan hivatalból üldözendő cselekményről van szó, de mivel a bocsánatkéréssel a jogrend helyre van állítva, ő is elejtí a vádat. A törvényszék ezután az eljárást megszüntette.

§§ **Regényes milliók.** A lipocsei egyetem és a mosdú *Faelligen*-család pöröküldött egymással egy milliót hagytékért. A bécsi országos törvényszék ma tárgyalta ezt a pört, amelynek története kész regény. A regény hősnője, *Faelligen* Ceoilia, egy törvényszéki bírónak volt a leánya. A német-francia háboruban betegápolásra vállalkozott, s a csatatéren megismerkedett *Puschmann* Tivadarral bajor orvossal. A háború befejeztével *Puschmann* megkérte a kezét, de a *Faelligen*-család nem akart beleegyezni a házasságba, mert a leány nem volt szép és nagyon is világos volt, hogy a fiatal orvos csak a leány hozományára vágyakozik. *Faelligen* Ceoilia azonban már nagykorú volt, s szabadon rendelkezett anyjától öröklött vagyonával. Összeveszett tehát családjával s Münchenbe költözött, ahol *Puschmann* nőül is vette. A fiatal orvos akkor a lipocsei egyetemre ment, hogy orvosi tudományát tökéletesítse. Tudományos munkásságával szép sikert is ért el, s 1879-ben meghivták a bécsi egyetemre tanárnak. Husz esztendeig tanított a bécsi egyetemen, s udvari tanácsosi címet is kapott. *Puschmann* azonban nem jól érezte magát Bécsben, s gyakran utazott, többnyire Németországban, ahova a térje is mindig elkísérte. Egy ilyen kiránduláson, 1885 nyarán, Berlinben közös végrendeletet csináltak, amely szerint egymásra testájják a vagyonukat, az a fél pedig, aki tovább fog élni, mindenét a lipocsei egyetemre hagyja. Később vége lett a boldog családi életnek, mert a térj valamí szerelmi kalandba keveredett, e miatt 1896-ban el is váltak. *Puschmann* 1899-ben meghalt s egy évre rá meghalt az asszony is. Halála után a berlini törvényszéknek ráakadtak a végrendeletre, s értesítették a lipocsei egyetemet, amely követelte is *Puschmann*nak mintegy öt millió koronára rugó hagylatát. A végrendelet megtámadták *Puschmann* rég elhunyt testvérének gyermekei: *Faelligen* Alfréd berlini bankhivatalnok, *Faelligen* Ulrik s *Wiese* porosz huszárkapitány neje, *Faelligen* Dorottya.

Az érdekes pört ma tárgyalta a bécsi törvényszék. A *Faelligen*-család ügyvédje azzal érvelt, hogy a *Puschmann*-gár végrendelete Berlinben készült s így érvényességének feltételeit porosz törvények szabják meg, amelyek szerint ez a közös végrendelet érvénytelenné vált akkor, mikor *Puschmann*nek házasságát jogérvényeséven fölfontották. A lipocsei egyetem ügyvédje arra hivatkozott, hogy *Puschmann* osztrák állampolgár volt, csak kirándulásán volt Berlinben s így a végrendeletet osztrák törvények szerint kell megbírálni, amelyek szerint pedig a közös végrendelet válás esetén is érvényben marad, ha közösen meg nem semmisítik. A törvényszék a lipocsei egyetemnek ítélte oda az egész hagylatot s a *Faelligen*-családot elutasította keresetével. A *Faelligen*-család természetesen föllebezett az ítélet ellen.

§§ **A lipocsei bank-pör.** A lipocsei törvényszék esküdtörősega előtt ma a közönség nagy érdeklődéssel mellett kezdék meg a *Leipziger Bank* volt igazgatói és felügyelőbizottsági tagjai bünpörének tárgyalását. Vádolva vannak: *Ezner* és *Gentsch* igazgatók, *Dodel*, *Schwäder*, *Wölker*, *Wilken* kereskedők, *Mayer* bankár, *Vörster* könyvelő és *Fibiger* maganzó, a felügyelőtanács tagjai.

Müller törvényszéki elnök először is a vádlottakat hallgatta ki. *Ezner* azt vallja, hogy a bank a törkölyszáritó-társaságnak először 200.000 és azután 300.000 márka hiteit nyújtott és azután a felügyelőtanács jóváhagyásával végrehajtotta a tőkefel-emelést 14 1/2 millióról 3 és később 6 millióra. Azután következtek a tranzakciók Boszniában és más leány-társaságoknál. *Exner* továbbá hangsúlyozza, hogy az igazgatóság sohasem szavazott meg hitelt vagy vállalt el jelentékenyebb kötelezettségeket a felügyelőtanács jóváhagyása nélkül. Minden kötelezettséget azonkívül mindeu második hónapban pontosan ellenőriztek. A kötelezettségeket nem vaktában vállalták, hanem négy és fél év alatt 18 iparilepet tekintettek meg. A felügyelőtanács követelésega a kasszeli felügyelőtanács 1900-ban önkötelező garanciányújtott 4 millió összegben a törköly-társaságtól megvett kinlevőségek elzalogosítása ellenében. Ebből keletkeztek az ugynevezett külön számlák. Az a számlási terv, mely szerint a törkölytársaság juzionált a leánytársaságokkal és külvált a *Leipziger Bank*tól, a *Dresdener Creditanstalt* bukása és a berlini nagy bankok intervenciójának megtagadása következtében hajótörést szenvedett. A banknak a fizetések beszüntetése alkalmával tett nyilatkozata becsületes meggyőződésüknek kifejezése volt.

Gentsch igazgató azt vallja, hogy 1896-ban az ő belépésekor már fennállott a viszony a törkölyszáritó-társasággal. Kezdetben táplált aggályait *Exner* és *Sachsenöder*, a felügyelőtanács volt elnöke eloszlatták.

Dodel vádolt, aki a felügyelőtanács elnöke volt azt mondja, hogy a *Leipziger Bank*ot konzervatív intézetnek ismerték. *Exner* kitűnő ajánlatokra alkalmazták és teljesen megbízta benne. A felügyelőtanács, mely hovebont csak egy ülést tartott, itt mindig kevesebbet foglalkozott az üzletekkel, mint más bankoknál szokásos. A törkölyszáritó-társaságnak adott hitel lassankint 12 millióra növekedett. A törkölyszáritó-társaság tartalékalapja azonban sokkal nagyobb volt. A bank tőkájének 32 millióról 48 millióra való felemelését nem a törkölyszáritó-társasággal való összekötötés tette szükségessé. A sajtó támadásai következtében 1899-ben a törkölyszáritó-társaság rendkívüli közgyűlést tartott és érthetetlen módon elvetették a törkölyszáritó-társaság igazgatóságának indítványát, melylyel vizsgálóbizottság kiküldését ajánlotta. *Exner*-rel szemben *Dodel* kijelenti, hogy a felügyelőtanácsossal egyáltalán nem közölték a törkölyszáritó-társaságnak vállalt kötelezettségeik egész összegét, mely a jegyzőkönyv szerint 1900-ban 16-18 millióra rugott. A közgyűlés e ő terjesztett jelentésben a számokat nem tették ki, de senkinek sem jutott eszébe, hogy a jelentés hamis lehetne. Az obligó teljes összegét (40 milliót) a felügyelőtanács 1901. márciusban tudta meg az igazgatóságtól, de a kasszeli társaság oly megnyugtató értesítéseket adott a megrendelésekről, hogy ő nyugodtan utazott külföldre.

Nyilttér.

Agyomor tajan érezhető nyomások gyakran emésztési zavaroknak következő jelei, melyeknek fájdalma

melegen égyomorra-való-ivása megszűnteti.

HAGYDANTRAKTAR HOFFMANN JÓZSEFÉNEK BUDAPEST GÁTHORYUTZAS.

Tekintélyes, vagyonos és befolyásos személyiség részére átanadók egy évek óta bevezetett, nagy külföldi életbiztosító-társaság vezérképviselősege Szíves ajánlatok „vezérképviselőcég” jelölg alatt **Blockner J. hirdetésli irodájába** Budapest, IV., Sütő-u. 6. címzendők.

(Az e rovat alatt közöltöknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Pétóvár, június 16. *Sztancsev* bolgár ügyvivőt meghatalmazott miniszterré nevezte ki a bolgár fejedelem a pétóvári udvarhoz.

Fretória, június 16. Hivatalos jelentések szorint eddig 16.500 beer adta meg magát.

A triestli osztrák.

Triest, június 16. A sztrájkoló építőmunkások és a munkaadók választott bírósága öt órai tárgyalás

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség	56—12
Kiadóhivatal	54—39

után megállapította határozatát. A kömüvesek tegnapi ülésükön elfogadták a bíróság határozatát s ma újra munkába álltak. A kávé-munkások holnap szintén munkába állnak, mert a munkaadók sokat engedtek nekik.

A germán muzeum jubileuma.

Nürnberg, június 16. A germán muzeum jubileumára ma reggel ideérkezett Luitpold régensherceg, a badeni nagyherceg és a württembergi király. Hét órákor érkezett meg különvontal Vilmos császár, a császárné és Bülow birodalmi kancellár. A császár a régensherceg vezetésével mellette a diszszázad előtt, mire a fejedelmi vendégek a pályaudvar fogadótermébe mentek. A régensherceg a császárnét, a császár pedig Lipót herceg nejét vezette. A pazarul díszített csarnokban Schuk polgármester üdvözlőbeszédet mondott, amelyet a császári pár és a többi fejedelmi vendégek éltetésével fejezett be. A császár a maga és a császárné nevében megköszönte az üdvözlést. Hálát érez - ugymond - a régensherceg iránt azért a egyszerű gondolatért, hogy az ünnepe részesít összehozta ezen a történelmi talajon. Háláját ebben az üdvözlésben foglalta össze: A Nürnbergi várgróf között Nürnberget! Hivatalánál fogva, amelyet ma gyakorol először, felszólítja a jelenlévőket, hogy éltesse a régensherceget. Beszédét a régenshercegre mondott háromszoros hurruval fejezte be. Azután a fejedelmi személyek a készenálló kocsikra ültek és a közönség lelkes ováció között a városba hajlatak. Harangzúgás és ágyúdörgés között tartott az óváros felé a menet. Az egész uton katonák álltak sorfalat, amely mögött a szakadó eső dacára sűrű néptömeg tolongott, amely a fejedelmet lelkesen üdvözlölte. Az egész uton magas pónuszon a birodalom és Nürnberg címerei pompázta birodalmi, bajor, württembergi, szász, badeni és osztrák színű zászlóktól körülvéve. A menetet a kormányelnök és a polgármester nyitotta meg, a következő kocsiban a császár ült a régensherceggel, a harmadikban a császárné Lipót herceg nejével. Azután következtek a többi fejedelmi vendégek és a méltóságok, utánuk pedig a kíséret.

Nürnberg, június 16. A Vilmos császár által felolvasott okirat utalt arra, hogy a muzeum alapítójának szándékához képest ébren tartotta a német birodalom újászületésének eszméjét és segített előkészíteni azt a talajt, amelyen az egyesült Németország büszke épülete emelkedett. Hogy a muzeum iránti kegyelmének és gondoskodásának újabb jelét adja, a császár a muzeumnak ajándékozta a német császári pecsétek gyűjteményét és Nagy Vilmos és Nagy Frigyes pecsétjeit, valamint saját pecsétjét is.

Nürnberg, június 16. Este a városában díszlakoma volt, melyen a regensherceg Vilmos császár és Augustia Viktoria császárné közt foglalt helyet. A lakomán Vilmos császár beszédet mondott, melyben a germán muzeumot mint a germán kultúrának a német egység eszméjét megtestesítő szimbólumát ünnepelte; a muzeumot a Wittelsbach ház vette oltalma alá régi hagyományaihoz képest, hiszen a császárhoz és a birodalomhoz. Véres csatamezőn, dicsőséges harcok után állították fel újra a német fejedelmek a német birodalmat. Isten iránt érzelt mély hálával, büszkén várgrófi méltóságára, megindultan áll ez ország német kormányzója és atyja előtt. Hűségesen meg fogja őrizni a birodalom kinségét, mindenkor számíthat a Wittelsbach-ház kipróbált birodalom-hűségére. A császár végül a regensherceget éltette.

A venezuelai forradalom.

London, június 16. A Reuter-ügynökség jelenté Georgetownból: A Jotun norvég gőzöst, amelyet egy angol cég a demerárai partvidékén való kereskedésre kibérelt, a venezuelai lőkelők hadi célokra használták fel, amennyiben csapatokat szállítottak vele Bolíviába. A hajót, mikor június 10-én visszatért, a kormányosapatok megtámadták. A harcban a hajó kapitánya elesett.

Közgazdasági hívatatok.

New-York, június 16. (Terményárfák.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban helyben 9 1/2 (9 1/2), Juniusra 9,90 (10,02), Szeptemberre 10,06 (10,12), New-Orleansban helyben 9 1/2 (9 1/2), — Petroleum: Stand white New-Yorkban 7,40 (7,40), Stand white Philadelphianban 7,35 (7,35), Refined in Cases 8,50 (8,50), Credit Balances at Oil City 1,20 (1,20). — Zsír: Western steam 10,60 (10,60), Robe és Brothers 10,85 (10,85). — Tengeri iránzata engedő. — Juniura —, —, —, —, Juliura 67 1/2 (66 1/2), — Szeptemberre 68 1/2 (68 1/2), Buza iránzata szállárd. — Páros ősz helyben 80. — (79 1/2), Juniura —, —, —, —, Juliura 78 1/2 (78 1/2), Szept.-re 76 1/2 (76. —), Dec.-re 77 1/2 (77 1/2), Gabona szállítási díja Liverpoolba 1 1/2 (1 1/2). — Kávé: sair Rio T. sz. 5 1/2 (5 1/2), Juniura 4,70 (4,75), Szeptemberre 4,80 (4,85). — Liszt: Spring Wheat clears 2,95 (2,95). — Cukor: B. — (3. —). — Ón: 29,80

(29,26). — Béz: 12 1/2 — 12 1/4. (12 1/4 — 12. —). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)
Chicago, június 16. (Terményárfák.) (Zárlat.) Buza iránzata szállárd. — Májusra 72 1/2 (72 1/2), — Juliura 72. — (71 1/2). — Tengeri iránzata bizonytalan. — Szept.-re 58 1/2 (58 1/2), — Zsír: Juliura 10,20 (10,22), — Szept.-re 10,25 (10,27). — Szalonna short clear 10,80 (10,80). — Sertészsír: Juliura 17,62 (17,62). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Az osztrák képviselőházból.

Bécs, június 16.

A képviselőházhoz ma a beérkezett irományok között van Schreiter és társai sürgős indítványa, amelyben azt kívánják, hogy a ház utatisa a mentelmi bizottságot, hogy Schalk és Kliemann képviselők mentelmi jogának Wolf becsületártási panaszára kért felüggesztése tárgyában rögtön határozzon és a linzi kerületi bíróságnak a Wolf-Schalk-ügyben beadott és a bizottságban már elintézték kiadását megkeresésével együtt a honlapi ülésen tegyen előterjesztést. Ezt a sürgős indítványt a többihez csatolják. A beérkezett irományok között van továbbá Steinender interpellációja, amelyben azt kérdezi a kormánytól, milyen lépéseket szándékozik tenni annak a megakadályozására, hogy a Délvasut az elsőbbségi részvényekkel az elsőbbségeknek sorsolás utján való lemondásuk tárgyában kötött szerződéssel elismerje a 3 százalékos elsőbbségek arányban való fizetésének kötelezettségét és megígérje, hogy a mostani kétrankos adólevétel soha sem fogják emelni. Azt kéri továbbá a kormánytól, hajlandó-e bírói döntést provokálni arra nézve, hogy a Délvasut elsőbbségi kötvényei milyen értékben törlesztendők.

A ház ma bejelezte a menetjegyadó-törvényjavaslat általános tárgyalását, elvetette azt az indítványt, hogy a javaslatot visszaküldjék a bizottságnak és elhatározta, hogy a javaslatot elfogadja a részletes tárgyalás alapjául.

Bécs, június 16.

A költségvetési bizottságban a Duna-gőzhajózási társasággal való szerződés tárgyában érkezellet volt, melyen Kink képviselő is résztvett. Baernreither hangsúlyozta annak szükségét, hogy a Berger képviselő által felhozott adatokat tisztába hozzák. A kereskedelmi miniszter meglegedését fejezte ki, hogy alkalom nyílik, hogy a Berger által a társaság ellen emelt vádakkal szemben aktaszereleg előterjeszsek a tényállást, melyből a bizottság többsége, mely a kormányjavaslat elfogadása mellett nyilatkozott, megnyugvást fog szerezni arra nézve, hogy nem kell megbánnia határozatát. A kormány önmagával és a társasággal szemben is kötelességének tartja, hogy a Berger által tényként felhozottakat bizonyítékok alapján helyreigazítsa, míg a feltevéssek vagy egyes közegek ellen intézett támadások tekintetében a miniszter azok egyszerű visszaütítésére szorítkozik. Sübrat osztálylónk ezután pontonként behatóan foglalkozott Berger adataival és elsősorban konstátálta, hogy a társaság számadásának közzététele csak az egyes tételnek a hatóság közegek által való beható, tárgyilagos felülvizsgálása után történt és ófolyja Berger különböző állításait.

A kormányképviselő konstátálja, hogy egy a helyi hajózási forgalom Romániában, mint a tengeri hajózási forgalom a román, illetőleg orosz verseny folytán nem jövedelmező a társaságra nézve és ezért abbanhagyott és azután aktaszereleg megcélolja a Bauer lölelőgő ellen emelt vádakat, aki a vállalat érdekében járhatóan tevékenységet fejtett ki. Ha Berger panaszkodik, hogy a magyar elem tulságosan képviselve van a társaság hivatalnokai karában, úgy figyelembe veendő, hogy a társaság 192 állomás között 64 Magyarországon van és hogy az utóbbiak szolgálata szükségképpen nyelvi koncessziókat követel meg a társaság ottani klientelájával szemben, ami csak magyar ügynökök alkalmazásával történhetik. Ellenben a bécsi igazgatóság 37 hivatalnokra közül, ha az igazgatók nem számítjuk, csak három magyar van és az igazgatóság összes 163 hivatalnokra közt csak 20 magyar van. A magyarországi ügynökségekhez az ügynökségek magyar nevei tárgyában kibocsátott körendelet megfelel a helységnevekről szóló 1898. IV. magyar törvénynek, tehát egy idegen állam törvényes szabályának végrehajtásáról van szó, ami alól a társaság nem vonhatja ki magát. Egyébként utal a bemutatott menetrendekre, melyekben a német név a magyar mellett fel van véve. Ami az óbudai hajógyárban történt sikkasztásokat illeti, konstátálni kell, hogy a hajógyárak kezelésének ellenőrzése az igazgatóság szolgálai beosztása szerint kivonatott az előbb emített kiadási ellenőrzés alól és külön szakellenőrzési osztályhoz utaltattott, Bauernek tehát hivatalos kötelességét körében ezzel nem volt dolga, mindammellét lényeges érdemeket szerzett az

említett szabálytalanságok felfedezése és megszüntetése körül. A hajógyárban történt különben jelentéktelen tüzeset bírói vizsgálatot vont maga után, melyben szóba jött egy munkásnak az a nyilatkozata is, hogy egy megbüntetett hivatalnok bujtotta őt fel a gyujtogatásra. Ezt a vizsgálatot azonban a budapesti kir. büntetőtörvényszék 1888. október 28-iki határozatával megszüntette. A kormányképviselő azután számszerűleg konstátálja, hogy a mostani vezetőség jól gazdálkodott és az üzemkötségeknél jelentékeny megtakarításokat ért el.

Miután még Berger és Kink beszölettek, Call kereskedelmi miniszter kijelenti, hogy nem osztozhatik azoknak optimizmusával, akik azt tartják, hogy a társaság június 10-ike után is megmarad a szerződés mellett. Az árfolyammozgalmat, melyet a javaslat keltett, igen szerény határok közt jölyt és ezzel megjelölte az érdeklődés mértékét, melyet a részvényesek a tovább szubvencionálás iránt tanusitanak. Az 1892. évet nem lehet hasonlatul felhozni, mert a társaság akkor nagy mértékben utalva volt az állami segítségire. Minden oldalról panaszokodnak a vállalkozási kedv hanyatlásáról és mégis fel akarnak adni egy vállalatot, melynek a közgazdasági fejlődésre nézve nagy jelentősége van és a miniszter nem vállalja el a felelősséget azokért a következményekért, amelyek a szerződés létre nem jöttéből az osztrák forgalomra és közgazdaságra háramlanának.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Dr. S. D. Ha ugyanolyan csalással csikarták ki a megrendelést, akkor a mi véleményünk szerint nem lehet kötelező erje.

K. D. Léva. 1. Nyolc középiskolát. 2. Egy évig, akármelyik vármegyei közgazgatási hivatalban. 3. Igen, a közgazgatási tanuló amot, mely egy évig tart. 4. Nem nevezik ki mandjárt, hanem folyamodni kell valamely üresedésbe jutott állásért. 5. 1200—4000 korona. 6. Nem mindegyik az, hanem csak az, akit a helyügyminiszter az anyakönyvezetől teendővel megbiz. 7. A megbizással 200—400 korona tiszteletdíj jár nem fizetés. 8. Negyvenöt hivataloskodás után kap a egész nyugdíját, tiz évi szolgálat után pedig nyugdíjképes.

Alsó-Három. Kassán, a honvéd-szobor bizottságánál.

Lolo. Katonai intézetek vannak: Budapesten, Kőszegen, Nagyváradon, Kassán, Sopronban. Ezekbe azonban a fiát nem adhatja, mert az intézetekben legalább négy középiskolai végzettséget követelnek. Magántanítványt, amelyet ajánlhatunk, a László Mihály gimnáziuma. V. Hold-utca 19.

Dr. S. Nem szokásos az, hogy idegenek is vigyenek ajándékok, ha meghívták. Ez csak a közeli rokonokra és olyan barátokra kötelező, akiket a rokonai kötelekhez hasonló, benső kapocs köt a családhoz.

F. J. Kérdése oly világos, hogy szinte nem is váz feleltre lát természetesen meg kell bíznie, ha elvezette a fogadást. Amde az önké esetében az ifju megnyerte a fogadást s így nincs semmi a rovásán. Csak annyiban volt udvaratlan, hogy egy szép hölgygel szemben egy pillanatig is nyervek tartotta magát. De ezt még helyreütheti.

Fr. Dévanyai. Semmit sem igényelhet, mert próbádrok vették föl s a próbádrok belül boosatták el.

W. A. Z. L. A budapesti kereskedelmi akadémia igazgatójához, V. Alkotmány-utca.

Korfa. 1. Joga van a véglegesítést megtagadni, sőt hivatalos orvosi vélemény alapján a szolgálatból is elbocsáthatja. 2. Legközelebbre jeleztek, tehát egy kis türelmet kérünk.

M. Gy. Budapest. 1. A törvény már legközelebb szentesítés alá kerül s akkor a miniszter utaványozni fogja a lölemelt jakbért. 2. Nem január 1-től, de a törvény életbe lépése napjától számíták.

L. F. Egészen korrektt járnak el, mikor nem fogadták el az érjei zenét — ismeretlenektől.

Fussta-Petany. A vasutas pályáról mondjon le, mert oda erős test szerzett kell. Folytassa inkább — bármilyen ádozatok mellett is — a technikai pályát. Vagy keressen valamely megfelelő hivatalt.

E. L. A törvényes rendelkezések kijátszására nem adhatunk tanácsot. Megtehető a pénzügy-igazgatóság határozatát a pénzügyminiszterhez, de előre megmondhatjuk, eredménye nem lesz. Mert a pénzügyigazgatóság a törvény alapján áll.

B. P. Eger. A kereskedelmi miniszteriumnál sürgesse meg a párisi kiállításí oklevél kiadását. Minden más kitüntetést már megkapta.

B. J. (Monarch-hajó). Januárban állapítják meg. Most nem lehet. Szives üdvözlöt.

Sorsjegyek.

Z. S. Balatonfüred. 647/65 jósvirsorsjegye 4 koronát. — 9550/15 olasz vöröskereszt sorsjegye 81 lírát nyert.

S. F. 2704/67 Bazilika sorsjegye 12 koronát nyert a törlesztől húzásban.

Esot. 2585/96 magyar vörös-kereszt sorsjegye 13 koronát nyert a törlesztől húzásban.

N. O. Nyégyér. — **H. M. Pál-Monostor.** — **P. F. Szürte.** — **T. S. Fugad.** — **K. D.** Sorsjegyeik nem nyertek.

KÜLÖNFÉLEK

Carrozzetta.

Nápolyi kocsi-nóta.

Ne gondol mással, csak engem szerez, Nevesik ki mást, de engemet szerez. Hogy én szeretlek-e azt ne keresd, Itt van urad s parancsolód: szeresd, Szeres, szeres, Csakis engem szerez.

Az utcán várj meg, jöjj elélem s szeres, Kocsimba kérekedj től és szeres. Gyereksziveddel, ma madrézszeddel, Egérfogaddal, kis macskakézzeddel Szeres, szeres, Csakis engem szerez.

Álmomban velem álmodj és szeres, Keltehdben velem ébredj és szeres, Éltomban nekem éj csak és szeres, Holtomban haj utánam és szeres, Szeres, szeres, Csakis engem szerez.

Ignotus.

A pápa gyermekkori barátja. XIII. Leo pápát a minap egy öreg anyóka látogatta meg. Az anyóka jóval idősebb, mint XIII. Leo s valaha karjain hordozta a katolikus egyház jövődó fejét. Családja akkor baráti viszonyban volt a Pecci családjával s így együtt nevelkedett a pápával. Noha a lányka valamivel idősebb volt, mint a kis Pecci fiu, a két gyermek nagyon ragaszkodott egymáshoz. Azután elváltak s most a Vatikánban látják viszont egymást, ahol XIII. Leo pápa ünnepélyes fogadtatásban részesítette ifjúkori játszótársnőjét. Az öreg anyóka, aki Anna Moroninak hívnák, nagyot hall, a pápa viszont halkan beszél s ezért Laponni orvos közvetítette a beszélgetést. A szent anya hosszasan eldiskurált a nénikével a régmúlt időről, mire az öreg asszony néhány mulatságos epizódot mesélt a pápa gyermekkorából. XIII. Leo mosolyogva hallgatta az érdekes reminiscenciákat s midőn vendége becsúszott a kőrtőle, hogy siketsége miatt nem válaszolhat tüstént kérdéseire, így szól hozzát:

Sebaj Annina. Nem osoda, hogy mi vén emberek nagyot hallunk, hisz már annyit hallottunk életünkben!

A férjekkel való bánásmód. Ezt a sokfelő ágazó kérdést egy londoni női újság, a „The Ladys Realm” tárgyalja, s közli négy kiváló hölgynek a dologra vonatkozó nyilatkozatát. Azt lehetne hinni, hogy a nyilatkozatok túlnyomóan férfijellegűek lesznek, de éppen ellenkezőleg, a hölgyek arról adnak véleményt, bizonyára nagy tapasztalat és megfigyelés után, hogy a férjekkel csúnyán kell bánni. Bothmer grófné azt tartja, hogy a férjre nézve nincs gyűlöletesebb, mint az, hogy ha dirigálni akarják, s hogy azok az asszonyok, akik az urakat érezhetően vezetni próbálják, valószínűleg megbuknak a szándékukkal. Mrs. Montagu Forbes is azt tartja, elméletileg legalább az a véleménye, hogy a férj nem kormányozható. A férjek bizonyára igazat fognak adni neki. Azt is hangsúlyozza, hogy az asszonyok „kedvesek” legyenek az urakhoz, s „örizték meg mindenkorra azt a kedvességet amely az udvarlás, a mátkaság idején olyan vonzó bennük.” Mrs. Nathaniel Fiennes felpanaszolja, hogy rengeteg sok a rosszul vezetett férj, s hogy ennek időként az asszonyok okai. „A férjet, aki a legjobb esetben is egy felingerelhető állat” (ezt ugyan megköszönhetik a tisztelt férjek!), bosszantják, ingerlik, elkészerítik, akkor aztán a vezetőknek ugyan vége van”. Azt állítja Mrs. Nathaniel, hogy „az a férj, aki nyilvánvalóan papuskormány alatt nyúg, lealacsonyított látvány”, s hogy „az asszony, aki az urát olyan erősen akarja befolyásolni, hogy az akarata a férje akarata legyen, akkor minden olyan dologban, amelyre igazán súlyt vet, mindig udvarias és nyájas lesz iránta; négy szemközti is olyan lesz hozzá, mint amilyen a legtöbb vendége iránt szokott lenni a nyilvánosság előtt, mindig olyan kiméletes lesz iránta és eltolgultsági iránt, mint amilyen kiméletes egy kedves és becsült vendége iránt. Es semmi különös megerőtítésébe nem fog kerülni, hogy kellemes legyen hozzá.” Mrs. Napier Miles egyik barátja tanácsát teszi közre a fontos kérdésről, aki elpanaszolja, hogy a férjek nem akarják elismerni, hogy az asszonyok milyen nagy súlyt vetnek az apró figyelmességekre. De ugyanez a barátja azt is tanácsolja, hogy „az asszony legyen otthon éppen olyan eleven és vidám, mint a társaságban, mert az nem járja, hogy idegeneknek a legkellemesebb tulajdonságaival kedveskedjék, otthon meg morózus legyen.”

A szénpor, mint tüzelőanyag. A Gazdasági Mérnök közli német forrásból a következő figyelemreméltó apróságot. Häusermann stuttgarti technológus már hosszabb ideje kísérletez a szénportüzeléssel, azonban vizsgálatai nem biztatnak sikerrel a tüzelési mód jövőjére nézve noha minden technikus ideálisnak tartotta ezt a tiszt- és kormentes módot. Minthogy a szénporinak igen finomnak kell lennie, az őrlés igen körülmenyes és költséges. Speciális gépek alkalmazása mellett a szén métermázájának őrési költsége még mindig hat-tizenkétféle mázánként. Ezenkívül a herminő százaléknál nagyobb nedvességi szennet előbb szárítani kell. A szén tüzelőértékének jobb kihasználhatóságának előnyét a szénportüzelésnél teljesen leontja a szénpor előállításának nehezebb és körülmenyes volta. Csak ott, ahol a szénportüzeléssel elérhető magas lánghőokra igen nagy szükség van, mint némely kőbányán, tudott csak meghonosodni ez a tüzelési mód, de még itt is feltételezik, hogy a szén ásványhamuja, amelyet a láng magával ragad, nem ártalmas a tüze és cöljára való tekintettel.

KÖZGAZDASÁG.

Ipar és kereskedelem.

A nem okleveles gazdaszettek értekezlete Debreczenben. Hajdu-, Bihar-, Szabolcs- és Szatmár-vármegyék Debreczen körül lakó nem okleveles gazdaszettek is vasárnap gyűltek össze Debreczenben, hogy megvitassák az 1900. évi XXVII. törvények által teremtett helyzetet s főként a hivatkozott törvény 24. és 25. szakaszainak határozásainak, illetve azok végrehajtásának lefűggesztése tárgyában teendőket. A gyűlés összehívására a Budapesten májt hó 18-ikán, majd e hó 1-én tartott országos gazdaszettek értekezlet szolgáltak indokul, amennyiben kívánatosnak, sőt szükségesnek mutatkozott az, hogy a vidéken szét-szórta lakó s a budapesti értekezletben részt nem vehető kártársak is bővebb tudomást szerezzenek a megindult mozgalom mibenlétéről. A debreczeni értekezlet Reiner és Wahrmann balmazújvárosi gazdaszettek hívták össze, kikérve ehhez előzetesen a nem okleveles gazdaszettek országos értekezlete által kiküldött központi végrehajtó bizottság hozzájárulását és felkérve egyuttal arra is, hogy az értekezleten a központi végrehajtó bizottság is képviseltesse magát. Az értekezlet, amelyen nagy számban jelentek meg a Debreczen-környéki gazdaszettek, tárgyalás alá vette a budapesti országos gyűlés által elfogadott és az illetékes miniszterekhez és a törvényhozáshoz benyújtandó emlékiratot, melyet többek felszólalása után egyhangulag és nagy lelkesedéssel fogadtak el. Kimondta egyuttal az értekezlet azt is, hogy teljes méltánnyal viseltetik a sérelmes törvény intenciója iránt s azt a keltő és el nem kerülhető ámenet szigorú megítélésével a maga részéről is korszakunk és szükségesnek tartja, de viszont a szerzett jogok tiszteletét is kívánja. Kimondta az értekezlet, hogy kívánatosnak tartja az emlékiratban olyan módon való kibővítést, hogy kéressenek fel az illetékes miniszterek és a törvényhozás arra is, hogy a szerzett jogok épségben tartása mellett a törvényhozás intézkedjék, hogy egy meghatározandó közeli időponttól kezdve a gazdaszetti foglalkozás szoros szakképzettségtől tétessék függővé. Hozott az értekezlet egy másik fontos határozatot, hogy tudniillik szükségesnek tartja az egész gazdaszetti kart magába foglaló életerős magyar gazdaszetti egyesület megalakítását. A határozat kivételére az értekezlet a központi végrehajtó-bizottságot kérte fel azal, hogy az egyesület megalakítása már az ősszel megtörténjék. Végül az értekezlet Széll Kálmán miniszterelnököt és Darányi Ignác földművelésügyi minisztert táviratilag üdvözölte. A miniszterelnökhöz intézett távirat következőképp szövege: Széll Kálmán miniszterelnök urnak

Eddé. A nem okleveles gazdaszettek Budapesten megtartott országos kongresszusának határozata alapján mai napon Debreczenben tartott értekezlet lelkesséssel üdvözli nagyméltóságodat és excelenciájod jellegé a jog, törvény és igazság jogcímén az 1900. évi XXVII. t. c. 24-25. §-nak törvényhozási uton való megváltoztatására irányuló önévédelmi törekvéseiben teljes bizalommal néznek nagyméltóságod gondviselésére elhatározása elé.

Darányi miniszterhez a következő táviratot küldték:

Nagyméltóságú Darányi Ignác földművelési miniszter urnak Budapest. A nem okleveles gazdaszetteknek az országos kongresszus határozata alapján mai napon Debreczenben tartott értekezlete lelkesedéssel és örömmel üdvözli nagyméltóságodban a magyar nemzet: dáság hivatott vezetőjét és erőt s reményt merítve nagyméltóság alyai jóindulatából, a gazdaszettek irányában több ízben nyilvánított jóakarataiból, bizalmából néz elé az 1900. évi XXVII. t. c. 24-25. szakaszainak megváltoztatása tárgyában nagyméltóságodhoz benyújtandó kérelme elfűtészének.

Legközelebb Temesvárott, Nagyváradon, Kisvárdán és Marosvásárhejyt is értekezlet tartanak a nem okleveles gazdaszettek.

Gazdasági ünnep. Nagyváradról táviratozzák a Bihar megyei Gazdasági Egyet és a Nagyszalontai Gazdakörrel együtt vasárnaploverszenyvel egybekötött állatkiállítás rendezett Nagyszalontán. Mindkettő igen jól sikerült. Ugyanaznap jelavatták szép ünnepség mellett a gazdaszettek ismételt iskolát. A kultuszminiszter képviselőben Sipos Orbán tiszteletgelő volt jelen. Délben bankett, este néptűnépgyűlés volt.

Közeledési vállalatok bevétele. A Dunagőzhajózási társaság bevétele január 1-től május 31-ikéig 1.455.153 korona (- 309.014 korona). Bevétel a hajózás kezdetétől április végéig 3.119.567 korona (-281.034 korona), összesen 4.574.710 korona (- 77.980 korona). A mohács-pécsi vasút bevétele január 1-től május végéig 25 027 korona (- 56.088 korona). Ehhez a bevételek január 1-től április végéig 481 376 korona (- 98 560 korona) összesen 56.403 korona (- 148.638 korona).

Nyereménykötvények kisorsolása. A Magyar Jeldőg Hitelbank 2%-os nyereseménykötvényeinek tervszerű 30. kisorsolása (nyeresemény- és díjbűz) 25-én délután 4 órakor lesz kir. közgyűző jelenlétében a bank helyiségeiben.

Nagy fizetéseptelenség. Nagyváradról jelentik, hogy ott az utóbbi időben két fizetéseptelenség okozott nagy feltűnést. Minap fizetéseptelen lett Fejérváry Dezso ismert nagyiparos akik a Fő-utában van bádogostűzete. Ennél azonban sokkal nagyobb esemény Mandel Adolf zálogháztulajdonos fizetéseptelensége, amely nagy izgalmat okozott az egész városban. Mandel Adolot úsgazdag embernek tartották, a Nagypiac-téren hatalmas bérháza és a nagyváradi hegyen szép szőlője van. Mondják, hogy a bűzejéneknek az áldozata. Leg-obb hitelezője a Nagyvárad Polgári Takarékpénztár, ahol lassanként 146.000 korona hitelt vett igénybe. Mikor fizetéseptelensége nyilvánosságra jutott a takarékpénztár kezébe vette a dolgot, hogy az ügyet rendezze s ekerülje azt, hogy Mandel csődbe kerüljön, mert ebben az esetben a hitelezők érzékeny kárt szenvedtek volna. Ez a rendezés sikerült is olyanformán, hogy a Polgári Takarékpénztár átvette Mandel összes aktívait és passzívait, há át, sőtőjét értékesíti és egyformán kielégíti összes hitelezőit úgy, hogy senki sem fog károsodni. Mandel aktívai ugyanis csaknem teljesen lefedik passzívait. — A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseptelenségeket jelenti: Reich András cipőgyáros Bécs, Feder Ivadár kereskedő Linz, Rosenberg Rudolf kereskedő Noszlop, Leder Mari kereskedő Franzensbad, Kar Rachel kereskedő Oleszogy, Cerné Gusztáv cipész Litái.

Vasutak bevétele. Az Osztrák-Magyar Államvasutársaság bevétele június első harmadában 1.354.790 korona (- 217.621 korona). A Deli Vasút-társaság bevétele ugyanebben az időszakban 2.778.862 korona (+ 8617 korona).

Sorsolás. A budavárosi 2 millió forintos sorsjegykölcsön XLIX-ik törlesztő húzása ma délután ment végbe a központi városbáza tanácstermében Vassilievics János tanácsos jelenlétében; a sorsolást Szlatiny Ferenc szántanós intézte. Kibuztak összesen 4109 sz. sorsjegy; ezek közül 40.000 koronát nyert a 4109 sz. sorsjegy; 2000 koronát nyert: 9505 sz., egyenként 400 koronát nyertek: 2921 2532 17592 1063 15780, egyenként 200 koronát nyertek: 13114 41815 44923 37205 18776 26928 37762 11201 12863 36588 2621 38084 401-9 46019 38009 20164 29630 4204. Ezenkívül kibuztak még 976 számot, amelyek mindegyike 130 koronát nyert.

Szesszárak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben pénzben 39.- korona, áruban 29.60 korona. Bécsben a kontingentált készáru pénzben 37.80 korona, áruban 38.20 korona.

Juhvásár. (A budapesti marhavásártéri vásárpénztár részvényirtárság tudósítása.) Felhajtás 604 darab juh, — kecske. Jégvett árak: Elsőrendű ürü — 42-1-től 46 l.-ig, kivételiesen — 48 l. — kg.-ként, (vagy 35. — k-től 42. — k.-ig páronként), középminőségű ürü 38.60 l.-től 41 l.-ig, kivételiesen — 1. kg.-ként, vagy 30. — k-től 34. — k.-ig páronként, kosokért — 1-től — 1.-ig, kivételiesen — 1-től — 1.-ig, vagy — k-től — k.-ig, középminőségű gyapjas — 1-től — 1.-ig, kivételiesen — 1. kg.-ként, vagy — k-től — k.-ig páronként, kosok legjobb minőség 36 fillérg, páronként — korona, kivételiesen — korona, rackajuhok — fillér, páronként 34. — 35. — korona szerbiai juhok páronként — korona, romániai juhok páronként — korona, anyajuhokért — fill. kg-igát (— K.-ig páronként), kiselejtezett juhokért 35 fillér kg-igát (19. — korona páronként) kecskék — korona páronként, Dacára a kis fűhajlásnak, az irányzat lanyha volt az árak változatlanok.

Budapesti konzum-marhavásár. Június 16-án. Felhajtott 235 darab ökr, — darab bika, 2 darab tehén, — bivaly, összesen 237 darab szerb marha. Árjegyzékek: Elsőrendű szerb ökr 56-65 koronáig, kivételiesen — korona, másodrendű 48-64 koronáig, silány 43-47 — K.-ig, bikakért — koronáig, teheneikért — koronáig, bivalyokért — koronáig métermázásánkat. A mai vásáron kizárólag a mut hírső eladatlan maradt állatok kerültek a vásárra s csakis nyomott árak mellett voltak eladhatók. Közvágóhídi sertésvásár. (Hivatalos ellenés.) Készlet 190 darab, Erkezett 188 darab. Összesen 378 darab, Eladtak — darabot. Maradt — darab. Mai árak: Öreg elsőrendű sertés: 80-84 korona,

Allattéri a Városligetben nyitva egész nap, Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum, igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti múzeum: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtti 9-től délután 2 óráig.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológus Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, június 16.

A depresszió a Keleti tengeről a botteni öböl felé vonult, a magas levegőnyomás dényugatont tartózkodik, továbbá zárt maximum fejlődött Erdély és Románia felett.

Kivonat a hivatalos lapból.

— Junius 16. —

Kinevezések. A király legfelső elhatározásával Lenarcic András tanárt s a kőrösi gazdasági tanintézet vezetőjét ugyanezen tanintézet igazgatójává kinevezte. — A m. kir. igazgatóságminiszter dr. Stoffer József budapesti kir. törvényszéki és dr. Benárd Emil budapesti kir. büntető törvényszéki jegyzőket a m. kir. igazgatóságminiszterhez fogalmazókká; a m. kir. pénzügyminiszter Bütkovics Vladimir zsigrábi lakost; a m. kir. pénzügyminiszter Bütkovics Vladimir zsigrábi lakost; a m. kir. miniszter Merz Mária okeleves kisdövényóvó, a szegedi kir. törvényszék elnöke Gábor János szegedi kir. törvényszéki szolgát a m. kir. törvényszékhez III- ad osztályú hivatalosolgvá, a m. kir. tengerészeti hatóság Bojaidán Ferenc és Sáfary József tengerészeket hosszútartu tengerész hadnagyokká nevezte ki.

Névvagyorosiadók. Janó József kis-orosi lakos Jánosra, kiskoru Weisz Mózes, Ignác és Jenő nagyváradilakos Váradira, Patka György Nyiregyháza állomásozó m. kir. lovasszendőr Palafalvira, Löwy Gyula ácsi lakos, valamint kiskoru gyermekei Ernő, Janka és Dezős Erdésre, kiskoru Grósz Ferenc és Grósz Lajos kis-czelli lakosok Gergelyre, kiskoru Kraus Géza felsőlászlényi lakos Kertészre, Feimer György maros-vásárhelyi lakos Felmérrre, Huszeri Franciska aradi lakos Hollóra, kiskoru Weiszberger Isák nagyváradilakos Vadászra, kiskoru Reichenfeld Ernő győrszigeti lakos Molnárra, kiskoru Lövinger Sándor alsó-polyányi lakos ca-

ládi nevének Lányira kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

Pályázatok. A szarvasi kir. adóhivatalnál adóútszti állásra 14 nap alatt. — Az illavai kir. orsz. feoyintézetnél főfegyőri állásra június 31. napjáig. — A m. kir. honvédelmi miniszterelnök megírosodott három hivatalosolgi állásra pályázat hirdettek augusztus hó 1-ig. — A szegedi pénzügyigazgatóság kerületében pénzügyőri szemlési állásra 14 napil határidőn belül. — A borosjenői járásban turesedésbe jött törvényhatóság utmesterei állásra f. évi július hó 15-éig. — A kis-szebeni kir. adóhivatalnál díjas gyakornoki állásra 14 nap alatt. — Postamesteri állásra tiszti szerződés mellett Ugrán, Bihar megyében.

Legtekéletesebb arctisztító- és szépítőszerek: **AKÁCIA** - Crème 2 kor., -puder 1 kor., -szappan 1 kor. Törvényesen védve. — Kapható a gyógyszerüzletekben. **Főraktár:** KRIEGNER & YOKGY Korona-gyógyszertára Budapest, VIII. Kálvin-tér.

Nyaralásra készülő családok ne mulasszák el gyermekeik részére a **"KIS LAP"** című gyermekujásra előfizetni. Előfizetés egy negyed évre **csak 2 korona.** Az előfizetési összeg küldendő: **"KIS LAP" kiadóhivatala BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 54. szám.**

12037. számú **"Szerkezet mutató állások átvitelére"** című, 1898. január 21-ről kelt magyar szabadalomra **vevők vagy engedményesek kerestetnek.** Szíves ajánlatok **"W. M. 3861"** alatt Mosse Rudolfhoz Bécs I., Seilerstrasse 2. intézendők. **A 15609. számú "Kokszoló kemence"** című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának értékesítése céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres, esetleg szabadalmát eladja vagy gyártási engedélyt ad. — Felvilágosítás nyervehető: **KALMÁR J. mérnök,** hites szabadalmi ügyvivő Irodájában, Budapest, VII. Kerepesi-ut 44.

120 db eredeti importált kitünő tejelésű Tiroli fejős tehén, valamint **5 db 1¹/₂ éves és 2 db 2¹/₂ éves tiszta vértű Montefucini fajú tenyészbika eladó** **Winterberg Gyula Pta-Horti gazdaságában** Venni szándékozók forduljanak **KATZ IGNÁC gazdasági igazgatóhoz Pta-HORTON, u. p.: Horth, Heves megye.**

FERFIK és NOKNEK a legmakacsabb hóvany és idült folyásoknál befecskendezés céljára a legbiztosabb gyógyszernek a **"Sanid labdacskok"** bizonyultak. Egy üveg 100 labdacskal tartalommal és pontos használati utasítással 6 koronára. Vidékre 6 korona előleges beküldés vagy utánvétele mellett diszkrétén küld a **"Magyar Király" gyógyszerár,** BUDAPEST, V. Marokkói-utca 2. sz. (Ervárat-író sarok).

Naamloze Vennootschap, Industriele Maatschappij Ozone cég Hágában a 8746. és 11914. számú "Készületek azon előállítására és "Ujtások azon előállításában" című magyar szabadalom tulajdonosa szabadalmának gyártása céljából magyar gyárosokkal összeköttetést keres; szabadalmát esetleg el is adja, vagy gyártási engedélyt ad. Érdeklődőknek szívesen szolgál bővebb felvilágosítással **KELEMEN ÉS TÁRSA** szabadalmi ügyvivőiroda Budapeston Royal-stráda 11.

Nép-ital Gyömbér-sör csomagocskákban a 5 fill., pasztillákban a 4 " tekeroskban a 20 " Elismert kitünő minőség. **Pezsgő Limonádé-bonbonok** csomagocskákban a 5 fill., pasztillákban a 4 " tekeroskban a 20 " **BALÁZS GELBERTIN, VII., BAROSS-TÉR 13. SZ.** Magyarországi kizárólagos képviselő: **BALÁZS GELBERTIN, VII., BAROSS-TÉR 13. SZ.** Védjegy. **Válde! csak ezen védjegyekkel. Ajánlja: Első esek részvnyrtársasága a keleti cukorkaár- és csokoládégyáraknak (ezelőtt) A. Marsner Prága (Königl. Weinberge).**

Nincs többé POLOSKA szab. törv. védve szabadalmzolt **Poloska-villám** a létező legjobb szer poloskák és azok pótlásának a legbiztosabból és legalkalmasabból való kitérésére. A szókák befestésénél vagy meszelésénél a kitünő sikerrel használható. Pusztítóhatása már egyszeri bekötés után is. **Nem szedésig!** Mindenkinek közzétételül választanom pénzt, ha a használati utasítás botartása után a siker elmarad. Nagy üveg 3 kor., az egyedüli készítmény **BENNE ÁRPÁD** Leobiz (Felső Magyarországi). Mindenütt körjünk kizárólag **BENNE ÁRPÁD**-féle poloska-villámot és ügyeljünk a védjegyre és aláírásra. Rendelők rabtot kapnak. Kapható Budapest: **Török József** gyógyszerárban, Király-utca 12. Kassán: **Székely Géza** gyógyszerárban Pó-utca. Debreczenben: **Rothschek D. V.** kímü gyógyszerárban.

Titkos betegségek ellen 20 évi, részben katonasorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlat **D. R. KAJDACS, v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos** **Electrotherapiai rendelő-intézete IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klotild-paleta** (A Járókáz és Kft. használat). A legelhanyagoltabb húgyvesztélységeket, legnyilvánosabb húgyhólyagbajokat, bajokorvos sebeket, nyphilist, az ömferőtésítés utóbajait **Elyengült férfierőt** az orvosi világ által legújabbban olyannyira felkérült és hatásában párdán sikert **Electro-Massage vagy Psychrophor** által, magütméleteket, nekül fehérlésyást befolyásolók nélkül, a legmakacsabb börtettségöket, valamint ifjúkori bünök követésében beállott ideg és onnek utókövetkeményeképen létező jött hátracinebajokat gyógyít a legújabb gyóymód szerint alapon és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtti 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig Nőknek úgy mint férfiaknak külön be és kijárati Külön várdtermek. **Levelekre díjtalanul azonnal válaszóltatik; esetleg gyógyszerokról is gondoskodva lesz.**

Közlemény. A Magyar Folyam- és Tengerhajózási r. t. igazgatósága közhírre teszi, hogy a Budapest-Visegrád és Dömös között a Kisudunai fenntartott hajójáratokra nézve f. é. június 22-étől kezdve a nyári menetrend lép életbe, a mely szerint a kisudunai hajók péntek kivételével naponként háromszor fognak közlekedni és pedig a következő menetrendben. **Felfelé:** I-ső járat. Indulás Budapestről péntek kivételével naponként délelőtt 8. ó. 30 p. Érkezés Nagy-Maros déli 12 ó. 15 p. Ezen járásban a gőzös csak Nagy-Marosig közlekedik. **II. járat.** Indulás Budapestről naponként d. u. 2 ó. 20 p. Érkezés Dömös naponként este 6 ó. 20 p. **III. járat.** Indulás Budapestről péntek kivételével naponként d. u. 5 ó. Érkezés Dömös este 9 ó. 10 p. **Lefelé:** I. járat. Indulás N.-Marosról péntek kivételével naponként d. u. 12 ó. 50 p. Érkezés Budapest d. u. 3 ó. 35 p. Ezen járásban a gőzös csak Nagy-Marostól közlekedik. **II. járat.** Indulás Dömösről péntek kivételével naponként este 6 ó. 35 p. Érkezés Budapest este 9 ó. 35 p. **III. járat.** Indulás Dömösről naponként reggel 4 ó. 45 p. Érkezés Budapest reggel 7 ó. 45 p. Különösen felhívjuk a t. közönség figyelmét arra, hogy az első járásban Nagy-Marosról Budapestre d. u. 3 óra 35 percor érkező gőzös a vásáresarnokhoz nem megy le, azon tehát vásáresarnoki árut szállítani nem lehet. Budapest, 1902. június 12. **Az igazgatóság.**

Színházak heti műsora.

	Nemzeti színház	Vígazínház	Népszínház	Magyar színház	Főv. nyári színház
Szerda	Yvette	Az őrnagy ur	A eiganýbáró	A postás fiu és a huga	A trapesanti herceg
Csütörtök	Pogány Gábor	A páholy	Az új földesur	A Postás fiu és a huga	A cornevillei harangok
Péntek	Ibolyafaló	Az őrnagy ur	Kin-Fu	A postás fiu és a huga	A kereszt jelében
Szombat	A nagy Galeotto	Az őrnagy ur	Katalin	A postás fiu és a huga	A kereszt jelében
d. u. Vasárnap este		Vizsgai előadás	Vizsgai előadás	A postás fiu és a huga	A gimnasi vadvirág A kereszt jelében

Színházak, szórakozó helyek.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. június hó 17-én.

A bögre.

Vigjáték. Irta Plantus. Ford. Csiky Gergely. Utána:

Az attaché.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta: Melhac. Fordította Knyaskó L. Személyek:

Scharpf báró	Ujházi	Estilac	Gál
A neje	Márothy	Fronville	Gyenes
Frachs gróf	Császár	Maceray	Náday B.
Madeleine	Lánczy	Feigel útkár	Vievári
Meré Lucien	Pálfy	Ramsay	Horváth

Kezdeté 7 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. június hó 17-én.

A postás flu és a huga.

4 felvonásos bohózat, énekekkel. Irta: Buchbinder Bernát. Magy. szíre alkalmazták Sziklai és Faragó. Személyek:

Dr. Csipkés	Hidvéghy	Ódorghi Géza	Palásthy
Báró Szaianci	Boross	Szinai Imre	Borbély
Vankai Endre	Szilágyi	Felhő Muki	Sziklai
Almay Milla	Margó	Klári, a huga	Lodofszky
Bajkerti Lili	Sziklainé	Szöke H.	Mátrai
Mérényi Ákos	Delli	Mankóczy S.	Iványi

Kezdeté 7 1/2 óraker.

VIGSZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. június hó 17-én.

X asszony.

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Gavault és Berr. Fordította: Molnár Ferenc. Személyek:

Bidoulet	Rónaszéki A doktor	Gyözö
Philippe	Góth S. Rendőr tiszt	Gyarmati
Folquet	Hegedűs Germaine	Csillag T.
Pascal	Tanay Arsinoe	Nikó L.
A spanyol	Balassa Jacqueline	Lenkei
A parancsnok	Kazalicki Margueritte	Pécsi

Kezdeté 7 1/2 óraker.

NÉPSZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. június hó 17-én.

Kin-Fu

vagy: Egy kínai ember kalandjai.

Látványos színmű dalokkal és táncal 6 képbén. Jules Verne „Egy kínai viszontagságai Kinában” című regénye után írta: Faragó Jenő és Márkus Géza. Zenéjét szerette Barna Issó. Személyek:

Kin-Fu	Szirmai	Ping	Nagy M.
Wang	Delli	Pang	Dellinó
William John	Németh	Pill-Sing	Tallian
Leon	Déri	Csu	Kapost
Nan	Kápolnai	Kin-Fu-Lo	Kovács K.
Szun	Kovács	Jin	Kiss M.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. június hó 17-én.

Orpheus az alvilágban.

Operette 4 felvonásban. Kezdeté 7 óraker.

VÁROSLIGETI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Kedd, 1902. június hó 17-én.

Hegy Aranka színiiskolájának vizsgálati előadása, Kezdeté 7 óraker.

Ós-Budavára.

Nyitva esti 6 órától reggeli 4 óráig.

Egész új varieté-műsor

The 4 Clowns's, olimpiai játékok. Deltorelli trío. királj zenekarok. Troupe Volkowsky hírneves pariz. és táncosok. Jean Parvinescu román tánc- és dallárak. 10 kecskés nő szépség és a többi remek új szám föllepve.

E. PRANDI mech. színháza.

Szíre kerül: „Velencei” nagy ballet.

Pazar világítás. Kétféle zenekarok. Amerikai lovarda. Sok más szórakozás.

Belépődíj 60 fillér, gyermekjegy 20 fillér. Kétszemélyes jegyek minden üzemében.

A Budapesti Újságírók Egyesületének

nagy nyári ünnepélye

a martiniquei áldozatok javára
1902. június hó 19-én

a Gerbeaud-féle városligeti pavillonban.

Az ünnepély műsora a következő:

1. Szabados Károly: „Marseillaise” ábránd, előadja a m. kir. Operaház zenekara;
2. Prolog, írta Pásztor Árpád, szavalja Varsányi Irén, a Vígsház művésznője;
3. Hugó Victor: „Murad szultán”, szavalja Jászai Mari, a Nemzeti színház művésznője;
4. Schumann-Holmesberger: „A két gránátos”, énekl. Takács Mihály, az Operaház tagja, kíséri az Opera ház zenekara;
5. Bizet „L'Arlésienne”. Suite nagy zenekarra, előadja a m. kir. Operaház zenekara;
6. Miss Isadora Duncan: Tánc a Rákóczi indulóhoz, kíséri Radios Béla zenekara;
7. Magyar nép- és kuruodalok, szavalja Török Irma, a Nemzeti színház művésznője, kíséri Radios Béla tőrogtós zenekara;
8. Chansons du Montmartre, énekl. Dirken Annie;
9. a) Delibès: Kettős a „Lacmé” című operából; b) Strauss: Keringő a Cigánybáró-ból, énekl. az Operaház tíz művésznője;
10. Berlioz: „Rákóczi-fantázia” nagy zenekarra, előadja a m. kir. Operaház zenekara;
11. „Epilog”, francia alkalmi költemény, előadja francia nyelven Márkus Emília, a Nemzeti Színház művésznője.

Az ünnepély kezdete este 8 óraker.

Jegyek ára: páholy 60, 50 és 40 korona, földszinti ülőhely 16 és 6 korona, erkélyülés 10 korona. Jegyek kaphatók a Budapesti Újságírók Egyesületében (Kerepesi-ut 17.), Gerbeaud Emil Gizella-téri cukrászdájában és a Harmonia zeneműkereskedésben.

Lampel-Wodianer-féle REMEKIRÓK KÉPES KÖNYVTÁRA

A magyar és a világirodalom kincsesháza.

Szerkeszti RADÓ ANTAL. A klasszikusok első és egyetlen magyar nyelvű SZŰVEZ KÉPES KIADÁSA.

- Benczur Gyula
Bihari Sándor
Csók István
Fesztó Árpád
Garay Ákos
Gergely Imre
Hegedűs László
Jásnai József
Kardossik Jenő
Karlovicsky B.
Lota Károly
Márk Lajos
Mihalik Dániel
Nagy Zsigmond
Neogrady Antal
Olgyai Ferenc
Réthi Lajos
Szekely Bert.
Seldényi Lajos
Telegdy László
Tull Odön
Vágó Pál

Magyar festőművészek közel félszáz egész oldalas eredeti illusztrációjával.

Az eddig megjelent első hét kötetet 151 egész oldalas művelésű kép kíséri. Ez illusztrációk közreadásával a vállalat számára kösülték és egyedül

Lampel-Wodianer-féle Remekirók Képes Könyvtárában jelenhetnek meg.

Senki más ez illusztrációkat ki nem adhatja, mert reprodukciójuk kizárólagos joga a Lampel-Wodianer-féle (Képes) Képes Könyvtáré. Az illusztrációk készítésére és a kötetek díszítésére 250 kor.

Megrendelhető csekély mennyiségű példányra is. Az új magyar Shakespeare Az új magyar Molière Az új magyar Schiller Az új magyar Goethe Ábrányi Emil, Dóczi Lajos, Gabányi Árpád, Havasi Sándor, Heltai Jenő, Mikos Lajos, Pásztor Árpád, Radó Antal, Somló Sándor, Telekes Béla és Váradi A. fordította

MEGRENDELÉSÉL pontosan kikötendő a klasszikusok első magyar nyelvű képes kiadása, amelynek első hét kötetét 151 egész oldalas művelésű illusztráció kíséri.

Lampel-Wodianer-féle Remekirók Képes Könyvtárában jelenhetnek meg.

Legjobb Vergé Legkedveltebb Vergé

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17. Ma, kedden 1902. június 17-én Első vendégjáték a berlini

Schall und Rauch (Jatimes Theater) színházi együttesnek. Szenecsi István közbevetett játéka A Monceuil-féle eset Irta George Hitchcock A más feleség Irta Lotzka Andor Bencsuvaóra Irta Arthur Schnitzler Kollégák Irta Annie Neumann-Kotler.

Közreműködő művészek: Gertrud Eysoldt, Elsa Helms (a berlini Deutsches Theater-ből), Constance Dinner, Margot Prokesch, Poldi Kühne, Elise Vallentin-Zachow, Gertrud Wieser. — Erkek: Emanuel Reicher, Max Reinhardt (a berlini Deutsches Theater-ből), Victor Arnold, Hans Wassmann, Richard Valentin, Josef Dill, Alfred Kühne, Alexander Ekert, Paul Birner. Az előadás 8 óraker kezdődik.

Lawn Tennis Képes Eszközök Kiváncra

Soffer Antal Sporttelep és angol sportjátékok gyári raktára Budapest, Károly-utca. bolt szám 12 (Központi városi ház épület)

Függőágyak, Puhított szőnyegek, Fűnyírók, Zsákok, Hálóknak, Helyettesítő tárgyak, Fűnyírók, Fűnyírók, Fűnyírók

Alapítva 1878. Telefon 45-86.

Ha sorsjegyre zálogban van v. sorsjegyre köcsönt akar, kerje utbaigazító nyomtatványunkat.

HECHT bankház BUDAPEST, Ferenciek-tere 6. és Erzsébet-kört 32. sz.

BLUZOK. Egyedüli kizárólag BLUZARUHAZ Zoltán Dezső, Király-utca 30. sz. Fehér ajkú batistából 1.50-tól, seprő kemény sport gallérral 1.25, egyébül 4-től. Szalag és csipke házunknak ajjaurtal 10-12. Olajfestett seleyen blúz 7.50.

Saját műhely! Szabott árak! Vidékre csak utánvétel, nyak, mellbőség és ujjahossza elengedő mérték. Meg nem felelő árukat visszavesszünk. Január 8-ától, augusztusig vasár- és ünnepnapokon z. rva.

CSAKIS Akar pénzt

megtakarítani, egy vásárláson alant cipész-cégnél, a hol saját készítésű, elegáns, faragott és igaz olcsó cipő kaptál és pedig

Férfi: Legdiv. és legújabb Derby borjúbőr-bakancs... 3.50
Gombos, fűz. vagy eng. szelvényű bakancs... 3.20
Férfi v. női fűzős cipő, amerikai boxbőrű, igen elegáns... 3.50
Chertraux cipők 5.-, box vagy lakk, angol bakancs... 4.50
Fűzős vízibőrű 3.20, lakkos vagy sáma borjúbőrű... 3.-
Női: Fekete v. sárga zerge fűzős v. cugos 3.-, gombos... 3.50
Cugr. v. fűzős boxbőrű 3.50, chertró fűzős 4.-, gombos... 4.50
Lakk, kivágott 1.50, keresztmetszt. 2.-, regatta... 2.50
Fekete vagy sárga, fűzős vagy gombos felcipő... 2.50
Elsőosztás cugos cipő 2.50, regatta... 2.-

Árnyékszék, csomagolás és szállítással ingyen. Nem megfélelő kiskeresék. — 10 forintot fölül bérmentve.

DÓCZI M.

Budapest, Kerepesi-ut 10. sz.

„LE DÉLICÉ”

A szivarka egyszer meggyújtva mindvégig ég.

Legjobb Vergé szivarkapapír.
Legkedveltebb Vergé szivarkahüvely.
Minden dohánytözsében kapható.

Minden sós egyszerű boltkifutása nouparrille betükből 4 fill. Vastagabb betükből 8 fillér.

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

HÍRDETESEK

Levéli tudakozásra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válaszra szükséges bélyeget kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

Apró hirdetések... Teréz-körút 64. szám alatt.

Deutch Miksa... Fischer J. D. hídtesti iroda.

Goldberger A. V. hídtesti iroda... Goldner József.

Goldruher Mór... Haasenstein és Vogler hídtesti iroda.

Jambrik Kovács... Kernberg Rozália.

Leopold Gyula... Mosse Rudolf hídtesti iroda.

Mezei Antal hídtesti iroda... Nemetsch A. J.

Nf. Nagel Ottó... Rekoncz Ilona.

Sikrasy Samu hídtesti iroda... Sopronyi V.

Szántó Mór... Schwarz József hídtesti iroda.

Schönwald Ferenc... Tenczer Gyula hídtesti iroda.

Toldi Lajos... Wipser és Könyv.

Egy a legjobban... Fides.

Cimbalom... Elegáns butorok.

Cimbalom... Legújabb csakis vágott.

Cimbalom... Egy a legjobban.

Fides... Nem mindig lehet.

Hőizyem... KERESLET.

Pénzbeszedői... Nem mindig lehet.

KERESLET... Nem mindig lehet.

Nem mindig lehet... Hőizyem.

Hőizyem... KERESLET.

KERESLET... Nem mindig lehet.

Nem mindig lehet... Hőizyem.

Hőizyem... KERESLET.

Veszék egy... Társ keresetek.

Keresetek... Fodrászok keresetek.

Vidéki... Volt villamos.

Meleti akadémiák... KINÁLAT.

Eljárások... Művészetek.

Kiváló... Használt.

Vas... Tiszta arc- és egészség.

Cimbalom... Hegedűjátás.

Varróné... Singer-varrógépek.

Szűlők gyermekéi... Ajtók, ablakok.

Ajtók, ablakok... KLEINMANN ADOLF-nál.

KLEINMANN ADOLF-nál... Zálogházban.

Zálogházban... Butor.

Butor... Urasági butor.

Urasági butor... Butor.

Butor... Urasági butor.

Urasági butor... Butor.

Butor... Urasági butor.

Urasági butor... Butor.

Butor... Urasági butor.

Urasági butor... Butor.

Butor... Urasági butor.

Urasági butor... Butor.

Butor... Urasági butor.

Urasági butor... Butor.

Barföldi... Izraelita.

Izraelita... Német okleveles.

Német okleveles... Uzelhelyiség.

Uzelhelyiség... Ir. tanárjelölt.

Ir. tanárjelölt... Privát kutató.

Privát kutató... Nevelők, instruktorok.

Nevelők, instruktorok... Szálloda.

Szálloda... Zongora.

Zongora... Használt.

Használt... Vas.

Vas... Tiszta arc- és egészség.

Tiszta arc- és egészség... Cimbalom.

Cimbalom... Hegedűjátás.

Hegedűjátás... Varróné.

Varróné... Singer-varrógépek.

Singer-varrógépek... Szűlők gyermekéi.

Szűlők gyermekéi... Ajtók, ablakok.

Ajtók, ablakok... KLEINMANN ADOLF-nál.

KLEINMANN ADOLF-nál... Zálogházban.

Zálogházban... Butor.

Butor... Urasági butor.

Urasági butor... Butor.

Butor... Urasági butor.

Urasági butor... Butor.

Butor... Urasági butor.

Butor... Butorok.

Butorok... FRIED A.

FRIED A... lakást kereso.

lakást kereso... vagy kiadó.

vagy kiadó... lakása e e.

lakása e e... van e e.

van e e... Tiller Mór és Társa.

Tiller Mór és Társa... Lefauchaux.

Lefauchaux... Angol buldog.

Angol buldog... Revolver börtárka.

Revolver börtárka... A ki.

A ki... valamit venni.

valamit venni... akar e e e.

akar e e e... stb. stb.

stb. stb... a legjobb eredményt ér.

a legjobb eredményt ér... Budapesti Napló.

Budapesti Napló... apróhirdetése.

apróhirdetése... Főhirdetés-felvétele.

Főhirdetés-felvétele... Budapesti Napló.

Budapesti Napló... Legjobb eredmény.

Legjobb eredmény... VIII. József-körút 18.

VIII. József-körút 18... Legolcsóbb árak!

Legolcsóbb árak!... Legjobb eredmény.

Legjobb eredmény... T. Csillag Anna assz.

T. Csillag Anna assz... T. Csillag Anna assz.

En Csillag Anna!

180 cm. h. óriás Loreley...

Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 forint.

Székülés naponta a pénz...

rendesek címzők.

Csillag Anna... BERLIN: Friedrichstrasse 58.

Csillag Anna assz., Bécs...

Csillag Anna assz., Bécs...

Csillag Anna assz., Bécs...

Csillag Anna assz., Bécs...

Csillag Anna assz., Bécs...

Csillag Anna assz., Bécs...

Csillag Anna assz., Bécs...

Csillag Anna assz., Bécs...

Csillag Anna assz., Bécs...

Csillag Anna assz., Bécs...

Csillag Anna assz., Bécs...

Csillag Anna assz., Bécs...

Csillag Anna assz., Bécs...

Csillag Anna assz., Bécs...

Csillag Anna assz., Bécs...

Csillag Anna assz., Bécs...